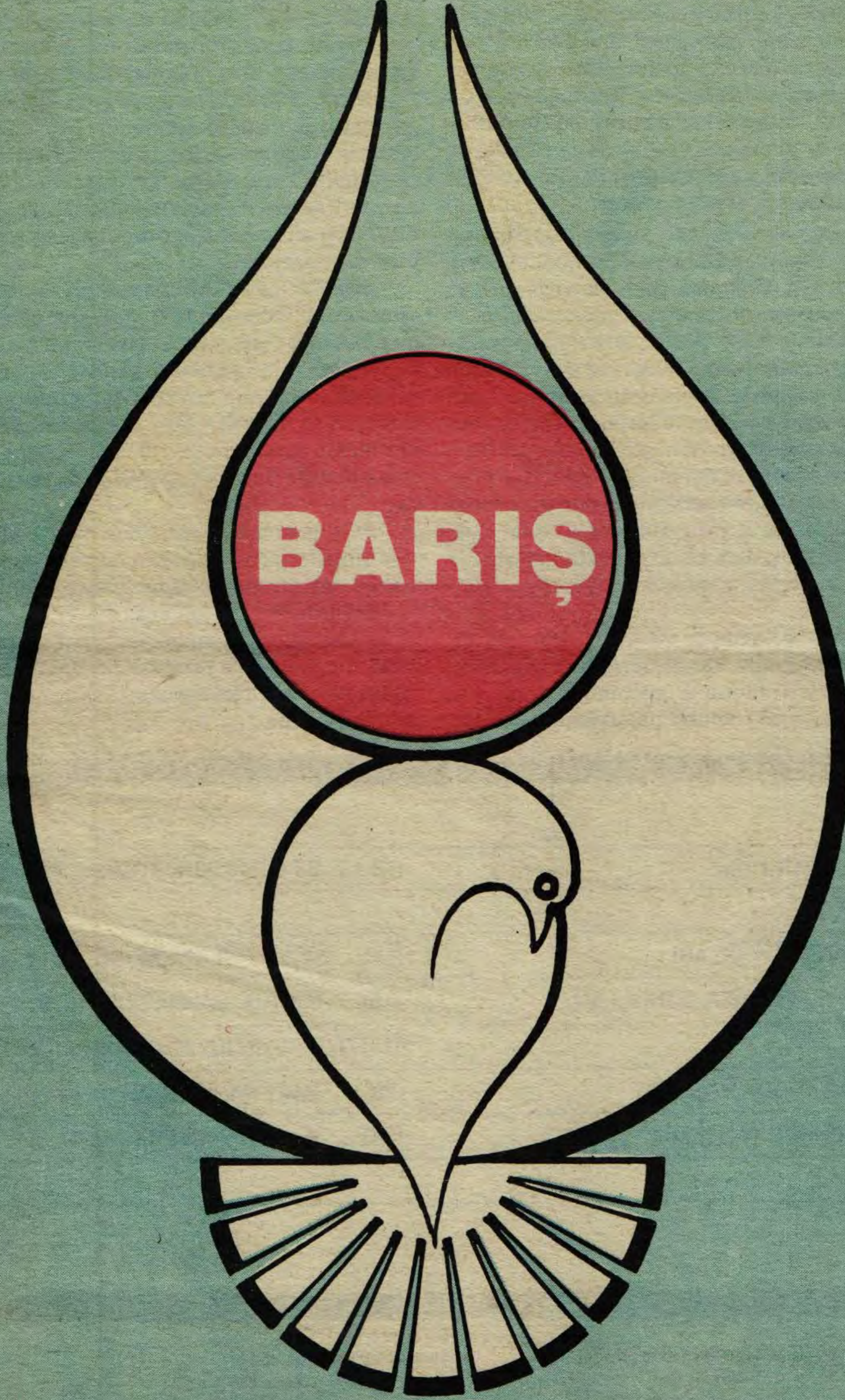
öğrenci POSTASI

AĞUSTOS/EYLÜL 86'
250 TL (KDV DAHİL)

EYLÜL GÜNDEMİ

YÖK PSİKOLOJİSİ - DEPOLİTİZASYONA DİRENİN...

44. MADDE DEĞİŞMELİDİR - KÜBA'DA EĞİTİM

Yeni bir dönem başlıyor...

Üniversiteyi yeni kazanmanın sevinç gözyaşları, atılan öğrencilerin yüreğine bir kor gibi değip geçiyor... Yeni bir dönem pek de yeni olmayan, süregelen gerçekliğimizle başlıyor. Alışageldiğimiz, neredeyse kanıksadığımız acımasız gerçekliğimizle... İnanılmaz bir hızla büyük kentlerin bekarlara verilmeyen evlerini, değişmez mekanımız kahvehaneleri, fotokopi kuyruklarını, meclis kapılarını dolduruyoruz. Hararetle tartışıyor, tartışıyoruz. Yanıt bekleyen sorular üretiyoruz "Atılmalara artık bir son vermeli ama nasıl?", "Kitap defter masrafları ateş pahası, ya harçlar?" "Yemekler kötü çıkıyor, anfilerde de yeryok, ne yapsak acaba?" "Ya yurtlardaki kışla disiplinine ne demeli?" Saymakla bitmeyen sorunlarımız. Herbiri yanıtını arayan...

Belleğimiz ipuçlarını anımsatıyor bize. Bir eylül sabahı başlayan bir süreci, YÖK'ün bir kambur gibi sırtımıza giydirilmesini ve uzun süren bir suskunluk dönemini, suçlu ilan edilişimizi, gençlik yılında gençliğin, barış yılında barışın yargılanışını...

Tartışıyoruz, ama umutsuz değil. Gözlerimizde kıvılcımlar yanıp sönen yıldızlar gibi parlak. Çünkü biliyoruz aynı nehirde bir daha yıkanılmadığını, yaşamın gerçekliğiyle uyuşmayan hiçbirşeyin kalıcı olamayacağını. Bunları bildiğimiz için çoktan çıktık yola. Özlemlerimizi gerçekliğe dönüştürmenin birlikten, örgütlülükten geçtiğini öğrendik. Sesimizi çıkarmazsak daha güçlü sesleri dinlemek zorunda kalacağımızı, sorunlarımızı en iyi bizlerin, bizzat yaşayanların tanıyabileceğini kavradık. Ve onurlu mücadelemizi, demokratik kitlesel örgütlerimiz öğrenci derneklerini kurma, sesimizi, gücümüzü duyurma savaşımımızı başlattık.

Mücadelemizde somut araçlarımızı yarattık. Sesimizi en geniş kesimlere duyurabileceğimiz kendi dergimizi çıkardık. Artık elimizdeki olanakları iyi kullanmak, gücümüzü somut hedeflere yöneltmek durumundayız. Geldiğimiz aşamayı gözden geçirmemiz, eksiklerimizi saptayarak doğrularımızı çoğaltmamız bu aşamada önem kazanmakta. Tüm yurt çapında kurulan birlikteliğimiz ve onun somut ifadesi ÖĞRENCİ POSTASI en önemli kazancımızdır diyebiliriz. Dergimizin çıkışından beri edindiğimiz deneyimin tartışılması bize eksiklerimizin ve doğrularımızın ipucunu verecektir.

İlk sayımıza öğrenci yığınlarının gösterdiği büyük ilgi ilk sayının hemen sonrasında, araya yaz döneminin girmesi sonucu daha sıcak bağlara dönüştürülememiş, gerek derginin oluşumuna, gerekse dağıtımına yeterli düzeyde katılım sağlanmamıştır. Yeni öğretim döneminin başlamasıyla bu sorun aşılacaktır. Öğrenci Postası, yayınının her aşamasında geniş bir katılım sağlamayı kendine görev saymakta, öğrenci yığınlarını da bu göreve çağırmaktadır. Ayrıca araya yaz döneminin girmesinin yarattığı tüm olumsuzluklara karşın yeni öğretim dönemine azımsanmayacak deneyimler elde etmiş olarak girmemizi sağladığı için dergimizin geçen dönemde çıkarılmış olmasının yararlı olduğunu belirtmemiz gereklidir.

Dergimize ilişkin daha önemli bir sorun ise, dergimizin içeriğine ilişkin kimi yaklaşımlarda görülen olumsuzluklardır. ÖĞRENCİ POSTASI'nın çıkışına temel olan yükseköğrenim gençliğinin ortak sorunlarıdır. Başka bir anlatımla dergimizin çıkışı ortak sorunların çözümü için birlikte mücadele verme konusundaki kararlılığın bir anlatımı olmuştur. Derginin çıkışına omuz veren, ilk sayısını adeta kapışan yığınlar da bizden birlikte davranmamızı, öğrenci hareketinin birliğini pekiştirmemizi beklemektedir.

ÖĞRENCİ POSTASI'na zaman zaman karşılıklı saygıyı esas almayan, birlikteliğimizi yıpratıcı özellikler taşıyabilen polemik yazıları gelmektedir. Herhangi bir düşünce çevresini veya kişiyi hedef alan yazıların geldiği de olmaktadır. Yazı gönderen arkadaşların daha duyarlı, daha sorumlu davranmalarıyla bu sorunun çözülebileceğine inanıyoruz. Ayrıca, dergimizde ağırlığın farklı görüşlerin birbiriyle tartışmasının oluşturmaması, ortak hedeflerimizde yoğuşlaşmamız dergimizi işlevsel kılacaktır.

Evet, yeni bir döneme yeni umutlarla giriyoruz. Gençlik heyecanımızla, birliktendoğan örgütlü gücümüzle başlıyoruz hak arama, sesimizi yükseltme savaşımımıza.

Sorunlarımızın aşılacağına, öğrenci gençlik içinde dostluk ve kardeşliğin, dayanışmanın yükseltileceğine, oluşturulacak ortak bir mücadele programı çevresinde yürütülecek ortak savaşım ile azımsanmayacak kazanımlar elde edileceğine yürekten inanıyoruz...

(3) MUSTAFA ÜSTÜN/EYLÜL GÜNDEMİ

(4-5) DİLEK BOĞ/AND İÇERİZ Kİ...

(6) R.ÖNER ÖZKAN/SAVAŞIN KAYNAKLARI

(7) MEHMET SÖNMEZ/SİLAHLANMANIN SONUÇLARI

(8) REHA İSVAN/SÖYLEŞİ

(10) FATMA YÜKSEL/PABLO NERUDA YAŞIYOR

(11) NİHAT YILDIZ/ŞİLİ:"ELLERİMİZ TERTEMİZ"

(12-13) İST.ÖD.HUKUK KOMİSYONU/YÖK'ÜN 44.MADDESİ DEĞİŞMELİDİR

(14) KAZIM POLAT/UMUDU YARATACAĞIZ

(15) TUĞRUL ŞAHBAZ/DİLEKÇE VERSEK Mİ?

(16-17) HACI YILDIZ/YÖK PSİKOLOJİSİ

(22) VAHİT KANİĞ/KÜBA'DA EĞİTİM

(24) SERHAT ŞİMŞEK/HARUN KARADENİZ

Sahibi
A.SERHAT ŞİMŞEK
Yazı İşleri Müdürü
EMİN BEBEK

Yönetim adresi / Menekşe Sok. No: 27/1 Bodrum Kat Kızılay/ANKARA
İstanbul büro / Alemdar Mah. Hoca Rüstem Sok. Zafer Han No: 7 Kat: 4 No: 12 Cağaloğlu/İSTANBUL
Yazışma Adresi / Öğrenci Postası P.K. 243 Yenişehir/ANK.

Hesap Numarası 21 00 60 Emin Bebek Türkiye İş Bank Yenişehir/ANKARA.
Dizgi / Bil Ofset
Baskı / Sanem Matbaacılık
Dağıtım / Etkin
DERGİMİZDE ÇIKAN YAZILARDA İLERİ SÜRÜLEN DÜŞÜNCELER YAZARLARINA AİTTİR...

İlan fiyatları / kapak: 80.000 TL
tam sayfa: 60.000 TL
yarım sayfa: 30.000 TL
çeyrek sayfa: 15.000 TL
Abone koşulları/ 3 aylık : 600 TL.
6 aylık : 1200 TL.
1 yıllık : 2300 TL.

EYLÜL GÜNDEMİ

MUSTAFA ÜSTÜN
ODTÜ

Eylül ayına yaklaştığımız şu günlerde herbirimizin kafasında kimi çağrışımlar canlanıyor. Eylül ayı faşist Alman Ordularının Polanya'yı işgalini, Dünya Barış Günü'nü anımsatır. 28 Eylül'de yapılacak ara seçimleri, 12 eylül sabahını anımsatır. Eylül ayındaki sınavların ardından belirlenecek yeni kurbanları, üniversite yaşamından kopartılacak yeni arkadaşlarımızı, dostlarımızı çağrıştırır.

Üniversitelerimizde yeni bir sancılı döneme girilirken, ülke genelinde de toplum yeni oluşumlara gebe gözüküyor. Ara seçimlerle politik ortamda belirgin bir hareketlilik başlarken, gençliğin bir bölümü sandık başına gidiyor. Öte yandan, gençliğin çok önemli bir bölümü politik haklarından yararlanamaz durumda bulunuyor. Her türlü kararını vermeye yetkili 18 - 21 yaş arası gençler seçimlere katılamıyor, iktidarlar buna bir türlü yanaşmıyor. Bunun nedeni bizce tam anlamıyla açıktır. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre 1977 yılında yapılan seçimlerde 18 yaşa oy hakkı tanınsa idi, üç milyon genç oy kullanabilecekti. Koalisyon hükümetlerinin kurulduğu bir dönem anımsanırsa, gençliğin ülke yazgısında belirleyici bir rol oynayabileceği gerçeği ortaya çıkar. Tüm bu olumsuz koşullara karşın 28 eylül'de yapılacak seçimlerde demokrasi karşıtı güçlere atılacak tokatta gençliğin de önemli bir rolü olacaktır.

Geçirdiğimiz son dönemde toplum demokratikleşme yolunda önemli açılımlar sağladı. Gün geçmiyordu ki yeni bir tabu yıkılmasın, tartışılamayan şeyler tartışılır olmasın. İşkence, yolsuzluk, rüşvet gibi konular kamuoyunda tartışılıyor, iktidarın en üst düzey yetkililerini zor durumda bıkarıyordu. Açılan bu alanlarla demokrasi güçleri yeni mevziler kazanıyor, güçleniyor. Toplumun demokratikleşmesi ve gerici iktidar odağının çözülüş sürecine girmesi, kimi çevrelerin öne sürdüğü gibi birtakım insanların öznel niyetlerinden değil, toplumsal muhalefetin gelişmesindendir.

Tarih bize hiçbir baskı rejiminin sonsuza kadar gitmediğini; yapılan zulümlerin, haksızlıkların, hırsızlıkların hesabının er geç sorulacağını gösteriyor. Bu sürecin hızlanması için demokrasi yanlısı güçlerin birlikteliğinin zorunluluğu her zamankinden daha fazla kendini duyumsatıyor.

24 Ocak kararlarıyla üniversiteler için de yeni işlevler öngörülüyordu. 24 Ocak'la 12 Eylül'ün örtüşmesinin ardından yürürlüğe giren YÖK yasası ve onun sonuçlarının sancıları bugün en sıcak biçimiyle yaşanıyor. Bir yandan üniversitelerden bilim kovulup, 12 Eylül felsefesine uygun tek tip öğrenciler yetiştirilmesi planlanırken; diğer yandan da 24 Ocak kararları gereği üniversiteler, sermayeye yeni pazar alanları olarak düşünülüyor. Vakıf, dönersermaye vs. adı altında mevcut üniversiteler holdinglerin iş kolu gibi kullanılırken, öte yandan özel üniversite seçme yarışları birbirini izliyor. Anlaşılan sermaye kendisine daha kârlı alanlar seçemiyor.

Paralı eğitimle birlikte zaten bozuk olan eğitimde fırsat eşitliği ilkesi ayaklar altına alınmıştır. Bu açıkça eğitim özgürlüğüne bir saldırıdır. Bugün eğer, Türk Ceza Kanunu'na göre "Öğretim özgürlüğünü engellemek" suçundan yargılanması gereken varsa, bu ilk başta YÖK'ün bizzat kendisidir. Her yıl üniversitelerimizden atılan binlerce öğrenci YÖK sisteminin bilinçli seçiminin sonucudur. Bunların yanı sıra yurtlar da dahil olmak üzere bir yığın sorun üniversitelerimizin kanayan yaralarıdır.

Tüm bunlara karşın, Başbakan geçtiğimiz günlerde verdiği bir demeçte gençlere "Örgüt kurmakla ses duyurulmaz, sorunlarınız varsa yöneticilerinize aktarınız, onlar sorunlarınızı çözecektir." diyordu. Soruyoruz: Bu sorunları yaratan kararları alanlar kimlerdi? Ses örgütlenmekle duyurulmazsa nasıl duyurulur? Yöneticilerin bu sorunlardan haberleri yok mudur? Yanıtını da biz verelim: Evet, yok. Çünkü biliyoruz ki, yeryüzünde duymak istemeyen kadar sağır yoktur. Bu sorunlar yaşadığımız toplumsal düzenin mantığından bağımsız değildir, en büyük sorumluları da en üst düzey yöneticileridir, üniversiteleri sermayeye peşkeş çekenlerdir.

Tüm bu çok yönlü planlar yapılır ve titizlikle uygulamaya konurken, anlaşılan öğrenci gençliğin sahip olduğu tarihsel birikim ve miras hesaba katılmamıştı. Bugün öğrenci gençliğin önemli bir bölümü çeşitli nedenlerle suskun olsa da, henüz baskı mekanizmalarına karşı duracak gücü kendisinde bulamasa da giderek hak aramanın yolunun, birlikten, örgütlü olmaktan geçtiğinin bilincine hızla erişmektedir. Kısa sürede yetmiş küsur Öğrenci Derneği'nin kurulma uğraşısı bunun en çarpıcı göstergesidir.

Toplumda demokratikleşme yolunda önemli açılımlar sağlanırken ÖDler, bu açılımlardan alabildiğince yararlanmalıdır. Demokrasi mücadelesi bir bütündür ve özünde sınıfsal bir mücadeledir. Gençlik kimlerin gerçekten demokrasiden yana, kimlerin karşı olduğunu açıkça görüyor. Özerk ve demokratik üniversite için mücadele veren öğrenci gençliğin sendikal örgütleri, haklarını elde etmenin yolunun öğrenci kitlesinin kendi mücadelesinden ve demokrasi savaşımında yer alan bağlaşıklarının destek ve yardımından geçtiğini biliyorlar.

İşçilerin, hükümet ve işverenden çeşitli haklarını koparabilmek için grev de dahil olmak üzere, kullandıkları çeşitli kitle eylem biçimleri işçilere türlü haklar sağlamada araç olmuşlardır. Bunun gibi, öğrenciler de, yetkililerden çeşitli ödünler elde edebilmek için, türlü olanaklar yaratmış, kitle eylemleri geliştirmişlerdir.

Öğrenci derneklerinin kitleselleşebilmesinin önkoşulu, öğrencilerin somut sorunları karşısında etkin adımlar atabilmesidir. Bunun için, ilkin öğrencilerin en geniş kesiminin sorunları saptanmalı, ve bu konuların altları doldurulmalıdır: Karşı çıkılan noktalar ve sorunların çözümüne ilişkin öneriler formüle edilmeli ve sloganlaştırılmalıdır. Kısa, öz ve akılda kalabilir sloganlar ÖDlerin seslerini yükseltmelerinde önemli bir araç olacaktır.

Öğrenciler belirli bir sorun karşısında,kullandıkları eylem biçimini uygulamaya koymadan önce, kamuoyunu bu konuda elden geldiğince duyarlı hale getirmeli ve desteğini sağlamalıdır. Ayrıca eylem biçimleri mutlaklaştırılmamalı ve öğrenci gençliğin kararlılık derecesine ve genel istemine uygun olarak seçilmelidir. Unutmamak gerekir ki, başarı elde etmenin yolu en sert yöntemlerin değil, koşullara uygun olanların seçilmesidir. Devingenlik her zaman yeterli değildir. Gençliğin dinamizmini doğru kanalize edecek bilincin varlığı da zorunludur.

Bugün üniversitelerin ve öğrencilerin sorunları basit düzenlemelerle geçiştirilecek düzeyde olmaktan çok uzaktır. Özerk ve demokratik üniversite ortamının sağlanması köklü reformları gerektirmektedir. Ancak bu durum küçük sorunlarla ilgilenmemeyi getirmez, aksine sorunların tek tek üzerine gidilerek köklü değişikliklerin yolları açılmalıdır.

Üniversite yaşamını felce uğratan YÖK sisteminin tüm olumsuzlukları kamuoyu önünde somut örneklerle teşhir edilmelidir. YÖK, Batı tipi üniversitelerin olduğu, üniversitelerde başarının arttığı gibi yalanlarına son vermek zorunda bırakılmalıdır. Gençlik bunu başaracak, özgür üniversiteyi kuracaktır.

GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRELİM, ÖZERK DEMOKRATİK ÜNİVERSİTEYİ KURALIM!
GENÇLİK GELECEK, GELECEK ÖZGÜRLÜKTÜR!

AND İÇER 5

AND İÇERİZ Kİ 1945 YILININ EKİM AYINDA MEYDANA GETİRDİĞİMİZ BİRLİĞİ YALNIZ BUGÜN, YALNIZ BU HAFTA; YALNIZ BU YIL DEĞİL, EMELİMİZ OLAN VE UĞRUNA SAVAŞTIĞIMIZ YAŞAMI KURUNCAYA DEK KORUYACAĞIZ... BECERİKLİ ELLERİMİZDEN, KESKİN ZEKAMIZDAN, GENÇLİK HEYECANIMIZDAN HİÇBİR ZAMAN SAVAŞ İÇİN YARARLANILMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ.

(Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu Andı)

Tarihin gelişim dinamiği içinde yeni sömürgeler elde etme amacı ile çıkarılan savaşlar 20. yüzyılda yeni bir nitelik kazandı. Emperyalizmin ortaya çıkması ile birlikte pazar paylaşımı sorunu, büyük boyutlarda silahlanmayı ve emperyalist ülkeler arasındaki çıkar çatışmalarının savaşa dek varacak biçimde büyümesini getirdi. Sonuçta ilki 14 milyon, ikincisi 50 milyonun üzerinde ölüme neden olan iki dünya savaşı çıktı. (Belirtmek gerekir ki, 2. dünya savaşının bir yönü pazar kavgası ise, diğer yönü SSCB'yi yok etmekti.) Her savaşta olduğu gibi bu savaşlardan da büyük demir—çelik, silah tekelleri olmak üzere, bir avuç büyük tekelci sermaye sahipleri kazançlı çıktı.

NÜKLEER SİLAHLANMA

2. Dünya Savaşı sonunda silahlanmada yeni bir yol açıldı. Nükleer Silahlar... Atom bombası derken Nötron bombası. Bu arada karşı tarafın her türlü savunma olanağını yok ettiğinden özünde bir saldırı projesi olan Yıldız Savaşları Projesi nükleer silahlanmayı uzaya sıçrattı.

Nükleer silahların bu derece geliştiği, sayısının arttığı günümüzde olası herhangi bir dünya savaşı yeryüzünün ve insanlığın tümden yokedilmesiyle eş anlamlıdır. Çünkü kullanılacak nükleer silahlar, yok etmede kullananlar dahil ayrıcalık tanımayacaktır.

Kısaca, NÜKLEER SAVAŞ TEHDİDİ ALTINDA SORUN, VAR OLUP OLMAMA SORUNUDUR.

BÖLGESEL SAVAŞLAR

2. Dünya Savaşı sonrası savaşların bir özelliği de bölgesel nitelik kazanmasıydı.1945—1970 yıllarında Asya, Afrika ve Latin Amerika'da 93 çatışma oldu. Bunların yarıdan çoğu halkların özgürlük savaşımını önlemeye yönelikti ve bu savaşlarda ÇOĞU GENÇ 20 MİLYON İNSAN YAŞAMINI YİTİRDİ.

Bölgesel savaşların pek çoğu ulusal bağımsızlık savaşlarıydı. 1. Dünya Savaşı ertesinde, önceleri açık işgallerle sömürgelerin doğal zenginliklerini o ülke halkını çalıştırarak, kendi ülkelerine taşımaya dayanan açık ve tam sömürgecilik tarihe karıştı. Bunda bir etken de 1. Dünya Savaşı'ndan sonra ortaya çıkan ve Türkiye'nin ulusal bağımsızlık savaşıyla başlayan bağımsızlık hareketiydi. Klasik sömürgecilik te yerini, sömürge ülkelerde işgallerin yumuşatılıp, geri teknolojiler kurdurularak doğal kaynakların belli ölçülerde yerel olarak işlendiği yarı—sömürgecilik olayına bıraktı.

Ancak bu da çok yaşayan bir sistem olamadı. 2. Dünya Savaşı sonrası "bağımsız ülkelerin, seçimle ya da darbeyle yönetime gelen bağımlı, işbirlikçi duruma geçirilmiş yöneticiler tarafından yönetilmesi" olan yeni—sömürgecilik gerçekliği çıktı ortaya.

Bugün Latin Amerika'da, Afrika'da, Uzak Doğu'da yaşanan bu gerçekliğin diğer yönünü, yeni—sömürgeciliğe karşı gelişen ulusal kurtuluş ve bağımsızlık savaşları oluşturuyor. İşte bunlar haklı savaşlar. Çünkü, yayılmacı çıkarlar için değil, ulusal çıkarlar adına karar verebilme hakkı için, emperyalist sömürüden kurtulup bağımsızlık, ekonomik kalkınma, barış içinde gelişme için savaşılıyor. Kısaca, bu savaşlar, barış savaşımıyla özdeşleşmiş durumda.

Gençlik, dinamizmiyle, yurtsever özüyle bu savaşlarda yer almış, kendi örgütlerini oluşturmuştur.

SWAPO Gençlik Kolu Namibia'da, Salvador Üniversite Öğrencileri Genel Derneği (AGEUS) El Salvador'da, Filistin Genel Öğrenci Birliği (GUPS) Filistin'de, Şili Öğrenci Birliği Şili'de, Sosyal ve Kültürel Genel Eğitim Derneği (ASCEEP), Uruguay Üniversite Öğrencileri Federasyonu (FEUU) Uruguay'da ulusal kurtuluş savaşlarında ve demokrasi mücadelesinde çeşitli düzeylerde etkin ve önemli güçler olmayı sürdürüyorlar. Bunlar dünyanın her yanında yaşanan gerçekliğin; gençliğin barış, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin somut örnekleri.

İZKİ...

DİLEK BOĞ
(ETÖD üyesi)

BARIŞ HAREKETİNDE GENÇLİK

Dünyadaki haksız, saldırgan savaşlar karşı hareketi doğurdu doğal olarak. Ve gençlik bu harekette önemli bir yere sahip.

Dünya gençlik örgütlerinin kurulmaya başlamasıyla birlikte mücadeleleri her zaman özgürlük, barış, demokrasi yolunda olmuştur.

1907 yılında 24—26 Ağustos'ta düzenlenen 1. Uluslararası Gençlik Konferansında militarizme karşı savaşım uluslararası gençlik hareketinin birinci görevi olarak belirlendi.

1910 İkinci Uluslararı Gençlik Konferansı'nda ise, tek maddelik gündem, yaklaşan savaş olasılığı ve gençliğin göreviydi.

1. Dünya Savaşı başladığında ise gençler bu haksız savaşa karşı direnişe katıldılar. 1915 4—6 Nisan'ında İsviçre'nin Bern kentinde yapılan gençlik konferansında, militarizm ve savaşa karşı mücadele tartışıldı.

1933'de Paris'te Antifaşit ve Savaş Aleyhtarı Gençlik Kongresi'nde "gençliğin, insanlığın geleceği uğrundaki güçlü sorumluluk duygusuyla savaşa ve faşizme karşı aktif mücadele içinde olması gerektiği" belirtildi.

1940—1944 yıllarında gençlik, işgallere karşı direniş hareketleri içinde etkin yer aldı.

Gençlik örgütleri 1. ve 2. dünya savaşları sonunda barış için mücadeleyi temel amaç edindi.

Ekim—Kasım 1945'de Londra'da "Dünya Gençlik Konferansı" toplandı.63 Ülkeden 30 milyon genci temsil eden 585 delege ve İngiliz gençliğini temsil eden 500 kişi katıldı. Konferansta çeşitli politik görüşlerden gençlik örgütleri vardı. Konferans 10.11.1945'te DDGF—Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun kuruluşunu açıkladı. Kuruluş bildirisinde amaçlarını şöyle belirliyordu: Dünyada barış, özgürlük, bağımsızlık ve eşitlik uğruna çalışmak, bu uğurda birleşmek.

1948'de DDGF, soğuk savaşın başlamasından sonra milyonlarca gencin yer aldığı 'Barış Kampanyası' başlattı. Dünya Barış Konseyi'nin 1950'de açtığı ve 500 milyon insanın, yani ERGİN DÜNYA NÜFUSUNUN YARISININ imzaladığı Barış Çağrısı için düzenlenen imza kampanyasına aktif olarak katıldı.

1964'te Floransa'da 'BARIŞ, SİLAHSIZLANMA ve ULUSAL BAĞIMSIZLIK İÇİN GENÇLİK ve ÖĞRENCİ KONFERANSI', 1970'te Helsinki'de Avrupa Güvenliği ve İşbirliği İçin Uluslararası Gençlik Toplantısı yapıldı.

Konferanslar, barış gösterileri, barış kampanyaları sürdü ve 1982' de 'EVRENSEL BİR HAK OLAN BARIŞ İÇİN SAVAŞALIM' sloganı nükleer bir savaşa karşı barış ve silahsızlanma için yeni bir dünya gençlik hareketi başladı.

1947'den bu yana Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivalleri'nin sloganları her zaman barış ve ulusal bağımsızlık olmuştur.

'ANTİEMPERYALİST BARIŞ, DOSTLUK VE DAYANIŞMA İÇİN', Moskova 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'nin sloganıydı.

Gençliğin temel hakkı barış, 1985 Gençlik Yılı'nın sloganında yer alıyordu. Gençlik Yılı'nda Venedik' te yapılan gençlik festivalinde gençler BM Genel Sekreterine yazdıkları mektupta, "ölmemek ve öldürmemek hakkımızı savunuyoruz" diyorlardı.

Bu arada 1981'de Dünya Sendikalar Federasyonu'nda yaptığı bir konuşmada, Uluslararası Öğrenciler Birliği Başkanı Miroslav Stepan, barış—gençlik ilişkisini çok iyi belirliyor:

"Çalışan ve öğrenci gençlik, 21. yüzyıla giden yolun —ki bu yüzyıl içinde yaşayacaklar, çalışacaklar ve gezegenimizin geleceği için uğraşacaklar— barış, silahsızlanma, ulusların güvenliğinin sağlanması için, nükleer savaş tehlikesinin ve uzayın silahlandırılmasının önlenmesinden geçtiğini çok iyi biliyorlar... Onun için bugün, daha önce hiç olmadığı kadar, çalışan insanların ve gençlerin sosyal ve ekonomik gereksinimlerinin karşılanması için gösterdikleri çaba ile, barış için, nükleer savaş tehlikesine karşı verilen savaşımı birbirine bağlamanın tam zamanıdır ve çok gereklidir."

TÜRKİYE

Ülkemize gelince, emperyalizmle olan ilişkilerin, bağımlılık ilişkilerine dönüşmesine dek bağımsız, bütün ülkelerle dostluk ilişkileri gözeten barışçı bir dış politika izlendiği söylenebilir. Daha sonra ise emperyalizmle çıkar birliği içindeki egemen çevrelerin izlediği politikayla NATO'ya girildi. silahsızlanma görüşmelerinde çekimser kalında, vd.

Bu koşullar altında yurtsever, barışsever ilerici güçlerin savaşımı da yükseldi. 1950'de Türkiye Barışseverler Cemiyeti kuruldu. Aynı yıl hükümet, TBMM'ne danışmadan Kore'ye asker yolladı. Bunun üzerine Barışseverler Cemiyeti'nin hazırladığı, olayı kınayan bildiriler, TBMM'ne çekilen onbinlerce telgraf nedeniyle dernek kapatıldı.

Gençliğin antiemperyalist savaşımda giderek daha bilinçli yer aldığı 60'lı yıllarda, ABD'nin 6. filosu her ziyaretinde yoğun ve kitlesel olarak protesto edildi. Gerici ve işbirlikçi çevrelerin saldırılarına uğrayan bu büyük eylemlerde Vedat Demircioğlu 17 Temmuz 1967'de ilk şehit olarak verildi. 16 Şubat 1969' da ise 6. filoyu protesto eden ilk büyük işçi—öğrenci yürüyüşünde 2 ölü ve yüzlerce yaralı verildi. (Kanlı Pazar)

İlerici aydınlar 1977'de Türkiye Barış Derneği'ni kurdular. Kampanya, gece, gösteri gibi etkinliklerde bulunan dernek hakkında 1980'de soruşturma açıldı. Dernek 1983'te kapatıldı. 1984'te açılan Barış—2 davası hâlâ sonuçlanmamış durumdadır.

Yakın yıllarda antiemperyalist savaşım daha kitlesel bir boyut kazandı. Bunun son örneği 1977'de düzenlenen NATO'YA HAYIR kampanyası oldu.

80'lere gelindiğinde diğer toplumsal kesimler gibi gençliğin de —depolitizasyon ve baskı politikasıyla— barış savaşımındaki etkinliği yokedilmeye çalışıldı. Ancak bu politikanın başarıya ulaştığı söylenemez. Görüyoruz ki bugün toplumun en geniş kesimlerinin barış, demokrasi, özgürlük özlemleri gelişiyor, somutlaşıyor. Depolitizasyon ve baskı politikalarına karşı hoşnutsuzluk büyüyor, derinleşiyor, genişliyor. Bu, toplumun ayrılmaz bir parçası olan gençlik için de böyle. Gençlik, bu savaşımın içinde giderek yerini buluyor. Bunun en somut örneği, gençliğin kendi öz akademik, demokratik, sendikal örgütlenmeleri olan Öğrenci derneklerini her türlü engel, baskı ve saldırıya karşın yaşama geçirmesidir. Barış savaşımı da bu bütünsel, birbirinden koparılmaz savaşım içinde yerine oturmak zorunda.

SONUÇ

Emperyalizm yalnızca savaş değildir. Emperyalist güçler halkların bağımsızlığının ve barışın olduğu kadar demokrasinin de karşısındadır. Dolayısıyla barış, demokrasi savaşımı ile antiemperyalist savaşım içiçe girmiştir, tek bir sürecin bileşenleridir. Açıktır ki, kazanımlar elde edecek tutarlı bir antiemperyalist savaşım, demokrasi savaşımı verilmeden gerçekleştirilemez.

Barış, yalnızca savaşın olmaması demek değildir. Ülkeler arasında gerginlikler, askeri paktlar, silahlanma harcamaları barışın önündeki en büyük engellerdir.

Sağlık, eğitim harcamalarının bütçedeki payı giderek azalırken, silahlanma harcamaları artıyor. Bu ise sosyal devlet açısından parasız olması zorunlu hizmetlerden giderek daha az sayıda insanın yararlanması sonucunu doğuruyor. Bugün ülkemizde, NATO tarafından kişi başına 4000 dolar ek bir silahlanma ödeneği isteniyor. Bu para, sağlık ve eğitim bütçelerinden kesilerek elde edilecektir. Ve biz bu yüzden paralı eğitime mahkum ediliyoruz, yeni iş alanları yaratılmadığı için işsiz kalıyoruz. NEDEN? Çünkü, katılım, söz hakkı, denetim hakkı yok. Bugün İspanya' da NATO'ya üyelik, halk tarafından oylanıyor. Oysa Türkiye, dünya barışı için önemli bir adım olan 'Balkanların nükleer silahlardan arındırılmış bölge ilan edilmesi' girişimine, NATO 'yükümlülükleri' dolayısı ile katılmıyor.

Öyleyse çözüm ne? Çözüm, tüm demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlamasız kullanıldığı, tüm demokratik kurumların işlediği, toplumsal denetleme hakkının kullanıldığı gelişkin demokrasidir.

KAYNAKLAR:

- Yarın Dergisi: Temmuz, Eylül, Kasım, Aralık'85 Ocak, Şubat'86
- Dünyada ve Türkiye'de Gençlik, Fulya Gürses, Hasan Basri Gürses.

SAVAŞIN KAYNAKLARI

R. ÖNER ÖZKAN
SBF–ÖD

Uzmanların çağımızda yaptıkları belirlemelere göre insanlık geçen 5.500 yıl içerisinde 14.500'ü aşkın büyüklü küçüklü savaş görmüş, bu savaşlarda 3.6 milyar dolayında insan öldürülmüştür. Yok edilen zenginlikler bugün 4 milyar dolayındaki dünya nüfusunun toplam günlük gereksinimlerini birkaç yıl boyunca karşılayabilecek düzeydedir.

İnsanlık tarihinde bunca önemli rol oynayan savaşın kaynakları üzerine çeşitli görüşler ortaya atılmış, barışı savunanlar tutarlı—tutarsız çeşitli araçlar kullan mışlardır. Bu akımları günümüzde üç ana gruba ayırma olanağı vardır:

PASIFIST BARIŞSEVERLER diyebileceğimiz birinci grubun ilkelerinde savaşa kesinlikle yer yoktur. Savaş, aklın ve mantığın alacağı bir şey değildir; tüm savaşlar insan mantığına ve bilincine terstir. Onun, hiç bir belirsizliğe yer vermeyecek biçimde insanlık için bir "belâ" olduğunu düşünürler. Barışı, yalnızca barışı savunurlar. İnsancıllığa davet, görüşlerinin ve eylemlerinin dayanak noktasıdır.

Pasifist barışseverler, savaşı kendi bireysel doğalarının etkisi altında kalarak açıklamaya çalıştıklarından, kendilerini savaşın dışında bir insanlık tarihi düşünmeye zorladıklarından, savaşın asıl kaynağını ve nedenlerini anlayamazlar. Bu noktaya onları sınıfsal olmayan yaklaşımları götürür.

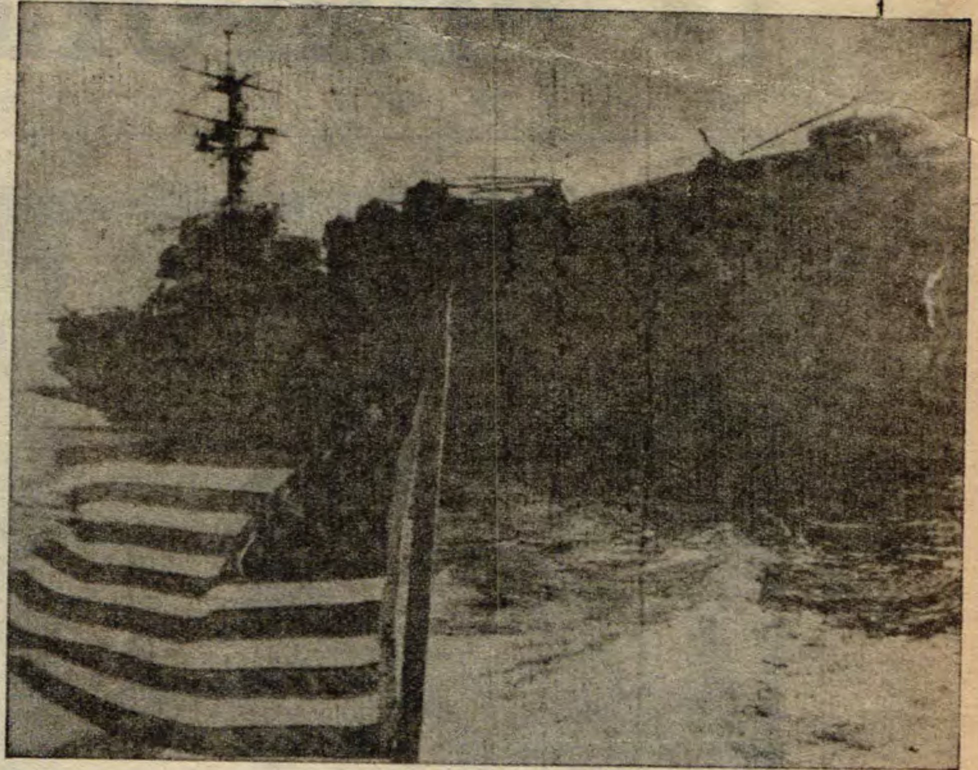
İkinci grup, MİLİTARİZM SAVUNUCULARIDIR. Pasifistlerin tam tersine, açık ya da kapalı savaş ve çatışmayı, ekonomik ve politik hedeflere varmanın en önemli aracı olarak görürler. Günümüzde hedeflere ulaşmada "savaş aracını" en önemli güç kaynağı olarak kullanan emperyalizmin ideologlarının temsil ettiği bu görüşe göre "savaş, insanın doğasında vardır". Saldırganlık içgüdüsel, doğuştan gelen bir davranıştır ve yaşam mücadelesinin yasaları çerçevesinde düşünülmelidir. Savaş da yaşam mücadelesinin, doğada en güçlü olma çabasının bir parçasıdır.

Emperyalizm, çağımızda sömürüyü, haksız savaşların haklılığını bu tür savaş yanlısı, militarist argümanlarla kanıtlamaya çalışır. Eylem alanları bellidir: Kanlı savaş alanlarıdır, Hiroşima'dır, Nazi toplama kamplarıdır, kendisini siyahlardan ayrı tuvaletlere "lâyık" gören Güney Afrika'daki ırkçı rejimidir, çocukların kafasına televizyon filmleriyle sokulan "sevimli" kaatillerdir, nükleer bir savaşın kazanılabilirliğini kanıtlamak için çırpınan bilim (!) çevreleridir.

Bu ideolojinin arkasında güçleri ni en çok savaş teknolojisine borçlu olan sermaye çevreleri, silah tekelleri vardır. Kasaların dolduran kanlı dolarları Kore, Vietnam savaşlarında kazanmışlardır, süren bölgesel savaşlar, çatışmalar, tırmandırılan gerilim kârlarına kâr katmaktadır.

Bu faktörlerin etkileri ABD, emperyalist devletlerin politik yönelimlerinde açık olarak görülür. Örneğin eski kovboy yıldızı Reagan'a yeni "Başkan" rolünü bu çevreler vermişlerdir. Reagan, dünyanın en güçlü kapitalist devletinin başkanlık merdivenlerini, daha California valisi iken hazırladığı raporlarda silah tekellerini Vietnam savaşına modern silahlar sağlamalarından ötürü kutlayarak, bu çevrelerle ilişkilerini sürekli sıcak tutarak, ağır ağır tırmanmıştır. Kabinesi, en yüksek düzeyde bir hükümet organından çok bir banka ya da silah fabrikasının yönetim kurulunu andırır. Başkan yardımcısı Bush'dan Savunma ve Dışişleri Bakanları Weinberger'e, Shutz'a dek en yetkili kişiler, bu görevlerine tekelci sermayenin en üst düzey yöneticilerinden transfer olmuşlardır. Yönetim ağının politik temelleri, silah üreticileri, devlet mekanizmasının önde gelenleri ve ABD askeri gücünün en etkili temsilcileri arasındaki ittifak ile atılmıştır.

SİLAHLANMANIN SONUÇLARI

MEHMET SÖNMEZ
MUĞLA İŞLETMECİLİK YÜKSEKOKULU

Barış kavramını incelerken onun karşıtı olan savaşın nedenlerini, savaşa yol açan durumları da incelemek, gözden ırak tutmamak gerekir.

Savaşın en temel nedeni sınıflar arası uzlaşmazlık, sömüren sınıflar ile ezilen sınıflar arasındaki mücadele, yani sınıf kavgasıdır. İnsanlar sınıfsal çıkarları uğruna dövüşürler.

Kurumlaşıp iktidar olan düşmanlık değil sınıfsal çıkarlardır. Düşmanlık niyeti ve savaşı iktidar olan sınıfın sömürücü olup olmamasına bağlıdır.

Günümüzde ilk kez savaş ve silahlanmayla ekonomik gelişme, toplumsal eşitlik ve adalet arasında uzlaşmaz bir çelişki doğmuştur. Günümüzde gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun tüm toplumlar silahlanma uğruna büyük miktarda paralar harcamaktadırlar. Bu durum onları geniş bir biçimde etkilemektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler ve bu ülkelerin çalışan kesimleri, yani ulusal gelirden en az payı alan kesimleri, geniş bir biçimde etkilenmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin savunma harcamalarının GSMH içindeki payı 1977'de % 5.9 iken, sağlık harcamalarına % 1, eğitime % 2.7 pay ayrıldığı Dünya Bankası raporlarında yer almaktadır. Dünya genelinde ise kamu sağlık harcamaları tüm askeri harcamaların % 60'ı tıbbi araştırmalara ayrılan fon ise dünya genelinde askeri harcamaların beşte biri oranındadır.

Silahlanmaya her yıl milyarlarca dolar harcanırken yine her yıl milyonlarca kişi, milyonlarca çocuk açlıktan, bakımsızlıktan, bunların yol açtığı çeşitli hastalıklardan, vb nedenlerden ötürü yaşamlarını yitirmektedirler.

UNICEF 1981 raporu, dünyada her 2 saniyede bir çocuğun öldügünü, bu çocuklardan her birinin yaşamını kurtarmak için sadece 100 doların gerektiğini bildiriyor. Aynı rapor her gece 100 milyon çocuğun aç karnına yattığını 10 milyon çocukta bu nedenlerden ötürü bedensel ve zihinsel gerilikler görüldüğünü, 6—11 yaşları arasında 200 milyon çocuğun okulun yolunu bile bilmediğini kaydediyor.

Bugün artık barış savaşımı dünyayı saran nükleer savaş tehlikesini aşmıştır. Barış sorunu toplumsal gelişme ve eşitlik sorunudur. İnsanca yaşama sorunudur. Bu nedenle de nesnel koşullara bağlıdır.

Silahlanmanın yükünü halklar omuzluyor dedik. Silahlanma halkların refahı için ayrılması gereken fonları da götürüyor. İşte bu nedenle barışın öznel koşulları da yığınların bilincinde oluşuyor.

Çeşitli ülkelerde uluslararası politik, dinsel inançları farklı yüzbinlerce kişi barış için yürüyor, gösteriler düzenliyor. Hükümetlerine, parlamentolarına bu konuda baskı yapıyorlar. Barış hareketi giderek yığınları kucaklıyor. ABD'de bile görülmemiş bir seferberlik sözkonusu. 1970'lerde ABD üniversite gençliğinin başlattığı nükleer silahları protesto gösterileri bugün Amerikan orta sınıfının da desteğine sahiptir. ABD Kongresinin 200'e yakın üyesi Reagan'ın nükleer silahlar politikasına karşı çıkmaktadır.

Dünya halkları artık bir ölüm kalım savaşına direniyorlar. Avrupa kamuoyu ABD füzelerini istemiyor. Kuşkusuz dünyayı olası bir yıkımdan kurtaracak olan halkların bu direnişidir. Barış hareketine yapılacak her katkının değerine paha biçilemez.

Bu tekelci kapitalist devlet, Güney Afrika'nın ırkçı rejimine tam destek verir. Binlerce mil uzaktaki Libya'yı "cezalandırmaya" gider. 110 bin nüfuslu Grenada'yı ekonomik-stratejik hedeflerle, uluslararası hukuku çiğneyerek işgal eder. Sovyetler Birliği karasularını ihlal ederek gerilimi dünya çapında tırmandırmayı çıkarlarına uygun görür. Nikaragua'da "özgürlük savaşçıları" adını taktıkları çapulcuları halk üzerine saldırtır.

Üçüncü olarak SOSYALİST DÜŞÜNCE temsilcilerine geçebiliriz. Bunlara göre savaşın kaynağı ve çıkış nedenleri toplumların uzlaşmaz çelişkiler barındıran yapılarında aranmalıdır. Savaşın potansiyel kaynakları toplumların uzlaşmaz çelişkiler barındıran ekonomik sistemlerinde kök salmıştır.

Savaş, sınıfların ya da devletlerin silah gücüyle politikalarını sürdürmeleridir. Bu politika, toplumsal sınıfların ve devletlerinin ekonomik çıkarları, ile, toplumsal yaşamın tüm boyutları ile doğrudan ilişkilidir.

Egemen sınıfların sömürüsü, toplumsal adaletsizliği kaçınılmaz biçimde yükseltir, çıkarları da böyle bir sistemi korumayı gerektirir. Korumak ve kendisi için daha ileri noktalara götürmek amacı ile saldırgan savaşlarını sürdürür; sömürü sistemini ayakta tutmaya çalışır. Karşılarında toplumsal adaleti gerçekleştirme savaşımı veren sınıflar ya da devletler vardır ve bunlar da tam anlamıyla bir savaş sürdürürler. Sürdürdükleri savaş, baskıyı, sömürüyü ayakta tutmaya yönelik haksız savaşların kaynağını yok edecek, toplumsal adaleti gerçekleştirecek, insanlığa kalıcı bir barışı ve mutluluğu armağan edecektir. Gerici, insancıl değerleri tehdit eder konuma düşen burjuvaziyi geriletmek için atılan her adım, baskının, sömürünün, savaş kışkırtıcılığının olmadığı, gerçek barışın egemen olduğu bir dünyaya doğru atılmıştır.

Bu görüş, önerdiği sınıfsal mücadelede pasifist barışseverleri eleştirmesine karşın, onların insancıl yönlerini paylaşır.

ABD silah tekellerinin kârları, sivil alana yönelik üretim yapan şirketlerin kârlarını % 70 oranında aşmıştır günümüzde. Dünyanın en güçlü tekellerinin kök saldığı California'da işçilerin üçte—birinden çoğu savaşa yönelik fabrikalarda çalışmaktadırlar. ABD'nin 1981—87 arasındaki yalnızca 6 yıllık dönemde toplam askeri harcamalarının 2.000 milyar dolara ulaşacağı sanılıyor —Türk Lirası ile 1.5 trilyon. Bu olağanüstü servet sivil yatırımlar için harcandığında, Türkiye koşullarına sahip 7 ülkenin işsizlik sorununu kökünden çözümleyecek düzeydedir.

Emperyalist devletler, 1945-75 arasında emperyalizme ve sömürüye karşı bağımsızlık mücadelesi sürdüren uluslara karşı tam 143 savaş ilan etmişlerdir.

Militarist—endüstri komplekslerin liderleri dünya halklarına ve kendi uluslarına karşı açtıkları savaş ile insanlığın geleceğinde açıkça belirleyici olmak istemektedirler.

Yükselen barış mücadelesi onları bu taleplerinden vaz geçirecek, dünya halkları kendi yazgılarını kendileri belirleyecektir.

REHA İSVAN

"DEPOLİTİZASYONA

Öğrenci Postası: Türkiye'de barış hareketinin belirli bir geçmişi var, bunu değerlendirir misiniz? Barış Derneği deneyiminizi anlatır mısınız? Ülkemizde yeni bir Barış Derneği kurulabilir mi?

Reha İSVAN: Türkiye'de barış hareketinin geçmişi var dediniz; bu da bizim iddianamemizde mevcut. Ne zaman bir barış hareketi derlenip toparlanıp etkinlik göstermişse bizim akıbetimize uğramıştır. Bunun neden böyle olduğunu değerlendiremiyorum. Osmanlılar döneminden beri egemen zihniyetler barış hareketini ters yorumlamışlardır. 'Barış istiyorsan savaşa hazır ol' gibi yutturmacalarla yayılma özlemi içinde olan emperyalist güçler, halktan vergi alıp, silaha yatırmakta idiler. Barışı korumak için silahlanmak ve önce savaşı sağlamak tabii ki çok ters bir zihniyettir.

Barışın sağlanması için savaşa hazırlanmak gerekmez; tam tersine, silahlanma yarışını durdurmak, vergilerden alınan paraların silah sanayiine değil de, örneğin, eğitime ve toplum sağlığına harcamak gerek. Tabii bu yaklaşımla ortaya çıkıldığında, bizim başımıza geldiği gibi, 'başınıza bir iş geliyor'. Bizim başımıza gelen malum, anlatmama gerek yok. Biz (Barış Derneği) 1977'de kurulduk. Kurulduğumuzda Dünya Barış Konseyi ile birlikte hareket edilebileceğini, bütünleşilebileceğini düşünüyorduk. Ancak, Barış Konseyi uluslararası bir örgüt olduğundan Bakanlar Kurulu izni gerekiyormuş, ama üye olmak yasak değildi. Üye olmak için müracaat ettik. Barış Konseyi'nin yapısının 'üye olalım beraber çalışalım' şeklinde olmadığını sonradan öğrendik. Onlar kendi üyelerini kendilerini saptıyorlardı. Bu nedenle kuvvetli organik bağımız olamadı. Dünya Barış Konseyi ile dünya barışı için yapılması gerekenler konusunda aynı görüşü paylaşıyor olacağız ki, bizi bir bütünmüş gibi farzettiler mahkemede.

Yeni bir barış derneği kurulabilir mi, diye sormuştunuz. Bizim barış hareketimiz, etkinliğimiz şu ana kadar sona ermiş değil. Ve Barış Derneği'nin kapatılması gibi bir hüküm de yok. Biz de görüşlerimizden caymış değiliz. Bunları açıkça her yerde söylüyoruz.

Türkiye'nin ve dünyanın geleceğinde barışın gerçekleşmesi için önce esas hedef olan demokrasinin gerçekleşmesi gerekir. Ancak gerçek bir demokrasi ortamında barıştan sözedilebilir.

Ö.P.: Üniversitelerde düzenlenen bazı konferanslara öğrenciler katılmak zorunda bırakılıyor. Ve bu tür konferanslarda, "artık Atatürk'ün bir takım sözlerinin (yurtta barış, dünyada barış' gibi) anlamının kalmadığı", "etrafımızın düşmanlarla çevrili olmasından ötürü her an bir savaşın çıkabileceği", "hatta üç beş yıl sonra bir iç savaşın çıkabileceği" anlatılarak öğrenciler üzerinde bir savaş psikolojisi yaratılmak isteniyor. Egemen ideolojinin üniversitedeki bu yöndeki eksiklikleri konferanslarla tamamlanması planlanıyor. Sizce bu tür girişimlerin gelecekte öğrenciler üzerinde ne gibi etkileri ortaya çıkabilir?

R.İ.: Sizi bu tür konferanslara zorla götürmeleri doğaldır. Günümüzde gençlerin hem görüşleri dinlenmiyor, hem de doğru dürüst yetiştirilmiyor. Eğitim koşullarımız çok kötü. Ayrıca beşikten itibaren çocuklarımızın beyinlerine bir takım önyargılar yerleştirilmek istenmektedir. Bugün üniversiteli gençlerimizin "savaş geldi, silahlanalım" gibi lafları dinlemek istemediklerine eminim. O nedenle gençlerimizi zorla götürüyorlar. İlerisi için endişeli değilim. İnsanlar sadece üniversitede eğitilmiyor ki: bunca yayın var, bunca girişim var, ne bileyim bunca şiir var... Siz kendinizi savaş psikolojisi içinde hissediyor musunuz, yani?

Gerçi savaş zaten gündemde, bu da, savaş devamlı kışkırtıldığı içindir. Ayakta durması, savaşın kışkırtılmasına bağlı düzenler vardır. Bunların devamlı propagandaları savaşı gündemde tutuyor. Hatta zaman zaman silahlı savaşlar çıkartmayı başarıyorlar. Ama bunlardan gençlerin korkmaması ve ona karşı cephe alması, kamuoyu oluşturması için çaba harcaması zorunludur.

Eğitim yalnız okulda verilen birşey değildir. Bu anlayıştan kendimizi kurtarmamız gerekir.

Ö.P.: Silah tekelleriyle, basın tekelleri birbirleriyle eşgüdüm içinde, hatta kimi yerlerde patronları aynı. Bu anlamda Türkiye'de anti-yunan, Yunanistan'da anti-türk propagandası hayli başarılı olmaktadır. İnsanlar savaştan korksa bile karşı tarafın halkına yönelik bir antipati taşıyorlar. Bu, barışçı gelecek için önemli bir sorun oluşturuyor. Bu antipati nasıl kırılabilir?

R.İ.: Evet işte ben, bu toplumlara olan etkiyi gençliğin kırabileceğine inanıyorum. Bu söylediğim belki gerçekçi değil ama özlemim bu yönde. Yani bu, birgün kırılacaksa genç kafaların bilinciyle kırılacaktır. Sizler, barış kavramı doğrultusunda yeni şeyleri üreteceksiniz. Bunu umuyorum. Biz görevimizi tam olarak yapamadık. İçinde bulunduğumuz ortam nedeniyle tabii. Başından beri özgür çalışma ortamımız yoktu. Ayrıca bu dönemde daha da engellendi. Ama bu, etkililik ortadan kaldırıldı anlamına gelmiyor. Bilakis, gördüğüm kadarıyla bizi tutsak etmeselerdi, barış hareketi bu kadar gündemde olmazdı. Bu bakımdan yararı olduğuna inanıyorum tutsak edilmemizin. Değdi, üç sene yatmaya yani!

Ö.P.: 80 sonrasında işçi, köylü, öğrenci gençlik arasına bir de cezaevi gençliği katıldı. Buradan

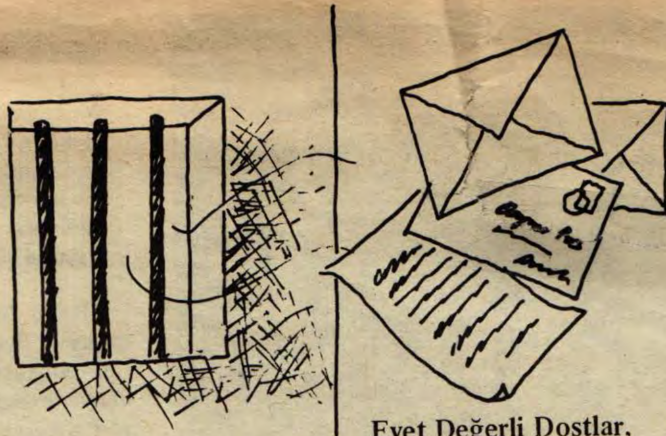
DİRENİN

yola çıkarak gençliğin durumunu değerlendirir misiniz?

R.İ.: Okullarda, televizyonda gerek insanlarımız, gerek gençlerimiz korkuyla koşullandırılıyor. Toplum bir takım şeyleri korktuğu için kabulleniyor. Bunu çok yaygın bir şekilde kullanmak istiyorlar. İnsanları ve gençliği, hiçbir şey yapmayan, hiçbir şey düşünmeyen, suya sabuna dokunmayan, sadece önündeki işi yapmayı arzulayan bir psikolojiye sokmaya çalışıyorlar. Ben buna korkuyla koşullandırma eğitimi diyorum. Buna halkımızın ve tüm toplum kesimlerinin karşı koyması çok ivedi bir gereksinim bence. Hemen hemen ilk görevimiz sayabiliriz. İnsanlar bir kere sinerse, koyun gibi nereye güdersen gider artık. Onun için ben tutukevlerindeki gençlere büyük saygı duyuyorum. Çünkü onlar, korkuyla koşullandırma eğitimini yiğitçe karşıladılar. Bu eğitim,içeride çok daha vahşice uygulanıyor. İçerideki gençlere saygı duyuyorum derken, Onların tüm eylemlerini ve tüm görüşlerini enimsediğim anlaşılmasın; tam tersine, Barış Derneği'ndeki, barış hareketindeki düşüncelerime taban tabana zıt düşünceler de var içeride. Ama bu insanlar birbirlerine karşı dursalardı, belki bütünsel bir tepki gösteremezlerdi. Ben ilk girdiğimde tüm bunlardan habersizdim. Siyasi koğuşa verildiğimde, avukat görüşüne giderken, tek sıra halinde gideceğimiz söyleniyordu. Kızlar buna tepki gösterip direnlikleri için avukat görüşüne gidemiyorlardı. Bu önce bana çok garip geldi. Uymasak avukatla görüşme olanağımız da kalmıyordu. Sonradan yaşaya yaşaya öğrendim, bu böyle olmuyor. Eğer bunu kabul ederseniz, ertesi gün; mesafe al da git! derler, buna da uyarsan bir sonraki gün? kapıdaki erlere selam ver de git! derler. Çünkü amaçları kişiliği yok etmek. Hatta bir yerde duymuştum: askeri eğitimde tutsakların nasıl sindirileceği öğretiliyormuş. Ve yine askeri eğitimde, öğretildiğine göre insanın kişiliğini kaldırmadan militarist bir eğitim vermek mümkün değilmiş. Askeri alanlarda böyle. Tutsaklara karşı verilen eğitimde de bu böyle. Bize kendileri mahkemede beyan ettiler, "size esir aldık, idam edeceğiz" dediler. Düşman esiri gibi kabul ediyorlardı bizi. Yani bize, iç savaş çıkarmak üzereyken tutuklanmış esirler gibi bakıyorlardı. Hala bu görüş hakim. Onun için "ne kadar çok acı çektirirsem, kişiliğini kırabilirsem, robotlaştırabilirsem, o kadar başarılı olurum" diyorlar. Bunun için, içerideki gençlerin, kişiliklerini ortadan kaldırmak için yapılan, korkuyla koşullandırma eğitimine direniş biçimlerini sonuna kadar saygı değer buluyorum. Kendi iradeleri ile yapmak istemedikleri hiç birşeyi yaptıramadılar. Ama kolları, bacakları kırıldı. Bazıları yaşamlarını yitirdi. Yine de onurlarından vazgeçmediler. Demek ki insanoğlu bunu başarabiliyor. Zannedersem bunlar, gelecek kuşaklar için de birşeyler ifade edecektir.

Ö.P.: Son olarak öğrenci gençliğe bir mesajınız varmı?

R.İ: Depolitizasyona direnin. En azından içerdeki arkadaşlarınızın gösterdiği cesaret kadar cesaretle direnin.

Değerli Dostlar,

Yoğun ve yorucu bir öğrenim döneminin ardından Merhaba. Üzerine atılmak istenen ölü toprağına 60'a yakın Öğrenci Derneğiyle yanıt veren üniversite gençliği şimdi gelecek için daha umutlu, daha kararlı. Öğrenci gençliğin yasal örgütlenmeleri yönünde atılan cesur, kararlı, inatçı adımlar bugün kalıcı kurumlaşmayı sağlamıştır.

Fakülteler bazında bireysel olarak yürütülen ve genişleyen çabalar meyvesini vermiş, üniversite gençliği olarak sesi, soluğu olacak olan dergisini de çıkarmayı başarmıştır. "Demokratik Özerk Üniversite" yolunda küçümsenemeyecek adımlar atılmıştır. Öğrenci gençlik kendi özdeneyimiyle bu hedefe ulaşmak için giderek gücünün bilincine varmakta ve güç birliğini zorlamaktadır.

Evet Değerli Dostlar,

Ö.D.'lerinin gelişip, güçlenmesinde öğrenci gençliğin temel çıkarları doğrultusunda ardıcıl çaba harcamak yatıyor. Bu temel yani ortak çıkarlar, en geniş anlamda Ulusal düzeyde öğrencilerin birliğinin ve yükseköğrenim sürecinden kaynaklanan sorunlar doğrultusunda üyesi bulunduğum D.E.Ü., İ.İ.B.F. ÖD.'nin yapmış olduğu çalışma önemli bir örnek oluşturmaktadır. İ.İ.B.F. ÖD.'nin izlemiş olduğu atak, kararlı politika derneğin öğrenci kitlesi içinde saygınlık kazanmasına ve kamuoyunun dikkatlerinin öğrenci sorunlarına yönelmesini sağlamıştır.

Akademik-demokratik çıkarların korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda yürütülen çalışmaların önemli bir boyutunun da tutuklu öğrencilerin durumlarının olduğunu düşünüyorum. Bu konuda birkaç noktaya değinmekte yarar var.

Tutuklu bir öğrenci için başat sorun öğrencilik haklarının ne olacağıdır. İşte Ö.D.'leri bu noktadan hareketle yasa ve yönetmelikleri incelemeli, bu konuda somut öneriler geliştirmelidir. Örnek olsun; Öğrenci tutukluluk süresi içinde sınavlarına girebilmelidir. Yine tutuklu öğrencilerin hüküm giymeleri durumunda öğrenim hakkını yitirmelerine karşı çıkılmalıdır. Çünkü okuldan ilişik kesmede bir cezalandırmadır. Ayrıca tutuklu öğrencilerin hukuksal sorunları için Ö.D.'leri girişimde bulunmalıdır.

Bunların yanısıra tutuklu öğrencilerin en büyük gereksinimleri olan kitap, dergi, şiir, resim malzemeleri, kağıt, kalem v.b. gidermek için çalışmalar yapılmalıdır.

Son olarak da tutuklu öğrenciler yalnız bırakılmamalı, onlara mektup yazmak suretiyle dayanışma en yüksek düzeyde tutulmalıdır.

Derginize yayın yaşamında başarılar dilerken, tüm öğrenci arkadaşlarıma en içten sevgi ve selamlarımı iletirim.

HALUK TEKELİ
E – K.8.
Eski Bölüm 8. Koğuş
Buca Cezaevi
İZMİR

"NİZAMİYE KAPISINDA"

Ayın en çok satan kitapları arasında cezaevi gerçeğini anlatan kitapların oldukça fazla bir yer tutması hiçte tesadüf değil. Cezaevlerinde, insanlık dışı koşullarda, en yasal haklarını kullanmaktan uzak binlerce insan var. Ve bu binlerce insanın onbinlerce yakını, eşi, dostu, akrabası. İçerdekilerle gülüp ağlayan, işkencelere, horlanmalara onlarla birlikte göğüs geren ve onların hak arama mücadelesini dışarda sürdüren onbinlerce insan.

Sacide Çekmeci bir idam mahkumunun anası, Sacide Çekmeci bu insarlardan yalnızca biri. 28 yıl ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra, bir gece apar topar götürülen oğlunun peşinde geçirmiş son 6 yılını.

Sacide Çekmeci'nin "Nizamiye Kapısı"yla ilk karşılaşması Alemdağ kışlasında olmuş. "6 yıldır ~~senin~~ birlikteyiz. Sabah akşam yanında olmaktan hiç bıkmadık. Heyecanla girdik, yorgun çıktık parmaklıklı kapıdan. Her gelişimizde daha da bağlandık ve bütünleştik içerdekilerle. Sen de bizim ayrılmaz, vazgeçilmez bir parçamız oldun" diyor ~~yazgı~~. 2. kez ise Metris Cezaevinde karşılaşacaktı Nizamiye Kapısıyla. Oradaki görevli Binbaşının "Şunu iyi bilin ki Metris'i çocuklarınıza mezar yapacağım" sözlerinden sonra içerdekilerin durumu giderek kötüleşecek, baskı ve işkenceler kimi zaman azalıp, kimi zaman artarak yıllarca sürecekti. Çocuklar avukatlarıyla bile görüşemiyecek, görüş yasakları başlayacak, tek tip elbise giydirilmek istenecek ve tüm bu olumsuz uygulamalara karşı açlık grevleri birbirini izleyecekti. Ve tutuklu yakınlarının içinde yeni bir mücadele başlayacaktı artık, çocuklarının insanca yaşama koşullarına kavuşması, sağlıklı bir ortamda yaşayıp, ~~beslenebilmeleri~~ mücadelesi. Telgraflar, ~~dilekçeler,~~ resmi makamlarla yapılan görüşmeler belki birkaç konuda değişiklik getiriyor, ama peşinden yeni sorunlar çıkıyordu.

"Nizamiye Kapısında" sadece Sacide Çekmeci'nin değil, binlerce ananın, yakının yıllar süren bekleyişinin, mücadelesinin, daha iyi ve daha insanca koşullara özleminin öyküsü. "Nizamiye Kapısında", cezaevlerindeki tüm olumsuz koşullara sindirme politikalarına, işkencelere karşı yaşama gücünü ve direncini yitirmeyen, birlik ve dayanışmayı pekiştiren, açlık grevlerine, dayaklara beraberce omuz veren ve dışarıya "bir gün görüşeceğiz" diye mektuplar yazan binlerce gencin öyküsü.

Sacide Çekmeci'nin dediği gibi, dileriz bir daha böyle anılar yazılmaz.

PABLO NERUDA YAŞIYOR

"... Bir kıvılcım oldu sonun,
Işıl ışıl tutuşturdu bizi,
Senin o ateşten şiirlerin,
Yakacak zalimleri, hainleri, uşakları.
Kimse öldü demesin sana,
Dirisin sen, yaşıyorsun!
Söylüyorum işte bir daha, bir daha:
Okunduğu zaman yoklamada Şili'nin adı,
Sen bağıracaksın: BURADA!"

Miguel ASTURİAS

14 Eylül 1973... Şili halkının sevgisiyle dolu, insanca aydınlık, cesur bir yürek susturuldu.

Uluslararası kapitalizm 1973 Eylül'ünde Şili'deki sosyalist Allande hükümetini devirip ünlü "Eylül Katliamı"nı başlattığında Pablo Neruda ağır hastaydı. Kanlı darbenin hemen ertesinde büyük ozanın evi basıldı, kitapları yakıldı ve bir süre sonra öldüğü açıklandı.

Pablo Neruda'nın o uçsuz bucaksız coşkulu şiirlerine Şili'ye ve Şili halkına duyduğu sonsuz sevgi kaynaklık ederdi. Ancak Neruda, halkına duyduğu sevgiyi ülkesinin sınırlarından çok ötelere taşımıştı. Paris'ten Kalküta'ya, Madrid'den Kolombo'ya yeryüzünü adım adım gezmiş, halkından aldığı barış ve kardeşlik iletisini "beyaz çiçekli, sarı, mavi sarilar giyem, Fidel Castro gibi iri yaprak sigaraları için pek zarif Birmanyalı kadınlar"a, İngiliz sömürgecilerine karşı savaşan Hindistanlı üniversite öğrencilerine, İspanya iç savaşında faşizme karşı o büyük direnişi gerçekleştiren cumhuriyetçilere ulaştırmıştı. Katledilişi dünyanın dört bir yanındaki kardeşlerini yasa boğdu. Fransa'da Aragon,

"Biter mi hiç derdin senin. Derdi paklayan derttir demişler
Bak işte ben uzakta kardeş - gölgen
Dinleyen seni, sana yankı olan ben
İşte buradayım işitiyor musun ayın bir bıçak gibi yardığı
Kaynakta yankılanıyor bak inleyişim..."

dizeleriyle Fransız halkının Neruda için duyduğu acıyı ağıtlaştırıyordu.

Türkiye'de Ataol Behramoğlu, Şili halkına yöneltilen bu dayanılmaz haksızlığa duyduğu nefreti şöyle haykırıyordu:

"İspanya'yı bir kere daha öldürdüler
Bir kez daha kurşuna dizildi Lorca
Nâzım bir kere daha hapiste
Neruda bir kere daha sürgünde
Ve ben kederden yumruklarımı ısırarak
Ve ben korkunç, anlaşılmaz
Saçma bir çaresizlik dağlarken yüreğimi;
"Ah Şili"
Yemin ederim ki
Ölüm artık hiç
Korkunç değil
Ve kavgamız
Bin kez daha
Kutsal
Ve zafer
Bin kez daha
Hakkımız
Ve bin canım olsa uğruna
Bini de
Verilesi şimdi."

Pablo Neruda altmış dokuz yıllık yaşamını halkına, insan sevgisine, barışa ve tüm bunların ifadesini bulduğu eşsiz şiirlerine adamıştı. Kişiliğini yoğuran Şili ulusal kültürü ve geniş dünya görüşü derin köklere sahipti. Üstün yeteneği, bitimsiz verimliliğiyle yaşamının son anına dek yazdı, savaştı. Gençliğe ilk adım attığı yıllarda, henüz onaltı yaşındayken Santiago Üniversitesi'nde öğrenciydi ve daha o zamanlar üniversite dergilerinde siyasi başyazılar yazıyordu. Öğrenimini tamamladıktan sonra Birmanya'da Rangon Konsolosluğu'na atandı. Daha sonra aynı görevle Seylan, Singapur, Java ve Arjantin'de bulundu. İspanya'da iç savaş sırasında İspanya'ya Şili Konsolosu tayin edilmişti; ve kendi deyimiyle politik yaşamının en önemli bölümünü orada geçirdi. 1934'de bütün ilerici İspanyol ozanlarının toplandığı Caballo Verde Por La Poesia dergisini yönetti. Franco'nun başını çektiği faşist güçler cumhuriyete karşı ayaklandığında Caballo Verde Por La Poesia'nın altıncı sayısında Neruda, ünlü "Anlatalım" şiiriyle sanatçının, ozanın halkın acılarına nasıl duyarsız kalamayacağını gösteriyordu:

"Neden diyorsunuz şiirlerin,
Söz açmaz, düşten yapraktan;
Doğduğun yerin
Yüce volkanlarından?
Gel de gör:
Caddeler kan-revan.
Gel de gör:
Caddeler kan-revan.
Gel de gör:
Caddeler kan-revan.

1937 yılında İspanya iç savaşında cumhuriyetçiler yararına çalıştığı için hükümeti tarafından görevinden alınıp geri çağrıldı. Neruda, daha sonraları İspanya iç savaşının kendisinde bıraktığı etkileri şöyle dile getiriyordu:

"İspanya savaşı dediğimiz, faşizm karşısındaki o büyük direniş hepimizi çekmişti. Şu da var ki, bu tecrübe benim için ayrıca önemli oldu. İspanya savaşından önce, bir ikisi hariç hepsi cumhuriyetçi olan bir sürü yazar tanımıştım. Ve benim gözümde cumhuriyet, İspanyol kültüründe, edebiyatında, sanatında yeni bir canlanma demekti. İspanya tarihinin yüzyıllardan beridir o en verimli kuşağının sözcüsü Federico Garcia Lorca' dır. İşte bu insanların savaş ateşi içinde eriyip gitmesi benim için ağır bir dram oldu. Yaşamımın bütün bir bölümü Madrid' de işte böyle kapandı.

İspanya'yı terkeden Neruda Fransa'ya geçti ve burada Aragon ile birlikte "yazarlar kongresini" hazırladı. Madrid kuşatma altındayken toplanan kongre, iki büyük ozanın öncülüğünde dünya halklarına İsnapya Cumhuriyeti'nin katledilmemesi çağrısında bulunuyordu.

Neruda, bir siyaset adamı olarak da halkına karşı taşıdığı sorumluluğu hiçbir zaman terketmedi. Şili'de bir "Halk Cephesi" hükümeti kurulunca hemen ülkesine döndü. Yeni hükümet İspanya mültecilerine sınırları açıyordu. Neruda'nın yeni görevi, İspanya'dan Şili'ye akın akın gelen mülteciler işini düzenlemekti. O yıllarda Fransız L'EXPRESS Dergisi'nde kendisiyle yapılan bir söyleşide şunları söylüyordu:

"Pek çok güçlüklerimiz var ve daha pek çok güçlerimiz olacak, fakat yerine getirmekte olduğumuz adalete güveniyorum. Şili halkına yüzyıllardır borçlu bulunulanı vermekte olduğumuz öylesine açık ve belli ki. Bizi başarısızlığa uğratacak olan büyük bir ekonomik iflas olur. Bunu biliyoruz. Böyle bir iflasın gerici güçler, dış düşmanlar tarafından hazırlandığını da biliyoruz. Bütün bunların olabileceğini biliyoruz. Görevimizin nerede olduğunu biliyoruz."

Bugün Şili halkı baskıya direniyor. Şili'yi uçurum eşiğine getiren, açlığa ve yoksulluğa terkeden güçlerle savaşıyor. Bu savaşımda, yaşamlarını esirgememiş gerçek evlatlarını hiç unutmuyor. Şili'nin aşılmaz sıradağlarında her sabah gündoğumuyla birlikte Neruda'nın halkına sevgiyle bakan yüzü beliriyor. Özlemle, umutla seyrediyor "uzun taç yaprağı"nı, Temuco'yu, Mapucheleri. Neruda'nın güzel dizeleri Şili'yi türkü türkü dolaşıyor.

Pablo Neruda yaşıyor...

FATMA YÜKSEL
AÜ BYYO - ÖD

ŞİLİ:

"ELLERİMİZ TERTEMİZ"

Der: Nihat YILDIZ
SBF – ÖD

Bu sözler, Şili'nin Santiago Hapishanesi'nden geçtiğimiz haftalarda salıverilen üniversite öğrencileri ile sendika liderlerinin ortaklaşa hazırladıkları bir bildiride yeralmakta. Faşist askeri dikta tarafından cezaevlerine kapatılan bu insanların suçu, 1985 yılının 4—11 Eylül günleri arasında toplumsal bir "uyanış" hareketi düzenleyerek, halkı bu harekete katılmaya çağırmaktı. Daha hareketin başlatıldığı ilk gün, polisin ve askerlerin çemberinde silah zoruyla yakalanıp susturuldular. 1985 yılının bu 4 Eylül gününün anılarda bıraktığı iz, 11 ölü, yüzden çok yaralı ve binden fazla tutukluydu.

"Ellerimiz tertemizdir bizim. General Carlos Prats gibi ya da Orlando Letelier gibi kanlı değildir ellerimiz. Ne J.M. Parada, Manuel Guerrero ve Santiago Nattino'nun gencecik yaşamlarına son veren kanlı bıçakları ne de, yalnızca barışçıl amaçlarla yasal ve silahsız olarak yürüyüş yaptıkları için çoluk çocuk demeden binlerce yoksul insanın üzerine ölüm kusan katil silahları taşımıyor bizim ellerimiz." Buna benzer tümcelerle öğrenci hareketinin uğradığı vahşi ve acımasız saldırıları kınayan bildirinin son bölümünde de şu sözler yeralıyor:

"Evet, tertemizdir ellerimiz, demir parmaklıkların ardında, kalın zincirlerin arasında ama yine de tertemiz. O eller ki, halkımızın özgürlüğe kavuşmasının ve yeniden canlanmasının bir simgesi olarak tarihe geçecektir."

Bu bildiriden de anlaşıldığı gibi, tüm Şili halkı, en temel insan haklarının bile hiçe sayılarak işlenen onca cinayetin sorumlularının kim olduğunu gayet iyi biliyor ve diktatör Pinochet'in olabildiğince çabuk devrilmesi gerektiği düşüncesinde birleşiyor. Adı geçen bildiriye ve üniversite öğrencileri ile sendika liderlerinin salıverilmesi olayına özellikle değindim, çünkü bu durum, ülkenin tüm üniversitelerindeki öğrencilerin tutuklanan liderlerini savunmak için yönetime karşı giriştikleri ve fakültelerde öğrenimin engellenmesinden, yürüyüşlere, işgallere, sokak barikatlarına kadar çok değişik biçimlerde gerçekleştirilen genel bir direnişin başlatılmasına neden olmuştu. Dikta yönetimi için pek de kolay bastırılamıyan bu direniş, sözkonusu öğrencilerle sendika liderlerinin salıverilmesinden başka, üniversite çevrelerinden koparılıp suçsuz yere cezaevlerine kapatılan onca insanın serbest bıraktırılması yolunda da önemli bir adım oldu.

Şurası bir gerçek ki, Şili öğrenci hareketi, ülkedeki antifaşist savaşımda çok önemli bir rol oynamakta; şimdiye değin gerçekleştirilen etkinlikler, hareketin, Pinochet yönetimine karşı verilen özgürlük savaşımındaki yükümlülüklerinin ne denli bilincinde olduğunun kanıtıdır. Üniversite öğrencilerinin giriştikleri bu gibi eylemlerin "tüm üniversite federasyonlarının tekrar ele geçirilmesi" gibi somut sonuçları da kendisini göstermeye başlamıştır artık. Bu çerçevede 1985 Ekim'inde yapılan 1. Üniversitelerarası Kurultay, savaşım sürecinde gerçekten de önemli bir dönüm noktası olmuştur. Söz konusu kurultay, Şili'nin tüm üniversitelerinden gelen öğrenci temsilcilerinin oluşturduğu tam bir "ulusal birlik" görünümündeydi. Ayrıca öğrenime ve okullara ayrılan fonların yükseltilmesinin sağlanması ve tutuklu bulunan öğrencilerle öğretim görevlilerinin bir kısmının serbest bıraktırılması da, savaşımın elde ettiği küçümsenemiyecek kazanımlardandır. Pinochet'in başına dert olan konulardan bir diğeri de üniversitelerin yönetimi. Üniversitelerde bağımsızlık ve özerklik amacıyla verilen savaşım ve özellikle bu savaşımda öğretim üyelerinin de büyük bir çoğunlukla yeralması, yönetim için gerçekten bir sorun oluşturduğu gibi, direnen Şili halkı için de sağlam bir destek oluyor. Bu birliktelik sayesinde, yönetimin tüm baskıcı karışımlarına karşın öğretim üyeleri birlikleri için çeşitli üniversitelerde yapılan seçimlerde demokratik unsurlar üstünlük kazanmaktadırlar. Bu konuda verilebilecek somut bir örnek teknik eğitimle, tıp eğitiminin yapıldığı üniversitelerdir. Buralarda gerek öğrenciler ve gerekse öğretim üyeleri, yönetime karşı savaşımda tam birlik içinde davranmakta ve yönetim yanlısı kişilerin görev almasını engellemektedirler.

Üniversitelerdeki askeri işgal ve baskıların sona ermesi ve bir kısım üniversite yöneticilerinin üniversite içinden seçilmesi yolundaki istemler, giderek daha da yoğunlaşmakta ve güç kazanmaktadır.

Yürüdüğümüz yolun, aşılması çok güç engellerle dolu olduğunu söylemek herhalde gereksiz. Özellikle geçtiğimiz yıl halkımız, baskıların en acımasız ve kanlılarını yaşadı. yalnızca "daha barışçıl bir ülkede yaşamak" isteyen yığınla öğrenci, bu isteklerinin bedelini ya yaşamlarıyla, ya tutuklanıp işkence görerek ya da ülke içinde sürgüne gönderilerek ödediler.

Faşist Pinochet yönetimi, ülkedeki egemenliğini insan haklarını hiçe sayan baskıcı uygulamalarla sürdürmektedir. Geçen yıl, yönetime karşı oldukları için birbiri ardınca tutuklanan üniversiteli öğrenci ve öğretim üyeleri, kapatıldıkları gizli hapishanelerde sistemli bir şekilde işkenceden geçirildiler. Yönetimin güpegündüz sokakta giriştiği tedhiş eylemlerinde yeralan yüzleri maskeli birtakım gizli gruplar, halkı sürekli bir korku ve tedirginlik içinde yaşatırken özellikle yoksul semtlerde çalışan hristiyan gençlere saldırıyorlar. Öğrencilerin başlarına gelenlere örnek vermek gerekirse, denilebilir ki, Şili Üniversitesi'nde hukuk öğrenimi gören Marcela Pradenas'ın başına gelenler, karşı direnişin sindirilmesi amacıyla uygulanan psikolojik terörün en tipik inandırıcı örneğidir. Marcela Pradenas, maskeli kişilerce üç kez kaçırıldı ve acımasız işkencelerle öldürüldü. Öldürüldüğü son kaçırılışında yüzü ve göğsü kızgın demirlerle yakılmış bir halde ölü olarak bulundu. Gittikçe yoğunlaşan öğrenci hareketinin istemlerine Pinochet tarafından verilen yanıtlara bir diğer örnek de Julio Santibanez olayı. Santiago Teknik Üniversitesi mezunu J. Santibanez geçen yılın 15 Eylül'ünde kaçırıldı ve cesedi 4 gün sonra Santiago yakınlarındaki bir nehrin kıyısında bulundu. O da diğerleri gibi işkenceden geçirilip, yakılarak öldürülmüştü.

Diktatörün asıl niyetinin öğrenci hareketini kökünden susturmak olduğu apaçık bellidir; baskı, bu amaçla sürekli kullanılan bir yöntemdir. Diktatör, hareketi bastırıp yoketmek için ustaca yöntemlere başvurarak terörünü artırmaktadır. Son zamanlarda gizli polis örgütünün tutuklamaları ve saldırıları artmakta ise bu, giderek gelişen, kök salan ve halkla bütünleşen öğrenci hereketinin başarısına bir kanıttır.

Son yıllarda görülen odur ki, birlikte girişilen eylemlerin sağladığı kazanımlar tartışılmaz bir üstünlükte. Bu yüzden, üniversiteler boyutunda yürütülen savaşım, diğer demokratik hakların savaşımında da yol gösterici önemli bir örnek olarak ortaya çıkmakta ve genel anlamda toplumsal—politik direniş hareketinin birlikteliğine önemli bir katkı sağlamaktadır. Tüm demokratik güçlerin birliğinde önemli yeri olan öğrencilerin kendi sendikal örgütleri içinde DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE özlemi için birlik oluşturmaları bu nedenle çok büyük önem taşımaktadır.

Şili'deki dikta karşıtı savaş göstermektedir ki, demokrasi ve özgürlük adına, kararlı bir biçimde ve elele yürütülen savaşım başarılı olacak ve Pinochet'in saf dışı edilerek gücünün kesin bir biçiimde yok edilmesi sonucunu doğuracaktır.

JORGE MATURANA
Uluslararası Öğrenci Birliği Bşk. Yrd.

YÖK'ÜN 44.

DEĞİŞM

Ülkemizde belirli bir dönemde yapılan yasalardan en çok tartışılan, en yığınsal tepki alan yasa, Yüksek Öğrenim Yasası'dır. Tartışılmasının ve tepki toplamasının en önemli nedenleri anti-demokratik hükümler içermesi ve gerici bir anlayışla yorumlanmasıdır. Biz bu yazıda yasanın her yıl binlerce öğrencinin atılmasına neden olan 44. maddesinden söz edeceğiz.

Yasanın en sorunlu, en sancılı bölümü 44. madde, 1981 yılının 6 Kasım'ından sonra 4 yıl içinde 2 kez değiştirilmek zorunda kalınmıştır. İlk değişiklik 1983 yılının Ağustos ayında 2880 sayılı yasayla, ikinci değişiklik 1985 yılının Aralık ayında 3248 sayılı yasayla yapılmıştır. Bu değişiklikler de 44. maddenin öneminin ve sorunlar doğurduğunun kanıtıdır. Söz konusu değişiklikler atılmalardan sonraki yığınsal tepkilerin sonucu olarak hep "af yasası" diye sunulmuş, "suçlular" effedilmiştir. Ancak "yeni suçluların" ortaya çıkmasının önüne geçilememiştir. Buna ek olarak farklı yorum ve uygulamalarla "suçluların" sayısı arttırılmıştır.

44. MADDE ve ATILMALAR

1985 - 1986 öğretim yılında gündeme gelen atılmalar 44/1. maddeye dayanmaktadır. Uygulamada "vize alamamak" şeklinde özetlenen yasadaki deyimiyle "ara sınav ortalamasının düşük olması" binlerce öğrenciyi atılma durumuna getirmiştir. Bunun sonucu olarak da yasayla tanınan 6 yıllık veya 8 yıllık eğitim hakkının yaşama geçirilmesi olanaksız kılınmaktadır.

Ara sınavların yasada yer almasındaki temel mantık, öğrencileri daha başarılı kılabilmek içindir. Yasanın kullandığı "her dönem en az iki ara sınav" deyimi ancak böyle açıklanabilir. 44/a fıkrasındaki düzenlemeye göre "sınava katılabilmek için" gerekli koşullar sınırlı olarak sayılmıştır. Bu koşullar şunlardır:

— "Derse devam etmek"

— "Uygulamaları başarıyla tamamlamak"

— "Yarı yıl içinde açılacak en az iki ara sınavına katılmak"

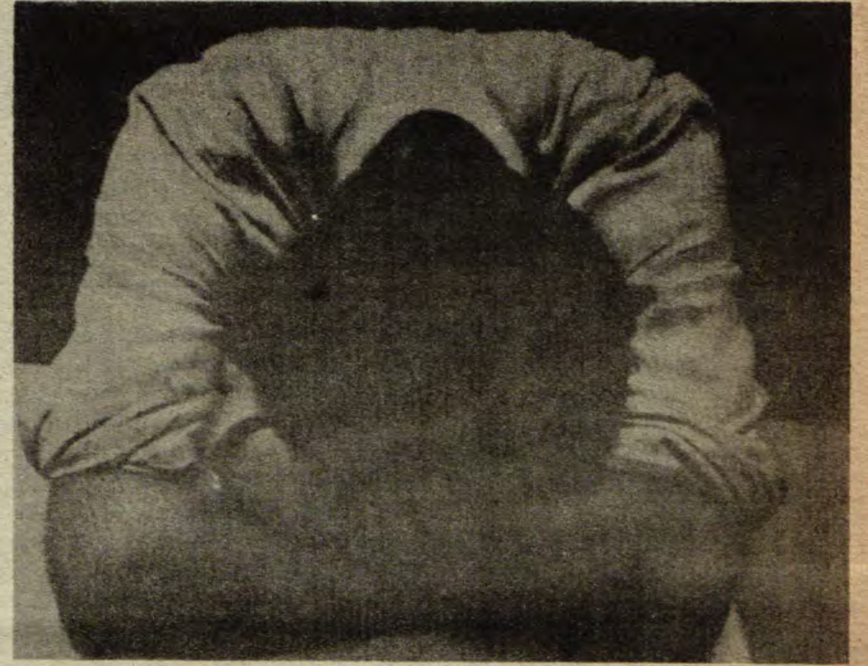
Sınava katılabilmek için "en az iki ara sınav" notları ortalamasının saptanması, aynı fıkrayla Yüksek Öğretim Kurulu'na bırakılmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu da en az ara sınav notu ortalamasını % 40 olarak saptamıştır. Yani vizeler ortalaması 100 üzerinden 40'ın altında olan bir öğrenci sınava katılamayacaktır. Sınava katılmayan öğrenci doğal olarak başarısız sayılacaktır. 44/a'nın ikinci fıkrası sınavda başarısız olan öğrencilerin durumunu düzenlemektedir. Bu düzenlemeye göre "sınavda başarısız olan öğrencilere aynı sınav döneminde sağlanmak şartıyla ayrıca bir bütünleme sınav hakkı tanınır". Uygulamada farklılıklar olmakla birlikte ara sınavlar ortalaması % 40'ın altında olan öğrenciler sınava alınmadığı gibi "bütünleme sınav hakkından" da yoksun bırakılmalıdır.

Oysa bu durum yasanın düzenlemesine aykırıdır. Çünkü yasada bütünleme sınavına katılabilmenin tek koşulu olarak sınavda başarısız olmak gösterilmiştir. Sınavda başarısız olmaksa iki durumda söz konusu olur:

— Sınavdan geçer not alamamak,

— ya da sınava girmemek; Sınava katılmamanın nedeni önemli değildir. Sınava katılamama nedeni iradesine bağlı olabileceği gibi irade dışı da olabilir. Ara sınav onut or talaması % 40'ın üzerinde olan ve sınava herhangi bir nedenle girmeyen öğrenci bütünleme sınav hakkından yararlanmaktadır. Oysa ara sınavlarda % 40'ın altında bir not alarak sınava giremeyen öğrenci hiçbir yasal dayanak olmadan bütünleme sınav hakkından yoksun bırakılmaktadır.

Bu tür bir uygulama ara sınavları amacından saptırmaktadır. Yukarıda belirttiğimiz gibi ara sınavların amacı başarıyı ölçmek değil, başarıyı arttırmaktır. Örneğin ara sınavlar notu ortalaması 100 üzerinden 100 olan öğrenci o dersten başarılı olmuş sayılmamakta yıl sonu sınavında veya bütünleme sınavında geçer not alması koşulu aranmaktadır. Örneğimizden açıkça anlaşılacağı gibi, bir dersten başarılı ya da başarısız olmayı belirleyen ara sınavlar ortalaması değil, yıl sonu sınavı veya bütünleme sınavından alınan nottur. Başarılı olmanın ölçütü kabul edilmeyen ara sınavların başarısızlığın ölçütü olarak uygulanması yasaya ve temel mantık kurallarına aykırıdır.

Özetlersek, ara sınavlarda % 40'ın altında bir not ortalaması tutturmak sınava katılmaya engel olmasına karşın bütünleme sınav hakkından yararlanmaya engel değildir. Aksine bir yorum ya da uygulama ara sınavlara yıl sonu sınavı ve bütünleme sınavından daha önemli saymak olur ki, yasanın özü ve ruhu buna izin vermez. Ara sınavlarla bütünleme sınav hakkının hiçbir ilgisi yoktur.

ÖĞRENİM SÜRELERİ YAŞAMA GEÇİRİLMELİDİR

YÖK'ün 44/a'nın 4. fıkrası eğitim - öğretim sürelerini düzenlemektedir. Bu düzenlemeye göre:

— *2 yıllık eğitim öğretim yapan kurumlarda öğrenim süresi 1 yıl ek süreyle birlikte 3 yıl,*

— *4 yıllıklarda 2 yıl süreyle birlikte 6 yıl,*

— *5 ve 6 yıllıklarda 3 yıl ek süreyle birlikte 8 ve 9 yıldır.*

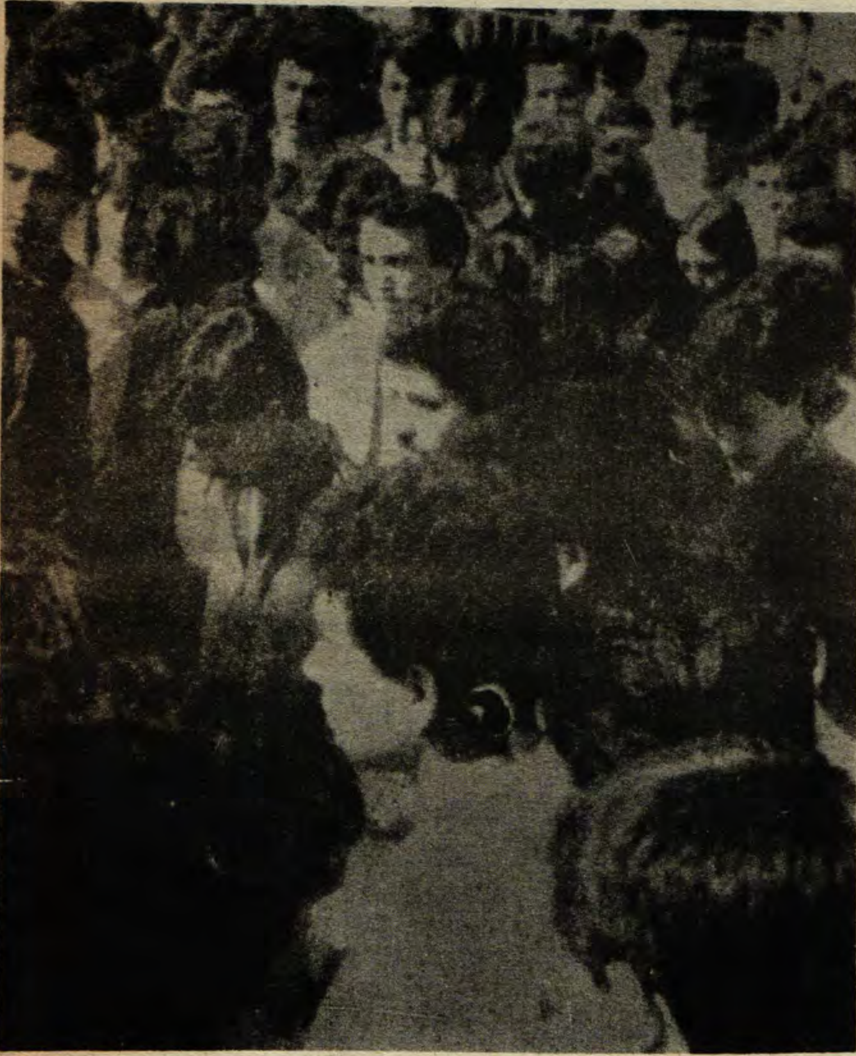
Uygulamada bu öğrenim süreleri dikkate alınmadan bir dersten ikinci yılında ara sınavlar ortalaması % 40'ın altında olan öğrenciler okuldan atılmaktadır. Bunun dayanağı da 44/a'nın 2. fıkrasındaki hükümdür. 44/a'nın 2. ve 4. fıkraları arasında çelişki vardır. Bu çelişkinin öğrencilerin haklarını ihlal etmeyecek bir yorumla giderilmesi zorunludur. Ek sürelerle belirli bir süre okuma hakkı 44/a'nın 4. fıkrasıyla güvence altına alınmıştır. **Bu sürelerin kullanmadan ya da bu süreler içinde okulu bitiremeyeceği kesin olarak anlaşılmadan öğrencinin okulla ilişiğinin kesilmesinin yasal bir dayanağı yoktur.** Aksine bir yorum ya da uygulama ek süreleri kullanılmaz hale getirmektedir. Uygulanmayacak ek süreleri düzenleyen 44/a maddesinin 4. fıkrasının yasada yer alması nasıl bir mantıkla açıklanabilir?

YÖK'ÜN 44. MADDESİ DEĞİŞTİRİLMELİDİR

Okuldan atılmaların birçok politik yanında ekonomik ve psikolojik sonuçları da vardır. Bu nedenler yazımızın temel konusu olmadığı için yalnızca değinmekle yetineceğiz.

Büyük fedakarlıklarla çocuğunu okutmaya çalışan ana babalar okuldan atılmalarla maddi manevi bir yıkıma uğramaktadırlar. Atılan öğrenciler psikolojik bunalıma girmekte, intihara dek uzanan davranış biçimleri gösterebilmektedirler.

MADDESİ
ELİDİR

Okullardaki yüzbinlerce öğrenci atılma stresi içinde toplumsal yaşamdan kopmakta, yarınlara güvenle bakamamaktadır.

Özetlersek: Toplumsal bir karmaşa. Biz bu karmaşanın giderilebilmesi için öncelikle YÖK'ün 44. maddesinin değiştirilmesi gerektiği görüşündeyiz.

NASIL BİR DEĞİŞİKLİK?

YÖK'ün 44. maddesi değiştirilirken yüksek öğrenimin bir uzmanlık eğitimi olduğu dikkate alınmalıdır. Öğrencinin tüm derslerden aynı oranda başarılı olamayacağı, bazı derslerden zorlanabileceği kabul edilmelidir. Öğrenci bazı derslerden zorlanıyor diye, başarılı olduğu diğer dersleri tekrarlatmak, anlamsızlığının yanında, başarısız olduğu diğer dersleri başarma olanağı elinden alınmış olur. Bunun için yasada yapılacak değişiklikle, sınıf geçme sistemi terkedilerek ders geçme sistemi benimsenmelidir.

Yasanın bugün yürürlükte olan hükmünde "ara sınav" kavramına açıklık getirilmeli, öğrencilerin başarılı olması için getirildiği unutulmamalıdır. Bugünkü uygulamalardan tamamen vazgeçilerek öğrenciler için "işkence" olmaktan, idareciler için "uyulması gereken bir yasa hükmü" olmaktan çıkartılmalıdır. Düzenli öğrencilik ara sınavlardan aldığı yüksek notla ödüllendirilmelidir. Yasada yapılacak bir değişiklikle, ara sınavlar ortalaması tam notun % 70'i ve daha yüksek not alan öğrenciler sınava girmeksizin o dersten başarılı olmuş sayılmalıdırlar. Bu sistemin başarıyla uygulandığı üniversiteler vardır. Bizim üniversitelerimizin YÖK öncesi uygulamalarında da bu sistem başarıyla uygulanmıştır.

Ara sınavlarının düzenlenmeye gereksinimi olduğuna yukarıda değinmiştik. Okullardaki uygulamasına bakıldığında ise durum daha çarpıcı hale gelir. Bilindiği gibi ara sınav notlarına öğrencinin itiraz hakkı yoktur. Ara sınavların ciddi bir şekilde değerlendirilmediği ise öğrencilerin genel kanısıdır. Durum böyle olunca ara sınavlarda yüzde 40'ın altında bir not ortalaması tutturan öğrencinin başarısız sayılması büyük haksızlıklara açık kapı bırakmak olur. Bunun karşılığında % 40'ın üzerinde bir ortalaması olan bir öğrenciyle yüzde 40'ın altında bir not ortalaması olan öğrenciye aynı şekilde davranmaksa büyük bir eşitsizlik yaratır. Bunun yanında bir anlamda orta bir yol tercih edilerek haksızlıklar giderilebilir. Şöyle: Yüzde 40'ın altında bir not ortalaması olan öğrenciler o dersin sınavından başarısız sayılmalı o dersin sınavına alınmamalı, başarılı olabilmesi için bütünleme ve ek sınavlarda, ara sınava katılma koşulu ve % 40 koşulu aranmamalıdır. Bir ders ikinci kez tekrarlanması durumunda bir önceki yıl ara sınavlarda başarılı olmuşsa girip girmemesi isteğe bağlı olmalıdır.

Öğrenci için okulun normal süresinde bitirilmesi istenen bir durumdur. Normal öğrenim süresinde okulun bitirilmesi aileye ve devlete de olumlu katkılar sağlar. Normal süresinde okulun bitirilebilmesi için bunun maddi temelleri de hazırlanmalıdır. Şu anda yürürlükte olan yasadaki "sınav", "bütünleme sınav"ları çoğu durumda yetersiz kalmaktadır. Öğrencilerin yüzde 70'inin alt sınıftan dersinin olması bunun en açık göstergesidir. Bunun için sınav ve bütünleme sınavında başarılı olunamayan durumlarda aynı sınav döneminde sağlanmak üzere bir "ek sınav hakkı tanınmalıdır."

Ne var ki bazı durumlarda çeşitli nedenlerle okul normal süresinde bitirmek mümkün değildir. Bunun için ek sürelerin tanınması zorunludur. Yasanın bugünkü benimsediği ek sürelerin de yetersiz kaldığı ortadadır. Binlerce öğrencinin atılması olayıyla bir daha karşılaşılmaması için ek süreler arttırılmalıdır. Ek süreler kullanılmadan ya da kullanılsa da okulu bitiremeyeceği anlaşılmayan öğrencilerin okulla ilişiği kesilmemelidir. Yapılacak yasa değişikliğinde ek süreler fiilen tüketilmeden okuldan atılmalar kaldırılmalıdır.

Önerdiğimiz bu yasa değişikliği şimdiye kadar okuldan atılan tüm öğrencileri kapsayacak şekilde düzenlenmeli, olagelen toplumsal zararlar onarılmalıdır.

Buraya kadar anlattıklarımızı yasa maddesine dönüştürürsek ortaya şöyle bir metin çıkar:

Yüksek Öğrenim Yasası, Madde 44/a,

— *Yüksek Öğretim Kurumlarında, ders geçme esasına göre eğitim öğretim yapılır.*

— *Her yarı yıl en az iki ara sınavı yapılır. Ara sınavlar notu ortalaması tam notun % 70'ini ve daha yüksek not alan öğrenciler, o dersin sınavına girmeksizin o dersten başarılı olmuş sayılırlar.*

— *Bir eğitim-öğretim yılı sonunda her dersten sınav yapılır. Öğrenciler bu sınava girebilmek için ara sınavlarda en az % 40 ortalama not almaları zorunludur. Sınavda başarılı olamayan öğrenciler bütünleme sınavına alınır. Bütünleme sınavında da başarılı olamayan öğrencilere ek bir sınav hakkı daha tanınır.*

— *Bütünleme sınavında ve ek sınava girebilmek için, ara sınavlarda başarılı olma koşulu aranmaz.*

— *2 yıl süreli ön lisans seviyesinde eğitim-öğretim yapan kurumlarda öğrencilere 1 yıl ek süre tanınır. 4 yıl süreli lisans seviyesinde eğitim-öğretim yapan kurumlarda 3 yıl ek süre tanınır. 5 veya 6 yıllık eğitim programları uygulayan kurumlarda 4 yıl ek süre tanınır.*

— *Bu süreler sonunda son sınıf ve ara sınıflar dahil toplam ancak üç dersten başarılı olamayanlara bu derslerden başarılı olabilmelerini sağlamak amacıyla 2 eğitim ve öğretim yılı ek süre tanınır. Mezun olmak üzere takip ettiği eğitim-öğretim programının biri hariç diğer derslerini başarılı olarak tamamlayanlar ise, başarılı olamadıkları tek dersin 3 yıl süreyle açılacak tüm yıl sonu sınavlarına girebilirler.*

— *Bu süreler sonunda eğitim ve öğretimi tamamlayamayanlar veya tamamlayamayacağı kesin olarak anlaşılan öğrencilerin Yüksek Öğretim Kurumu'yla ilişiği kesilir.*

— *Bu kanun Resmi Gazete'de yayın tarihinden itibaren geçmişe yürürlü olarak uygulanır.*

İSTANBUL DER HUKUK KOMİSYONU

UMUDU YARATACAĞIZ

KAZIM POLAT
Marmara Üniversitesi
Tek. Eğt. Fak.

Önce kalbinin atışları hızlandı. Daha sonra hayat sıvısı, damarlarından oluk oluk akmaya başladı. Beynine kadar sıçradı. Gözleri yalım yalım yandı. Kalbi göğsünden fırladı, fırlayacaktı. Beyninin yuvarlak, sarı saçlı başını dağıtmasına an kalmıştı.
Yıkım başlamıştı onun için. Panodaki ak kağıttan numarasını, numarasının karşısında ismini okuyunca deliye dönmüştü. Kalbiyle birlikte isyan etmişti beyni de.
Bir arkadaşı dostça, üzgün üzgün elini patırdattı omuzunda. "Takma, dedi, nasılsa af gelir yine" Nasıl takmazdı? Yaşamının sonuydu bugün. Noktalanıyordu sanki burada herşey. Ondört yılını vermişti bu yaşam tarzına.
Nasıl takmazdı? Herşeyiydi okumak. Okuması gerekiyordu. Bitirmesi gerekiyordu okulunu. Ne iş yapardı okumaktan başka. Fakülte kapısına çıktığında gözleri hiçbir şeyi görmüyordu. Herşey yok olmuştu.
Geniş bir caddeden yürüdü. İnsan kalabalığına kaptırmıştı kendini. Ama duyamıyordu hiçbirini. Akıyordu insanlar caddede. O da akıyordu. Nehirde bir damla su gibi. Yürüyordu cadde boyunca. Hayır, hayır yürümüyordu o, savruluyordu, bir serseri mayın gibi. Görmüyordu cadde boyunca bağıran satıcıları. Duymuyordu da. O yalnızca geçmiş dünyasına, geriye doğru sarılan bir film gibi gidiyordu.
Babası oturmuş tezgah başına. Az evvel temizleyip yapıştırdığı ayakkabının topuğuna çivi çakıyor. Hava sıcak. Ter damlıyor alnından. Ter damlacıkları çamurlu. Ayakkabıların tabanından kalkan tozların alnına yapışıp oluşturdukları çamurlu terler. Kirli bir bezle alnını temizliyor. Elinin tersiyle, darmadağın olmuş, hafif aklanmış bıyıklarını üst dudaklarının yan taraflarına doğru itiyor. "Halimizi görüyorsun oğlum" diyor. "Ben okuyamadım, sen oku oğlum, on küsür seneni okul kapılarında harcadın. Sen oku, hiç birşeyi sıkıntı etme. Paradan da sıkıntın olmasın, boğazımızı sıkarız yine de seni parasız bırakmayız. Sen oku yeterki Ahmet'im"
Başını omuzları arasına gömüyor Ahmet. Ahmet iyi çocuktu. Uysaldı. Kimselere başkaldırmazdı. Büyüklerinin bir dediğini iki etmezdi.
Alnından, burnunun üzerine doğru akan çamurlu terleri kapkara bir bezle siliyor. İçki içmekten kızarmış burnunun tam tepesinde yakalıyor terleri.
"Gidersen İstanbul'a suya sabuna dokunmayasın. Dönemi biliyorsun. Kimselere uymayasın. Seni ayartırlar. Sağa sola çekmeye çalışırlar. Aldırma. Uzak dur. Aman, bizim halimizi biliyorsun Ahmet'im."
Valizini alıyor, evin eşiğine gidiyor. Annesi sarılıyor boynuna. Sevgi dolu, özlem dolu. Özlem candan cana akıyor. Gözyaşlarıyla yıkanıyor annenin yanakları.
"Aman oğlum" diyor gözyaşlarını eşarbının bir ucuyla silerken "Sana söylediklerimizi unutma. Uzak dur sağından solundan. Herşeyimiz sensin. Kaybedersek neyleriz. Birçok ananın yüreği kanlı, gözleri ağlamaktan kupkuru. Mapuslarda çürüyor gencecik bedenleri yavrularının. Nasıl dayanır yürek buna"
"Ahmet" dedi bir ses.
Ahmet duymadı. Ahmet yuvarlanıyordu koca caddenin kalabalığı içinde. İnsanlara çarpıyor, duyumsamıyordu. Şu ana kadar kaç kişiye çarpmıştı? Kaç kişi ağır, kaç kişi hafif küfürler savurmuştu ardından, hiç bilmiyordu.
"Ahmet. Hey Ahmet..." diye yeniden seslendi aynı ses. Bu kez çok daha yakındaydı. İnsanlara çarparak Ahmet'e yetişmeye çalışıyordu sesin sahibi. Savruluyordu Ahmet serseri mayın gibi. Ardından ses koştu. Ahmet savruldu. Tuttu omuzundan Ahmet'in, sesin sahibi. Frenledi Ahmet'i omuzundan tutan el. Ahmet sıyrılamamıştı geçmişinde savrulmaktan.
"Ahmet, ne oldu arkadaşım? Hey hasta mısın Ahmet?" dedi Ahmet'i omuzlarından sarsarken.
Sarışın bir delikanlıydı Ahmet'i omuzundan tutup durduran. Balkan göçmenlerinin şivesine benziyordu şivesi. Mavi gözlüydü. Yaşının ileri göstermesine rağmen, yüzünde pek sakal bitmemişti. Temiz giyimliydi.
Omuzlarındaki sarsıntılarla yarı ayılan Ahmet karşısındakini tanıdı. "İsmet..." dedi. Başkaca sözcük çıkmadı ağzından. İsmet'e bakıyordu garip garip. "Sen de nereden çıktın?" "Ben Neredeyim?" dercesine bakıyordu.
İsmet Ahmet'in koluna girdi. Kalabalığı yararak, kalabalığın dışına çıktılar. Ahmet'e neler olduğunu anlamaya çalışıyordu İsmet. Bazı olasılıklar yürütüyordu usundan.
Ahmet'i bir yıl önce tanımıştı. İsmet ikinci sınıf öğrencisiydi, Ahmet fakülteye başladığında. O yıl atılan öğrenciler için Millet Meclisi'ne dilekçe kampanyası açılmıştı. İsmet'te aralarındaydı, kampanyayı yayanların. Kampanyaya atılan ve atılmayan tüm öğrencilerin katılması olanaklıydı. Ama kampanyayı atılan öğrenciler yürütüyorlardı. İsmet'te atılanlar arasındaydı.
"Ahmet" demişti, "biliyorsun fakültede bir dilekçe kampanyası açıldı. Seninde bizlere katılmanı istiyoruz. Fazla bir isteğimiz yok. Yalnızca bir dilekçe yazmanı istiyorum."
Sözünü kesmişti İsmet'in.
"Benim ilgim yok o işlerle."
"Yarında senin başına gelebilir. Sen de atılabilirsin önümüzdeki yıl. Bu YÖK oldukça, senin, benim okumam uçurumun kenarındadır. Pamuk ipliğine bağlıdır."
Ahmet susuyor.
"Bak Ahmet, bizlerin okumasını istemiyorlar. Eğitim sistemini altüst ettiler. Bizlere ülkenin geleceği derler ama okumamamız için okulları paralı yaparlar, sınav yönetmenliğini istedikleri gibi değiştirirler, okullarda, yurtlarda baskıları arttırırlar... Bizleri sindirirler. Bizleri düzenlerine uygun, emirlerine uyan birer zavallı yaratık yapmak isterler; bırak toplumu yönetmeyi, kendini yönetmekten yoksun birer yaratık yapmaktır amaçları.
Tüm bu söylenenleri Ahmet sesini çıkarmadan başını sallayarak dinlemişti. Sonunda yine dilekçe konusuna gelince:
"Benim ilgim yok o gibi işlerle" demişti.
İsmet bir çay bahçesine sürükledi yarı ayık olan Ahmet'i. Bir masaya oturdular. Birer çay söyledi İsmet. Sigara uzattı Ahmet'e. Önce içmiyorum anlamında başını salladı Ahmet, sonra aldı. Yaktılar sigaralarını, ciğerlerine kadar işlettiler sigaranın dumanını. Ahmet öksürdü boğulurcasına. Bu öksürük onu geçmiş dünyasından o anda yaşadığı ortama yuvarlayıp attı.
Neler olduğunu sordu İsmet. Olan biteni anımsadığı kadarıyla anlatmaya çalıştı Ahmet. İsmet onu son sözüne kadar dinledi. Önceki yıl kendisinin yaşadığı umutsuzluğu ardından umut dolu eylemlerini anlattı baştan sona.
Ahmet kendisini buldu bu anlatılanlarda. Umutsuzluğa paydos dedi kendi kendine çay bahçesinden ayrılırken Umudu yaratacağım kendim için ve umuda ihtiyaçları olanlar için. Yaratacağım ve yaratacağız dedi, birlikte.

DİLEKÇE VERSEK Mİ?

TUĞRUL ŞAHBAZ
ETÖD

Özellikle 80'li yıllardan sonra DİLEKÇELERİN üniversite öğrencilerinin yaşamında özgün bir yeri var. Tüm toplumu ilgilendiren 1982 Anayasa'sı, Basın Yasası, Toplu sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası gibi, Yüksek Öğretim Kanunu da gerek hazırlanışı ve gerekse topluma dayatılmasıyla antidemokratikliğin tüm izlerini taşıyor. Tüm hak arama yollarının alabildiğine kapatılmasının amacı, öğrencilere şu ilkeyi kabul ettirmek olsa gerek:

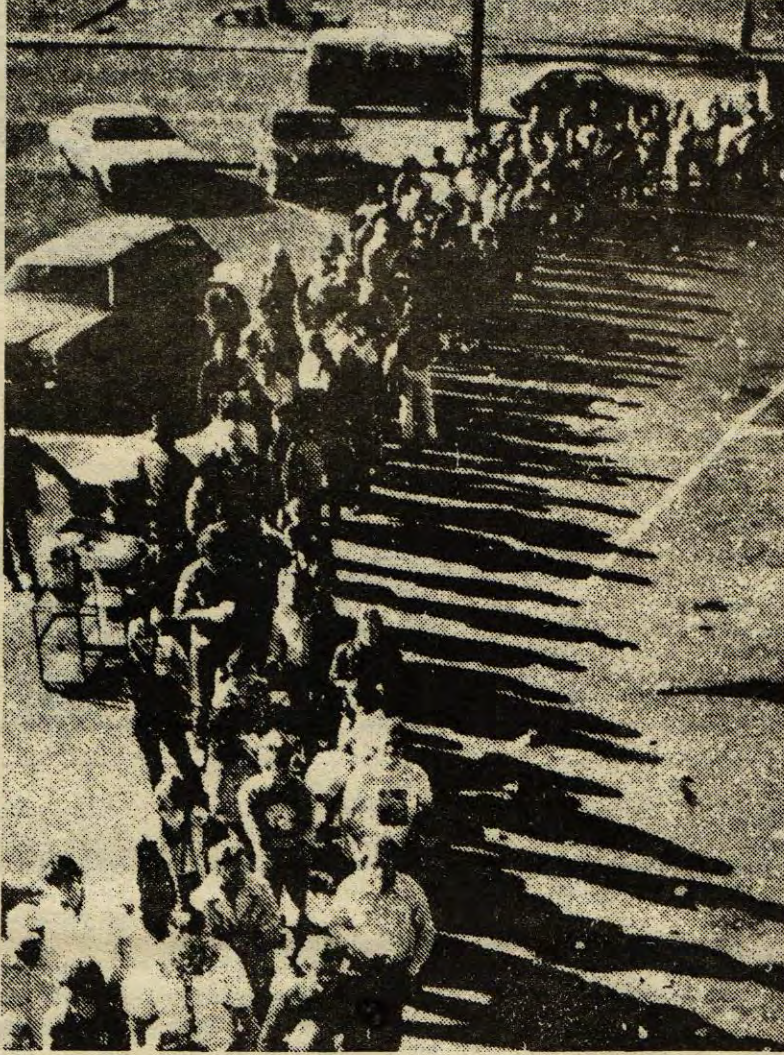
Yöneticilerimiz, bizimle ilgili herşeyi, bizim adımıza, bizim iyiliğimiz için (BİZE KARŞI!!) ve bizden daha iyi yaparlar. Dolayısıyla bizim düşünmemiz gereksizdir. Son zamanlarda resmi makamlar tarafından adı da konarak 'depolitizasyon' denen bu politika bir süredir epey başarılıydı. Ancak sorunlar o denli büyük boyutlara vardı ki, artık susmak insan doğasına aykırı bir hale geldi. Hak arama yollarının en fazla zorlananı da dilekçeler ve idare mahkemelerine açılan davalardı. Sorunları ilgili yerlere iletmenin en doğal, en tehlikesiz ve kitleselleşmeye en elverişli yolu dilekçeydi. Ama daha ilk uygulamalarda dilekçe yazmak, okuldan atılmaya yol açan suç unsuru olarak görüldü. YÖK'ün ve sevgili başkanının üniversite yaşamında arz—ı endam etmesiyle birlikte önce öğretim üyeleri üzerinde yoğunlaşan atılmalardan bir süre sonra öğrenciler de nasibini aldı. Binlerce öğrenci üniversitelerden atıldı.

Atılmaların bu denli büyük sayılara ulaşmasının tek nedeninin öğrencilerin tembelliği olduğu iddiası, ne yazık ki tüm öğrencilere inandırıcı gelmiyordu. Binlerce öğrenci meclise, YÖK'e, kendi fakültelerine dilekçeler yazdı. Yeni sınav hakları istendi. Basında öğrenci atılmalarına dair haber ve yorumlar çoğaldı. YÖK, yoğunlaşan tepkilere karşı akılcı bir taktik izliyordu. Çok az öğrenciyi kapsayan, sorunları çözmeyen, sadece işleri biraz daha karmaşıklaştıran 'aflar' ya da 'af' söylentileri çıktı. Sorunlarını anlatmak için TBMM'ye giden bir grup öğrenci gözaltına bile alındı.

Öte yandan, dilekçe veren öğrencilerden bir kısmına çeşitli disiplin cezaları verildi.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi' nde 5 Ekim 1983 yılında ek sınav hakkı için verilen dilekçelerden sonra bir grup öğrenci hakkında açılan disiplin soruşturması buna bir örnektir. Aslında dilekçe veren öğrenci sayısı çok daha fazlaydı. Ama haklarında disiplin soruşturması açılan 57 öğrenci kendilerinin kaldığı hiçbir ders olmadığı halde, sırf arkadaşlarını desteklemek için, hem de söz konusu sınav yönetmeliği ilerki dönemlerde kendilerini de mağdur edebileceği için dilekçe vermişlerdi. Ancak bunu yaparken çevrenin huzurunu bozmuşlar!, utanmadan basını da çağırmışlardı. Basını çağırmalarının amacı, okul yönetimini küçük düşürmekten başka ne olabilirdi ki!?. Disiplin soruşturması sonucunda okul yönetimi öğrencilere birer hafta uzaklaştırma cezası verdi. Dilekçenin bile suç sayılması pek çok öğrenci için beklenmeyen bir darbe olmuştu. İşte bu aşamadan sonra öğrencilerin büyük bölümü durumu kabullenirken bir kısmı da İdare Mahkemesinde okul yönetimine karşı dava açtılar. Davayı öğrenciler kazanınca rektörlük mahkeme kararına itiraz etti. Birkaç kez, Danıştay da dahil olmak üzere üst mahkemelere de giden dava, okul yönetiminin tüm çabasına karşın öğrenciler lehine sonuçlandı. Örnek olması açısından mahkeme kararını aşağıda veriyoruz:

İzmir 1. İdare Mahkemesi kararında "dilekçe hakkı, kişilerin Anayasa ile de güvence altına alınan temel haklarından" denilerek şunlar belirtiliyor: "Olayda, yeni Üniversite sınav yönetmeliğinde öğrenci lehine yapılması istenen değişiklik, tüm öğrencilerin ortak çıkarlarını ilgilendirdiğinden, davacının bu konudaki görüş ve isteklerini yansıtan bir dilekçe ile idareye başvurması ileri sürüldüğü gibi, "kişisel sorunu olmadığı halde gerekçesiz dilekçe vermek" biçiminde yorumlanamaz.

"Ayrıca toplu halde dilekçe sunmayı engelleyen bir hükümde mevzuatımızda yeralmadığından, sorunu daha çarpıcı biçimde ortaya koyarak, yönetmelik değişikliğini sağlama amacıyla davacının sahip olduğu dilekçe hakkını, diğer öğrencilerle birlikte kullanması, üniversitenin huzur ve sükununu bozucu nitelikte bir eylem olarak nitelendirilemez.

"Kaldı ki, bu toplu dilekçe sunma olayı amacına ulaşmış ve idarece öğrencilere üst sınıfa devam hakkı tanınmıştır.

Böylece, sonradan sorunun öğrenci lehine çözülmesi dahi, savunmada belirtildiği gibi hareketlerin gereksiz olduğunu değil, aksine yerinde bulunduğunu ve toplumsal gereksinmeyi karşıladığını göstermektedir."

"Öte yandan durumun basına yansıtıldığı savı davacıyı doğrudan doğruya ilgilendirmeyen genel bir suçlama olduğu gibi, haber niteliği olan bir konunun basında yer almasıyla idarenin izaç edilmesinin amaçlandığı kabul edilemez. Dilekçenin sunumu sırasında kuyruk oluşmuş olması ise huzur ve sükunun bozulduğunun değil aksine düzenin sağlandığının göstergesidir."

"Bu durum karşısında davacıya verilen disiplin cezasında yukarıda belirtilen mevzuat hükmüne uyarlık bulunmamaktadır."

Sonuçta, tüm mahkeme giderlerini ödeyen okul yönetimi, karşı dava açan öğrencilerin disiplin cezalarını da silmek zorunda kaldı.

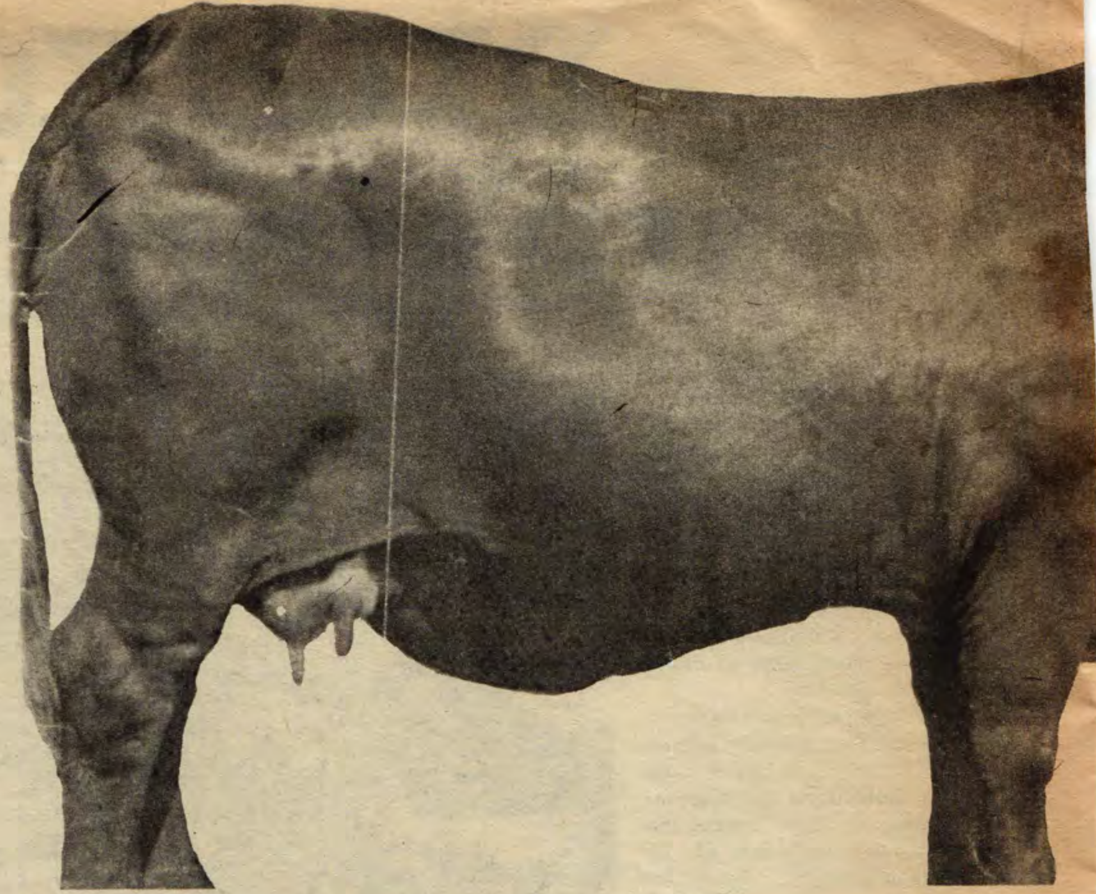
Bu olumlu kararlara karşın, dilekçe hakkının kullanılmasında öğrenciler arasınaki çekingenlik henüz kırılmış değil. Çünkü yasal olarak hakkı bile olsa, öğrenciler böylesi durumlarda keyfi uygulamalar sonucu dönem yitirebiliyorlar. Diplomalı işsizlerin gün geçtikçe arttığı ülkemizde, zaten gelecek güvencesinden yoksun olan öğrencilerin haklarını aramaktan çekinmelerinde güvenlik soruşturmalarının önemi de yadsınamaz.

Bütün bu somut engellere rağmen, kendi çıkarlarının bilincinde olan öğrenciler hızla çoğalıyor. Öğrencilerin ÖD'lerde örgütlenmesi ve tüm Türkiye'de gözardı edilemeyecek bir güç oluşturması, dilekçe hakkının kullanılmasının önünü açtı. Keyfi uygulamalara karşı en etkili çözümün kitlelerin sorunlarına örgütlü olarak sahiplenmeleri ve çözüm yollarını birlikte aramalarından geçtiğini kanıtlandı.

Bornova Yurdunda sağlık hizmetinin olmayışı sonucu geçtiğimiz aylarda yaşamını yitiren Altan Durmuş arkadaşın ölümünün ardından, yurtlardaki keyfi uygulamalara ve kışla disiplinine karşı somut istemler içeren 1500 öğrencinin imzaladığı toplu dilekçe İzmir ÖD'lerine verildi. İzmir ve Ankara'da 16 ÖD, Yurt sorunları hakkında düşünce ve istemlerini içeren bir üst dilekçeyi TBMM Başkanlığına ve Yurt—Kur genel müdürlüğüne ilettiler. Bu dilekçeye imza atan öğrenciler hiçbir keyfi uygulama ile karşılaşmadılar. Elbette, toplumun tüm kesimlerinde olduğu gibi üniversite öğrencilerinin de nasibini aldığı keyfi uygulamaların bugün için tamamen ortadan kalktığını söyleyemeyiz. Baskılara boyun eğmenin, keyfiliğin cüretkârlığını daha da artırmaktan başka bir işe yaramadığı bilinciyle, tüm kişi hak ve özgürlüklerini —dilekçe hakkı da dahil— bütün tehditlere rağmen, ancak kullanarak koruyabiliriz. Bu da ÖD'yle yürütülen mücadelenin toplumun her kesiminde varolan ve anti—demokratikliği aşan keyfi uygulamalara karşı yürütülen mücadele ile koşut olmasını gerektirir. Toplumun her kesiminde demokratik hak ve istemlerin yükseldiği bir süreci yaşamaktayız. "Aydınlar Dilekçesi", ve Türk—İş'e bağlı sendikaların İstanbul Şubeleri ile bağımsız sendikalar tarafından 'Kıdem tazminatı fon tasarısına karşı başlatılan imza kampanyasında toplanan 65 bin imzalı dilekçe bu sürecin göstergelerini oluşturmaktadır.

Yaşamın her alanında görülen keyfiliğin aşmanın yolu; toplumun her kesiminin sosyal ekonomik ve politik haklarının korunduğu **GELİŞKİN DEMOKRASİDİR.**

HACI YILDIZ
GAZİ ÜNİV. Ö.D. ÜYESİ

YÖK PSİK

GİRİŞ

Kamuoyunda YÖK diye bilinen yasanın yürürlüğe girmesiyle tek elden yönetilmeye başlanan üniversitelerimizde ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır. Eğitim yaşamımıza büyük darbeler indiren YÖK; öğrencilerin psikolojik yapılarında da yaralayıcı etkiler yapmış, birçok davranış bozukluğuna neden olmuştur.

Birçok defa üstünde oynanılan YÖK yasası ve bu yasaya dayanan yönetmeliklerin rekor düzeyde değiştirilmesi öğrenci lehine hiçbir şey getirmemiştir. Çıkarılan aflar, sistemin bir parçası olarak insan bünyesini etkilemiştir.

Prof. Mümtaz Soysal'ın ifadesi ile, "Üniversitelerimizin ham maddesi" öğrencilerin birer insan oldukları hep göz ardı edilmiş; planlamalar insan gereksinmelerinden çok ekonomik ve teknolojik anlamlarda yapılmaya çalışılmış ve bunda da başarı sağlanamamıştır. Kontenjanlar 24 Ocak kararları paralelinde açılmış, işsiz oranını saklamaya, iş olanağının olmayışı bile bile, Açık Öğretim ve Ekstern uygulamalarıyla halkı oyalamaya çalışılmıştır. Çöken ekonomik yapı içerisinde bir de "diplomalı işsiz ordusu" yetiştirilmiştir.

Eğitim sistemimizdeki anti-demokratik uygulamalar, atılmalar, sınav sistemleri ve deneyimsiz kadrolarla "ham madde" birer "ÇÜRÜK ELMA" biçimine sokulmuştur.

EĞİTİM

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile istendik yönde ve bir dereceye kadar kalıcı değişmeler meydana getirme sürecidir.

Gerçek anlamıyla eğitimden söz edebilmek için, eğitimin temel öğelerinden "DAVRANIŞLARIN OLUMLU YÖNDE GELİŞTİRİLMESİ" ilkesinden hareket etmek gerekir. Kişilik gelişimine etki eden öğe budur.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 2. maddesi amaçları kapsar. Buna göre eğitimin temel amaçlarından biri de şudur: "Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli, sağlıklı şekilde bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir." Burada söz edilen öğrencilerdir.

YÖK'ün Amaçları ise 4. maddesinde sıralanmıştır. "Öğrencilerini" diye başlayan 4. maddenin 6. bendi şöyledir. "Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından gelişmiş vatandaslar olarak yetiştirmektir".

Öğretim, öğrenmeyi kılavuzlama işi olduğuna göre uzman kişilerce yapılması gerekir. Öğrencinin psikolojik yönden iyice tanınması ve daha sağlam bir karaktere sahip olması için "DAVRANIŞLARININ İSTENDİK YÖNDE" geliştirilmesi için çalışır.

GENÇLİK

Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu, Gençlik Çağını şöyle tanımlamaktadır. "Gençlik Çağı, ergenlikle erişkin arasında yer alan, cinsel olgunlaşma ve bedensel gelişme dönemidir. RUHSAL BAKIM'dan ÇALKANTILI, DUYGUSAL İNİŞ ÇIKIŞLARIN ÇOK, DAVRANIŞLARIN ÇEKİŞKİLİ olduğu bir dönemdir. Zihinsel uyanış, bilinçlenme ve topluma açılmanın hızlandığı, ilk sevgilerin filizlenip, sıkı arkadaşlıkların kurulduğu yıllardır".

Gençliğe özgü ruhsal özellikleri ise şöyle belirler Atalay Yörükoğlu: "Coşku, tüm duyguların yoğunluğu, yeniliğe ve değişkenliğe yatkınlık, idealizm, hakseverlik, yardıma hazırlık, haksızlığa ve düzensizliğe karşı tepkili".

Gençlik, beklentilerin sürmesi demektir. Gençlik, umut etme hakkının kullanılması demektir. Gençlik, mutlu yarınlara doğru, barışa, sevgiye, dostluğa, kardeşliğe doğru umutla savaşımda her bireye sorumluluk düştüğünü bilmek demektir.

Birleşmiş Milletler Örgütü'ne göre Genç, 15-25 yaşları arasında, öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı konutu bulunmayan kişidir.

Bu tanım ülkemiz gençliği ile pek bağdaşmaz. Çünkü, Ülkemizde çocuk denilecek yaşta hayata atılma zorunluluğu var. Bu tanım, sadece öğrenci gençliği kapsar. Oysa ülkemizde, öğrenci gençliğin yanı sıra bir emekçi gençlik işsiz gençlik mevcuttur.

gençliği yaş sınırı ile incelediğimizde, Ülkemizde nüfusun % 60'ını 25 yaşın altındakiler oluşturur. 15-25 yaş grubunun % 20'si öğrenim görebilmektedir. Temel sorun gençliğin eğitimsizliği ve işsizliktir.

EĞİTİM DURUMUMUZ

Bir ülkenin kalkınmasında ve geleceğinde büyük rol oynayan eğitimin Türkiye genelindeki durumu düşündürücüdür. % 60'lık genç nüfusunun ancak % 20'si eğitim hakkından faydalanabilmektedir. Bu da Yüksek öğretime doğru bir düşüş göstermektedir. 13-15 yaş grubundan okula devam edenlerin oranı % 35'tir. Lise düzeyinde % 18'e düşmektedir. Yüksek öğretime ise liseden mezun olan 10 kişiden biri girebilmektedir.

Üniversiteye devam eden gençlik, her ne kadar "Mutlu azınlık" olarak gösterilmeye çalışılsa da işin iç yüzü öyle değildir. Üniversite yaşamı genci intihara sürükleyecek kadar sorunlarla doludur.

SORUNLAR

Sorunlar Lise düzeyinde başlar. Genç bir yarış atı gibi devamlı stres ve gerilim altındadır. Özel dersaneler, özel kurslar ailenin mali gücünü etkilerken, genç devamlı psikolojik bir baskı altındadır. Kazanamama durumu birçok ruhsal çöküntüyü de beraberinde getirirken, kazanma ise hastalığın ilk belirtileridir. Genç ya istediği okula girememiştir ya da kazandığı okul hakkında hiçbir bilgisi yoktur. Bazen de yeteneklerine uymayan bir dalda okuma zorunda bırakılmıştır. Aileden ayrılmanın da gencin psikolojik yapısı üzerinde olumsuz etkileri vardır.

Üniversiteye başlayan genç büyük problemlerle karşı karşıyadır. Ülke kaynaklarının plansız dağıtımı, Üniversitelerin merkeziyetçi yapısı, birçok ekonomik sorunun çözümlenemeyişi, üniversitelerde fiziki yapının değiştirilmeden kontenjan arttırılması, gereksinime cevap veremeyen yurtlar, beslenme, barınma, ulaşım, sağlık gibi ilk sırada sayabildiğimiz sorunlar gencin psikolojik yapısı üzerinde yıkıcı etkiler yaratmaktadır.

Barınma önemli bir problemdir. Ev kiralarının yüksekliği, öğrenciye ev verilmediği bilinen gerçeklerdir. Öğrencinin bulabildiği evlerin insan sağlığına zararlı köhne yerler olduğu, insan sağlığını tehdit ettiğini de gözden kaçırmamak gerekir.

Yurtlar ise birer mülteci kampı görünümündedir. 20-30 kişilik odalar, her 10 kişiye bir WC, 15 kişile bir lavabo, 25 kişiye bir duş düşen yurtlarımızda yaşamak ancak sinir haplarıyla olanaklıdır.

Bunun yanında yurtlardaki kışla disiplini ve yönetmelikler bireyi "SAVAŞ TUTSAĞI" psikozuna sürüklemektedir.

Üniversite yaşamının ciddi sorunlarından biri de beslenmedir. Gerek yurt tesislerinin özel işletmelece işletilmesi, gerek okul yemekhanelerinin sorumsuz davranışı öğrencilere pahalı, yetersiz ve dengesiz bir beslenme sağlayabilmektedir. Bu da gencin fiziki yapısında birçok hastalığın temelini oluştururken, birçok psikolojik bunalımlara da neden olmaktadır.

Kredilerin yetersizliği, verilen 50 liralık yardımı ise insan onurunu kırıcı bir tutumdur.

OLOJİSİ

Bugün birçok arkadaşımızın vitamin hapı aldıkları ve bu hapların birçok olumsuz yan etkilerinin olduğu bilinen bir gerçektir.

Eğitim-öğretim araçları ve kitapların pahalılığı ve özellikle fotokopili yaşam öğrencinin ekonomik yönden güç duruma düşmesine neden olmakta.

Harç uygulaması anti-demokratik bir uygulamadır. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesini ortadan kaldırmakta, Anayasaca korunmaya çalışılan eğitim-öğretim hakkına saldırmaktadır. Ülkemizin büyük bir çoğunluğunu oluşturan dar gelirlilerin eğitim-öğretim haklarını ellerinden almaktadır.

Ülkemizde eğitimin bu denli pahalı olması bunun paralelinde ailelerin ekonomik durumunun devamlı gerilemesi, öğrenci sınırını aşıp, ailelerinde ruh sağlığını tehdit etmektedir.

Öğrencinin, Sinema Tiyatro gibi kültürel etkinlikleri izlemesi olanaksızdır. Öğrenci gazete bile okumayacak durumdadır. Bu da bireyin sosyalleşmesini engeller, içine kapanık, karamsar, toplumdan sürekli kaçan bir birey konumuna sürükler.

Sosyal etkinlikler ve sporun toplumun ruh sağlığına olumlu etkisi büyüktür. Öğrencilerin gerek tesis yetersizlikleri, gerek sınavdan sınava koşturmaları spor yapmalarına ve sosyal etkinliklere katılmalarına engel olmaktadır.

YÖK TEDİRGİNLİĞİ

85-86 öğrenim yılında YURT-KUR Ankara Bölge Müdürlüğü, Psikolojik Danışman ve Rehberlik Grup Terapilerine, Ankara ve Gazi Üniversitelerinden 100'ü aşkın öğrenci katıldı. Öğrencilerin ortak ve en başta gelen sorunları; yukarıdaki rahatsızlıklar, sınav kaygısı ve gelecek endişesi oluşturmaktaydı. Öğrencilere dağıtılan BENLİK TASARIMI ENVANTERİ sorunlarından şu iki soruya verilen cevaplar düşündürücüdür. "Liseden mezun olsam yine aynı fakülteye girmek isterim." sorusuna bütün fakültelerden "ASLA" yanıtı gelmiştir. "Diploma almak zorunda olmasam tahsilimi hemen bırakırım" sorusuna bütün öğrenciler "TAM BANA GÖRE" yanıtını vermişlerdir.

YÖK tedirginliği ve YÖK'ün yarattığı ruhsal çöküntü; 11 Ekim 1984 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde şöyle sergilenmiştir. Bu haber üniversite gençliğimizin sürüklendiği huzursuz ve sağlıksız ortamı belirleyen önemli bir belgedir.

Tıp Fakültesi psikiyatri bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. A.Ç. yeni sınav yönetmeliğinin öğrencileri büyük bir güvensizlik ortamına ittiğini belirterek, "öğrencilerde YÖK tedirginliği var. Gerçekten psikolojik rahatsızlığı olan ve öğrenimine rapor alarak bir yıl ara vermek isteyen öğrencilerin sayısı son iki yıldır birkaç kat arttı" dedi. Okuldan atılma korkusunun "DEMOKLESİN KILICI" gibi öğrencilerin başında sallandığını savunan Doç. Dr. A.Ç. bu durumda "YÖK tedirginliği" adını verdiklerini söyledi." Haber şöyle devam ediyor.

"Yeni sınav yönetmeliği öğrencileri büyük bir güvensizlik ortamına sürükledi. Her an okuldan atılma korkusuyla yaşıyorlar. Bu endişenin yarattığı gleecek konusunda güvensizlik duyma, ders çalışmama, sıkıntı gibi rahatsızlıklardan psikiyatri bölümüne başvuran öğrenci sayısı son iki yılda birkaç kat arttı. Sigara içen de çok arttı. Sigara bir sıkıntı belirtisidir."

1986'ya kadar psikiyatriye başvuran öğrenci sayısı daha da artmış, birçok öğrenci, öğrenimlerine ya ara vermek ya da tamamen bırakmak zorunda kalmıştır. Bu arada sık sık öğrenci intiharları olmuş, bunlar çeşitli gazete ve dergilerde gerekçeleriyle birlikte kamuoyuna yansıtılmıştır.

Türkiye yıllık istatistikleri yıllığına göre, toplam intihar edenler içinde 15-24 yaş grubu gençlerin % 20-25'ini öğrenci gençlik oluşturmaktadır.

SINAV KAYGISI – SINAV SİSTEMİ

Doç. Dr. Necla Öner sınav kaygısını şöyle tanımlar:

"Özel bir kaygı türü olarak sınav kaygısı herhangi bir değerlendirme durumunda kişinin kendini tehdit altında ya da tehlike içinde algılaması sonucu oluşur. Sınav öğrenci için çok önemli bir değerlendirmeyi beraberinde getirir. Başarısız sınav sonucuna dayanılarak kendi yetenek, beceri, potansiyel ya da özelliklerinin yetersiz olarak saptanabileceğini düşünen öğrenci, bu sonucu kendi varlık ve kişiliğinin değerlendirmesi olarak yorumlar. Bundan huzursuzluk duyarsa sınav kaygısı ortaya çıkar. Bu kişinin bedeninin birtakım tepkiler (terleme, kalp düzensizlikleri vs.) ve kafasının kuruntulu düşünceler ile dolu olması onun normal durumlarda ortaya koyabileceğinden daha düşük çalışma verimi ve etkinliği göstermesine yol açabilir. Böylelikle sınav kaygılı bireyin özellikleri onun başarısızlığını kolaylaştırmış olur."

YÖK sistemi dönemlik derslerde 2 vize, 1 final, bir de bütünleme sınavı koymuştur. Yıllık derslerde vize sayısı 4'e yükselmektedir. Öğrenci eğitim döneminin yarısına yakın kısmını sınav kaygısı içerisinde geçirmektedir.

SONUÇ

Atatürk nasıl insan yetiştirilmesi gerektiğini şöyle belirtir: "Cumhuriyet sizden aklı hür, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister."Atatürk' ün istediği nesiller yetiştirilebilir mi bu sistemle?

YÖK sisteminin yetiştirdiği nesil; yorgun, umutsuz, endişeli, canından bezgin, edilgin, bir dönemin suçlusu gibi gösterilen, günah keçisi yapılan bireylerden oluşmaktadır.

Bilimsellikten uzak, yeterli elemanı olmayan YÖK üniversitelerinden; öğretmekten çok ezberlemek zorunda bırakılan, araştırmayan, susan, konuşunca "12 Eylül öncesi" ile susturulan, sınavdan sınava koşan, kahve kültürü geniş, karamsar, ruhsal çöküntüye uğramış nesiller yetişiyor.

YÖK gerek kendi amaçları, gerekse Türk Milli Eğitimi'nin amaçlarına ters bir işleyişle öğrencilerini; Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengesizliklere sürüklenmiş sağlıksız bir kişilik ve karakter kazandırmıştır. Öğrencisinin, özgür ve bilimsel düşünme gücünü köreltmiş, hasta, edilgin, sorunlu insanlar olmalarını sağlamıştır.

Öğrenci gençlik, toplumun bir parçasıdır. Gençliği etkileyen faktörler dolaylı olarak ailelerini de etkiler. YÖK işleyişi ile TOPLUM RUH SAĞLIĞINI bozarak ANAYASA SUÇU işlemektedir.

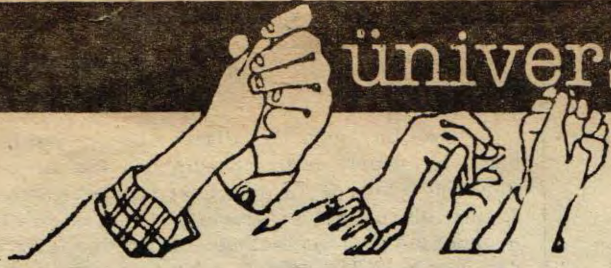
Bütün ulusal ve uluslararası hukuk kurumlarının, Demokratik Kitle Örgütlerinin, toplumun ruh sağlığını tehdit eden bu canavara karşı bir an önce gerekli önlemleri almaları gerekir.

Canavarın pençesindeki öğrenci gençliğin duygularını, MEF öğrencisi İLKNUR AKDOĞAN'ın dizeleriyle paylaşalım.

Anlatamadığım şeyler var,
İçimi sıkan, karartan,
Söyleyemediğim sözler,
Doğru olduğunu bile bile,
Amaçlarım var,
Uğrunda istediğim kadar çalışamadığım.
Ve sevdiklerim var,
Sevdiğimi belli edemediğim.

KAYNAKLAR:

1– Türkkaya Ataöv: Bilimsel Araştırma El Kitabı
2– Atalay Yörükoğlu: Gençlik Çağı
3– İş Bankası Yayınları: Gençliğin Eğitimi
4– EĞİT–BİLİM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ
5– Kanunlar, Gazeteler, dergiler...

üniversitelerden... yurtlardan...

İZMİR'DEKİ ÜÇ ÖĞRENCİ DERNEĞİ'NE DAVA AÇILDI

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nda üniversite gençliğinin içinde bulunduğu ağır koşulları ve istemleri içeren dilekçeleri TBMM Başkanlığı'na sunmak için İzmir'den Ankara'ya yürüyen öğrencilerin 12 saat gözaltında tutulmasını kınayan dokuz öğrenci derneğinden üçünün yöneticileri hakkında "2908 sayılı Dernekler Yasası'nın 44. maddesi gereğince" dava açıldı. Davanın gerekçesi, "dernek yönetim kurulunda karar almadan ve mülki amirliğe haber vermeden açıklama yapmak" olarak belirtiliyor.

Ege ve Dokuz Eylül Üniversitelerine bağlı dokuz öğrenci derneği, olayla ilgili olarak yaptıkları basın açıklamasında "19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı nedeniyle TBMM Başkanlığı'na öğrencilerin akademik-demokratik sorunları ve istemlerini içeren dilekçeyi sunmak için yola çıkan öğrencilerin 12 saat gözaltında tutulmaları son günlerde öğrenci gençlik üzerinde yoğunlaşan sindirme girişimlerine yeni bir örnektir. Ayrıca, İnciraltı Öğrenci Yurtları'nın polis tarafından aranması, yurtta ölen Altan Durmuş'un cenazesi için toplanan öğrencilerden yirmisinin yurttan ayrılmalarının istenmesi ve 1 Mayıs'da bazı öğrencilerin gözaltına alınmalarını da öğrencilerin örgütlenme haklarına yönelik saldırılar olarak görüyoruz" demişlerdi.

Basın açıklamasının gazetelerde yer almasından sonra, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Tıp ve İktisadi İdari Bilimler Fakülteleri öğrenci dernekleri yöneticileri hakkında dava açıldığı öğrenildi.

SBF-ÖD BASIN AÇIKLAMASI

Tüm üniversite öğrencilerine...

Hepimizin güncel sorunu olan atılmalar konusu, YÖK' nun 44. maddesindeki son değişiklik ve affa rağmen tüm ağırlığıyla yine gündemdedir. Üstelik bu değişiklikle, 6 yıl okuma hakkı tamamen ortadan kaldırılmış ve vizesiz kalmaktan doğan atılmalara karşı yargı yolu kapanmıştır.

Bugüne kadar çıkarılan birçok af ve yasa değişikliği sorunlarımıza (özel olarak da atılmalar sorununa) hiçbir çözüm getirmemiştir. Üniversitelerde başarı düzeyinin arttığı savı boşa çıkmış, Eğitim düzeninde köklü değişimler sağlanmadan da kitlesel atılmaların önüne geçilemeyeceği görülmüştür.

Yargı yoluyla köklü çözümlerin gerçekleşemeyeceği bu ortamda, tek dayanağımız kendi örgütlü gücümüzdür. Bu örgütlü gücümüzle kamuoyunu ve yasama organını etkilemeye yönelik eylemleri zaman geçirmeden gerçekleştirmeliyiz.

Kendi birimimizde öğrenciler lehine değişiklikler sağlamak için çeşitli etkinliklere başladık. Hedefimiz öncelikle, öğrencilerin etkin ve düzenli katılımını sağlamaktır.

Birkaç dernekle sınırlı kaldığında, amaca ulaşmak güçtür. Bu nedenle, her konuda ve her sorunda, derneklerimize sahip çıkalım, olanaklarımızı zorlayalım ve derneklerimizde sorumlu birimler oluşturalım.

Atılmaya dayalı eğitim düzeni değişmelidir.

Atılmalar Birimi

'MAYISCILAR DAVASI" SÜRÜYOR

Kamuoyunda "mayıscılar davası" olarak bilinen dava İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde sürüyor. "1 Mayıs Operasyonları"nda gözaltına alınan ve daha sonra tutuklanan sanıklar arasında öğrenci derneği yönetici ve üyeleri de bulunuyor.

14 Ağustos günü yapılan duruşmaya izleyici olarak gelen tutuklu yakınları "Buca Kapalı Cezaevi'nde genel arama yapıldığı için" duruşmanın öğleden sonraya ertelendiğini öğrendiler.

Duruşma salonuna 13:30 sıralarında getirilen tutuklulara bazı mahkeme heyeti üyelerinin tatilde, bir kısmının da izinde bulunduğu gerekçesiyle duruşmanın 9 Eylül günü saat on'a ertelendiği bildirildi.

Tutuklu yakınlarının duruşma salonu önüne erken saatlerde gelmeye başladıkları ve daha sonra getirilen tutuklulara uzaktan el sallayarak özlem gidermeye çalıştıkları gözlendi.

A.Ö.F. ÖĞRENCİLERİNE ÇAĞRI

Yüksek öğrenim gençliğinin örgütlenip, dernekleşmeye başladığı günümüzde; iletişimsizliğin, yaygın eğitimin vb. getirdiği olumsuzluklar nedeniyle biz A.Ö.F. öğrencileri ne kamuoyuna sorunlarımızı iletebiliyor, ne de A.Ö. F. öğrencisi diğer arkadaşlarımızla sorunlarımızın çözümü için birlikte savaşım verebiliyoruz.

— Bizler, sene başında, büro masrafları, kitap ederleri, öğrenim harcı, sınav harcı vb. adı altında alınan büyük paraların nereye gittiğini bilmek istiyoruz.

— Bizler, A.Ö.F. den mezun olunca ne iş yapacağımızı, uzaktan kumandalı öğretim sisteminin ileride bize neler sağlayacağını yada —götüreceğini— bilmek istiyoruz.

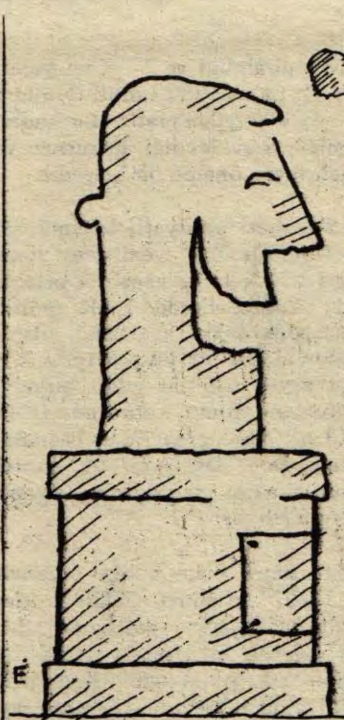
— Bizler, üniversitede okuyan öğrenci sayısının A.Ö.F. ile fazla gösterildiğini biliyoruz. Hiç te azımsanamayacak —110.000 'i aşkın— sayıda gencin her türlü sosyal etkinlik, örgütlenme ve toplumsal yaşamdan daha ne kadar süre uzak bırakılacağını bilmek istiyoruz.

Yukarıda saydıklarımız, sorunlarımızdan yalnızca birkaçıdır.

A.Ö.F. li öğrenciler arasındaki iletişimsizliği kırmada öğrenci gençliğin sesi olan "Öğrenci Postası" nın önemli bir işlevi olduğunun bilinciyle, TÜM A.Ö.F. ÖĞRENCİLERİNE, SORUNLARINA VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNİ ÖĞRENCİ POSTASI'NA YAZMALARI İÇİN ÇAĞRIDA BULUNUYORUZ.

Sevgiyle, dostlukla

İzmir'den A.Ö.F. li bir grup öğrenci adına
III. sınıf (İktisat) öğrencisi
Halil Gergeroğlu

BIRAKINIZ YAPSINLAR, BIRAKINIZ GEÇSİNLER!...

— Antalya, doğanın alabildiğine cömert davrandığı güneyin güzellikler kendi. Antik çağdan kalma kültür değerleri ile daha bir üzel Antalya...

Binlerce yıl önce bugün hâlâ sanatsal değerlerden hiçbir şey kaybetmemiş sanat ürünlerinin sergilendiği yöre de uzakta değil, yetmişli yılların ortalarında yerli yolcuların, ressamların ürünleri ile daha bir güzelleşen, zenginleşen Antalya...

Karaalioğlu Parkı'nda, Cumhuriyet Alanı'nda, sokaklarda, caddelerde temmuz-ağustos sıcağında soyunup sanat üreten yerli yabancı sanatcılar...'

-Güngör Türkeli'nin yukarda anlattığı gibi düşünüyorum Antalya'yı... Günümüzde ise birer birer kaldırılıyor sanat ürünleri... (duvar resimleri, heykeller vs.)

Sanata karşı yapılan bu davranışlar yanında "Bırakınız Yapsınlar, Bırakınız Geçsinler." Mantığının geçerli olduğu bir ortamda Antalya'da kitabevleri bastırdıkları siyah beyaz kartlarını piyasaya süremiyorlardı!...

Antalya'da uzun bir süredir siyah—beyaz kart basımı ve yayıncılıkla uğraşan Akdeniz, Can kitabevleri bu kartları Antalya'da satamadıklarını, piyasaya sürdükleri kartlarınsa polis engeliyle karşı karşıya kaldığını anlattılar...

Bir süre önce Antalya'ya giden arkadaşımız yine kendi olanaklarıyla kartları seyyar satıcı ve kart satan bayilere bırakmaya çalışmış ancak bayiler ateşten kaçar gibi kendilerine uzatılan siyah—beyaz kartların üzerlerine el sürmemişlerdir.

DİKİLİ FESTİVALİNDEN NOTLAR

Temmuz ayı içerisinde gerçekleştirilen Dikili Festivali ardında güzel anılar, kalıcı dostluklar bırakarak tamamlandı.

Ege'nin bu şiril ilçesi, kültür ve sanata yoğun bir sahip çıkışa, değişik çevrelerin demokrasi özleminin kucaklaşıp kitleselleşmesine sıcak bir ilgiyle tanık oldu. Dikili Belediyesi'nin özverili çalışmaları, halkın ve sanatçıların coşkulu katılımlarının yanı sıra, öğrenci derneklerinin bu festivalde varlıklarını en somut biçimlerde ifade etmeleri, kamuoyunun desteğini kazanıp onunla bütünleşmeleri çok önemli ve öğrenci gençliğin demokratik savaşımı adına gurur vericiydi. Aşağıdaki kısa notlarda Dikili Festivali'nde yaşanmış güzel anılardan edinilmiş izlenimlerin bir kısmını sunuyoruz.

Öğrenci gençlik, gençliğin kültürel gelişimine katkıda bulunan böylesi festivallere daha sık tanık olmayı diliyor ve bu dileğinin gerçekleşmesi yolunda tüm demokratik kurumların isteğine sonsuz desteğiyle karşılık veriyor.

Yeni Dikili'lerde buluşmak özlemiyle...

Dikili Belediye Başkanı Osman Özgüven, yaptığı açış konuşmasında sanat ve kültürün toplumların aynası olduğunu, bu alanda geri kalan ulusların toplumsal yaşamın her alanında geri kaldığını vurgulayarak sanatsal ve kültürel üretkenlikleriyle toplumsal gelişmeye katkıda bulunmayı hedeflediklerini söyledi. Özgüven konuşmasını "festivaller dostluğa, barışı, sevgiye çağrı olmalıdır. Dünya Barış Yılı'nda, böylesine anlamlı bir günde herşeye karşın barış için elele" sözlerdiyle tamamladı.

Cezaevlerinden, öğrenci derneklerinden ve Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'den gelen mesajların okunması coşkulu alkışlarla karşılandı.

Öğrenci derneklerince hazırlanan barış mendilleri festivalin simgesi haline geldi. Aziz Nesin'in Barış Panosu'nu açmasıyla satılmaya başlanan mendiller sanatçılara imzalatılıp güzel anılar olarak saklandı.

Yılmaz Onay, Deniz Türkale, Reha İsvan ve Jülide Gülizar gençlerle kahve söyleşileri yaptılar. Yılmız Onay, gençlik tiyatrolarının öncelikle kendi izleyicileri ile bağ kurması gerektiğine değinip tiyatro kitaplarının az sattığından, oysa oyunları eleştirel bir gözle izlemek için okunması gerektiğinden sözetti.

Yine bir kıyı kahvesinde yapılan söyleşide Reha İsvan cezaevleri, Jülide Gülizar TRT'nin yayın politikası üzerine konuştular.

Reha İsvan, "Hem kendimin, hem içeridekilerin selam ve özlemlerini getiriyorum" diyerek söze girdi. İçeridekiler için neler yapılabileceğini sordu. İsvan, "Onlar için dışarıdan gelen her şey özgürlük kokuyor. Açlığa, zor koşullara dayanmak kolay ama moral desteğe gerek var" diyerek tutuklulara kart atılabileceğini, selam gönderilebileceğini söyledi.

Jülide Gülizar, TRT'nin 1964'den 1970'e dek özerk bir yönetim yaşadığını, daha sonra anarşi odağı olarak gösterildiğini ve elinden özerkliğinin alındığını söyledi. Basın Konseyinin yapabileceği herşeyi yapıyor, Basın Konseyi'ne ne gerek var" dedi.

Ver 70 bin lirayı al diplomayı...

1983-84 öğretim yılında O.D.T.Ü.'ne kayıt yaptırdım. Aynı sene hazırlık sınıfında başarısız oldum. Aynı sınıfı tekrar hakkım olduğu halde 2 seçenek tanıdılar. Ya yatay geçiş ile başka bir üniversitenin aynı programını yapan bölümüne geçiş hakkı ya da 4 sene sonra kaldığım yerden devam hakkı tanındı. Ben de bu durumda Fen Fakültesi Fizik Bölümüne yatay geçişimi yapmak zorunda kaldım. Fakat bu hakkı öğretim başladıktan bir ay sonra (ilk vizelerin başladığı tarihlerde) elde ettim. Doğal olarak ilk vizelere hazırlıksız olarak girmek zorunda kaldım. Dolayısıyla bütün vizelerden başarısız sonuçlar aldım. Dolayısıyla bir çok dersten final hakkı alamadım. Çeşitli nedenlerden bir dahaki yıl okula devam edemedim. Bu arada başkabir üniversiteye girebilmek için ÜSYM sınavlarına hazırlandım ve başka üniversiteyi kazandım. Bu durumda kayıt yaptırmak için fen fakültesinden diploma ve gerekli çıkış belgemi almak için başvurdum (bu arada 86 kış sömestrinde devam etmediğim için kaydımın silinmiş olunmasına rağmen bunu bildirecek bir belge elime ulaşmadı.) Bana verdikleri cevap şu oldu eğer diplomanı almak istiyorsan devam etmediğin yıl içindeki harcı ödemen gerekiyor. Bu şartlar altında benim bu parayı ödemem olanakdışı. Bunun sonucu olarak okuma hakkım 2. kez elimden alınmış olmaktadır. Ben ve binlerce öğrenci kitlesi çok basit nedenlerle öğrenim hakları ellerinden alınmakta ve bu ve buna benzer olaylar Y.Ö.K. tarafından bilinçli olarak öğrenci kıyım politikasının doğurduğu sonuçların açık birer örnekleridir.

YÖK'ÜN BÜYÜK ROTASYON KARARI

Geçtiğimiz günlerde yapılan Rektörler Komitesi toplantısının ardından Ankara, İstanbul ve İzmir dışında kalan illerdeki üniversiteler öğretim elemanı gereksinmesini saptayarak YÖK'e bildirdiler. Bunun üzerine YÖK, hazırladığı bir "rotasyon programı" ile "öğretim elemanı sıkıntısını giderilecek üniversiteleri" belirledi. Böylece yıllardır reddettiği öğretim elemanı açığını kabul etmiş olan YÖK, acil olarak eleman sıkıntısı çeken üniversiteleri Sivas Cumhuriyet, Van 100. Yıl, Diyarbakır Dicle, Elazığ Fırat, Malatya İnönü, Konya Selçuk, Samsun 19 Mayıs ve Erzurum Atatürk olarak belirledi. Bu üniversitelere öğretim eleman: yardımı yapacak olanlar da Ankara Üniversitesi, ODTÜ, Hacettepe Üniversitesi, İstanbul Marmara Üniversitesi ve Ege Üniversitesi.

BİLAR A.Ş. İZMİR FUARI'NDA

BİLAR A.Ş. sürdürmekte olduğu etkinliklerin bir devamı olarak Uluslararası İzmir Fuarı'nda Montrö Kapısı girişinde kiraladığı standında, fuar süresince kitap ve plak-kaset sergisi açarak imza günleri düzenleyecek.

Saat 18-22 arası yapılacak imza günlerine aşağıdaki yazar ve sanatçılar katılacaktır:

26 Ağustos :	Aziz Nesin, Demirtaş Ceyhun, M. Tali Öngören
27 Ağustos :	Aziz Nesin, Demirtaş Ceyhun, Haluk Gerger
28 Ağustos :	Aziz Nesin
29 Ağustos :	Uğur Mumcu
30 Ağustos :	Uğur Mumcu
31 Ağustos :	Mehmed Kemal, Şükrü Erbaş
1 Eylül :	Erbil Tuşalp, Reha İsvan, Zeynep Oral
2 Eylül :	Ahmet Telli
3 Eylül :	Abdullah Baştürk, Hikmet Çetinkaya
4 Eylül :	Yılmaz Onay, Sadun Aren
5 Eylül :	Tevfik Çavdar, Sadık Gürbüz
6 Eylül :	Erdal Atabek, Halit Çelenk
7 Eylül :	Aziz Nesin, Müjdat Gezen
8 Eylül :	Aziz Nesin, Müjdat Gezen, Turan Karakaş
9 Eylül :	Ali Sirmen, Ayla Kutlu, Sacide Çekmeci
10 Eylül :	Pınar Kür, Hulki Aktunç
11 Eylül :	Ertan Tığlı, Feyza Hepçilingirler, Alpaslan Berktay, Orhan Çubukçu
12 Eylül :	Necati Cumalı
13 Eylül :	Hakkı Gümüştaş, Nafize Öztürk, Aral Öztakent, Mustafa Özturanlı
14 Eylül :	Azime Korkmazgil, Emre Kongar
15 Eylül :	Refik Aydın, Hamdullah Köseoğlu, Abdullah Yılmaz, Fahir Aksoy
16 Eylül :	Gürhan Tümer, Cafer Özkan, Asım Öztürk, M. Mümtaz Tuzcu
19 Eylül :	Aziz Nesin, Can Yücel, Metin Güven
20 Eylül :	Aziz Nesin, Rasih Nuri İleri
[illegible] Eylül :	Aziz Nesin, Güney Dinç

İZMİR Ö.D.'leri YURT BİRİMLERİ RAPORU ELEŞTİRİSİ

İkinci sayımızda İzmir Ö.D.'leri Yurt Birimlerinin hazırlamış oldukları raporu ve hedeflerinin yer aldığı program taslağını okuduk. Bunların tartışmaya açıldığını, öneri ve eleştirilerin beklendiğini gördük. Öncelikle, İzmir Ö.D.'leri Yurt Birimlerini, göstermiş oldukları mücadele, elde ettikleri kazanımlar ve sunmuş oldukları rapor için kutlarız.

Türkiye Öğrenci Dernekleri, kitleselliği ve birliği sağlama, federasyonlaşma yolundaki engelleri aşmaya çalışırken, birim dernekler de kendi içlerinde ve kendi aralarında komisyon çalışmalarını sağlamlaştırmaya başlamışlardır. Ancak sorunların çözümünde yaşanan süreç birim derneklerdeki komisyonların birleşmeleri zorunluluğunu gündeme getirmiştir. Yani dernek komisyonlarının birleşmelerini dayatan, yaşam pratiği olmuştur. Görülmüştür ki dernek içindeki birimlerin diğer derneklerdeki birimlerle ortak çalışması mücadelemizi güçlü kılmış, sesimizi duyurmamızda daha etkili olmuş, kazanımlarımızı arttırmış, kısacası örgütsel birliğimizi güçlü ve üretken bir hale getirmiştir. Bu anlamda İzmir Ö.D.'leri Yurt Birimleri somut bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Alınan kararların etkinliği, tutarlılığı, demokratik işleyiş, üretken örgütlü yapı İzmir Öğrenci Yurtlarında sözü edilen kazanımları sağlamış, önümüzdeki yıl Yurt Biriminde daha kitlesel çalışmalar yapmanın zeminini hazırlamıştır.

Hazırlanan rapor Yurt Biriminin yıl içinde yaptığı çalışmaları özetlemekte, kazanımları göstermekte ve hedefleri saptamakta; dernek birimlerinin hazırladığı tek rapor olma niteliğini taşımaktadır. Öğrenci Postası bu raporun ve program taslağının geniş öğrenci kitlelerine sunulması ve tartışmaya açılması olanağını sağlamıştır. Böylesi bir rapor ve program tüm diğer ~~der~~ birimlerinin ortak hedefi olmalı ve Öğrenci Postası aracılığı ile tartışmaya açılabilmelidir.

İzmir Öğrenci Dernekleri Yurt Birimlerinin program taslağı ve raporu konusunda ETÖD'den bir grup üye olarak eleştiri ve önerilerimiz şunlardır:

- Komisyon Çalışmaları: Raporda "Yurt Birimi çalışmalarını alt komisyonlarda yürütür" denilerek dört tane alt komisyon saptanmış. Ancak bunların amaçları ve çalışma yöntemleri netlik kazanmamış. Örneğin Araştırma komisyonunun hangi konularda araştırma yapacağı konusu soru işareti. Komisyon çalışmalarına açıklık kazandırılması, buralarda çalışmak isteyen arkadaşlara yardımcı olur.

- Temsilcilik Kampanyası: Yurt temsilcilerinin demokratik koşullarda ve demokratik yöntemler ile seçilmesi için yurt birimlerinde çalışmalar yapılmalı. Temsilci adaylarının yurtlarda seçim öncesi çeşitli iletişim araçları ile kendilerini tanıtmalarına olanak verilmeli. Tanıtım için adaylar belli olduktan sonra, yaklaşık 15 gün süre tanınmalı. Seçimle yeni yurt temsilcisi belli olduktan sonra, yurt yönetiminin TEMSİLCİYİ VETO HAKKI OLMAMALI.

Basın Yayın Komisyonu: Yurdun içinde gelişen olayları, duyuruları haberleri iletmenin en iyi yolu Basın-Yayın organlarıdır. Bu yüzden içeriği yurt olayları ve yurt haberleri olacak şekilde bir duvar gazetesi çıkarılması yararlı olur. Yine öğrenim yılı başında Yurt Birimi çalışmalarını ve yurdu tanıtan bir Yurt Broşürü çıkarılabilir. Öğrenci Postasında özel Yurt sayısı hazırlanabilir.

- Kütüphane: Yurtlarda yaşam koşulları düzeltilmeye çalışılırken sanırız okuma ve çalışma olanaklarının sağlanması özel önem taşıyor. Yurtlarda ders kitaplarının yanı sıra roman - inceleme - şiir türü kitapların bulunduğu bir kütüphane her türlü olanağı sağlayacak şekilde, yani her yurt öğrencisinin istediği zaman kullanmasına olanak verecek şekilde düzenlenmeli. Yeni yayınlar ve kitaplar izlenmeli, kütüphaneye tüm yurt öğrencilerine hizmet verecek şekilde işlerlik kazandırılmalıdır.

- Sanat-Kültür ve Spor Komisyonu: Adı geçen etkinlikler Yurt öğrencilerinin en çok ilgi duydukları ve en geniş katılımı gösterecekleri etkinliklerdir. Yurt biriminde çalışan arkadaşlarının da bu etkinliklerde yönlendirici ve yapıcı bir rol oynamaları gerekir. Özellikle Türk Halk Müziği, tiyatro ve spor en canlı olan çalışmalardır. Bu çalışmalarda spor, sanat ve kültür etkinlikleri komisyonunun örgütleyici olması gerekir. Öğrenci Yurdu dışında gelişen sanat-kültür olaylarının izlenmesi, gösterilere topluca gidilmesi yine komisyon çalışmaları ile sağlanmalıdır. Örneğin: Devlet Senfoni Orkestrası gibi sürekli etkinlikler izlenebilir.

- Dolap Anahtarı: Yurt yaşamında kişileri en çok tedirgin eden olaylardan biri de dolap anahtarlarından bir tekinin de yurt yönetiminde bulunmasıdır. Bu, her an kişisel dolapların karıştırılabilme olanağı ve hakkını yurt yönetimine vermektedir. Bu da kişisel özgürlüklerin hiçe sayılması anlamını taşımaktadır. Demokratik hak ve hedefler doğrultusunda çalışmalar yapan yurt birimleri, yurtlardaki bu tip demokratik istemlere de sahip çıkmalıdır.

- Yabancı Öğrenciler: Son olarak bir önerimiz daha var. Belli sürelerde gelen yabancı öğrenciler Türkiye'deki yurtlarda konuk edilmektedir. Bu öğrencilerle yurt koşulları konusunda ve kendi ülkelerindeki öğrenci yurtları konusunda görüşmeler yapılabilir. Diğer ülkelerle karşılaştırılmalı olacak şekilde yazılar hazırlanarak Öğrenci Postasında yer alabilir.

Ayrıntılı raporlarını okuduğumuz İzmir Ö.D.'leri Yurt Birimlerine birkaç öneri de biz sunduk. Yurtlardaki sorunlara kalıcı çözümler bulunmasında sadece Yurt Birimlerinin değil, tüm öğrencilerin ve demokrasiden yana tüm güçlerin ortak bir mücadele vermesi gerektiğine inanıyoruz.

Son olarak İzmir Ö.D.'leri Yurt Birimlerinin tartışmaya açtığı bu raporun en geniş öğrenci kesiminde okunması, tartışılması, eleştiri ve önerilerin Öğrenci Postası aracılığıyla yaygınlaştırılmasını diliyoruz.

Sevgiyle - Dostlukla
ETÖD'den bir grup üye

BİR ÖLÜM

Belgin Karasu Hemşirelik Y.O. öğrencisiydi. Sporla uğraşan, tiyatro ve folklor çalışmalarına katılan cıvıl cıvıl 20 yaşında bir arkadaşımızdı. Artık aramızda yok.

22 Şubat — 1986 günü Türk—İş'in Ekmek, Barış, Özgürlük mitinginde gözaltına alınanlar arasındaydı. Yargılanmasının sürmesi, hiçbir zaman onu yaşamı savunmaktan alıkoyamamıştı. Fakat şimdi Belgin en çok değer verdiği yaşamından ayrı.

Hastalığının ne olduğu, gerekli tedbirlerin alınmasının ne kadar geciktiği konusu gazetelerde yeterince yer aldı. Basında yer almayan Belgiin'in ölümünden sonra gelişenleri şöyle sıralayabiliriz.

1 — Belgin'in ölümünden hemen sonra polisler gelip Belgin'in soruşturması olduğunu ve bilgi almak istediklerini söylüyorlar.

2 — Aynı gece Belgin'in babası ve ağabeyi gözaltına alınıyor.

3 — Cenazeyi, ertesi gün öğretmenlerinin ve öğrenci arkadaşlarının isteği üzerine yapılacak törene vermemeleri hastaneyi ve üniversiteyi şikayet etmemeleri için uyarıldıktan sonra serbest bırakılıyorlar.

4 — Öğrenciler tüm engellemelere karşın son görevlerini yerine getirerek, gömütlüğe kadar gidiyorlar. Morgdan gömütlüğe giderken polis tarafından izleniyorlardı.

Yazılan olaylar çoğumuza hiç de yabancı değil, hergün yaşanan olaylardan Yazılacak, konuşulacak taaki ortadan kalkıncaya kadar. Bundan öte tüm bunların yorumunu okuyucuya bırakmak istiyoruz.

DİLEKÇE'YE BİR İMZA BİR İMZA DAHA

Sağlık hizmetinde çalışanlar ve öğrencileri sağlık hizmetinde verimli çalışabilmenin koşullarından birinin de kendilerinin "sağlıklı" olmalarıyla yakından ilgili olduğuna inanarak; hastane enfeksiyonlarına karşı koruyucu önlemlerde daha duyarlı olunması için aşağıda metnini sunduğumuz dilekçeyi hazırladılar.

Dilekçede, doktorların, hemşirelerin sağlık personelinin, hemşıreik ve tıp öğrencilerinin imzaları yer almaktadır.

E.Ü. Tıp Fakültesi
Hastanesi Başhekimliği'ne

İZMİR

Sağlık hizmetinde çalışanların ve sağlık bilimleri öğrencilerinin hastane koşullarında bulaşıcı hastalıklara yakalanma riski yüksektir. Bulaşıcı hastalıkların özellikle viral hepatit, brusella v.s. nin toplumumuzda son derece yaygın olması bu riski arttırmaktadır.

Son yıllarda sağlık sektöründe çalışanlar arasında örn; Gastraenteroloji kliniğinde viral hepatit, İntaniye kliniğinde brusella tanısıyla yatan kişi sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Hatta bu tip hastalıklar son olarak Hemşirelik Yüksek Okulu öğrencisi Belgin Karasu örneğinde görüldüğü gibi insan yaşamını tehdit etmektedir.

Tüm bunlar hastane koşullarında koruyucu önlemler konusunda daha duyarlı bulunmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu örneklerin bir daha yaşanmaması için sorunun çözümlenmesi doğrultusunda

1) Özellikle risk grubu olan sağlık hizmetinde çalışanların ve öğrencilerin aşılanması,

2) Düzenli sağlık kontrollerinin yapılması,

3) Sağlık personelinin asepsi ve antisepsi konusunda eğitilmesi,

4) Asepsi ve antisepsi koşullarının sağlanması ve korunması

5) Bulaşıcı hastalıkları olan hastaların ayrı birimlerde yatırılarak sağıtılması,

6) Hastane personeline periodik taramalar yapılarak portörlerin saptanması ve portör olan hizmetlilere izin verilmesi.

7) Bulaşıcı hastalıklar konusunda herkese açık seminerler ve paneller düzenlemenin yararlı olacağı kanısındayız.

Gerekli girişimlerin yapılması için durumu bilgilerinize sunarız.

BARIŞ İÇİN YAZDILAR ÇİZDİLER

Barış Seçkisi
Derleyen: Haluk Gerger
Bilim ve Sanat Kitapları,
Aralık 1985
900 Lira, 190 sayfa

Saatler 12.00'yi gösteriyor, renkli ışıklar, havai fişek gösterileri, ışıklar yanıp sönüyor ve ekrandaki görüntü: Üzerinde 1985 yazan giysisiyle yaşlı bir adam geçip giderken diğer yandan giysisinde 1986 yazan küçük bir çocuk dünyaya gülücükler yolluyor ve bu görüntüler her yıl yineleniyor. Bir de özetler yapılıyor her yıl, geçen yılın önemli olayları, ölümleri, doğumları, doğal afetleri vb... 31 Aralık akşamı ile 1 Ocak sabahı arasında yaşamın doğal akışını bozacak bir gelişme olmayacağına göre tüm bu törenler vb. de olmasa yeni bir yılın geldiği nasıl anlaşılır? Bunlar olmasa takvim yaprakları, eskiyen giysiler, büyüyen çocuklar ya da gelip geçen mevsimler mi anımsatır insanlara zamanın geçmekte olduğunu?

Son yıllarda yeni gelen yıllar özel bir anlam kazandı. Birleşmiş Milletler uzun dönemli programlarla her yıla özel bir konu yüklüyor. Geçen yıl Dünya Gençlik Yılı'ydı, bu yıl da Dünya Barış Yılı. Ancak bu özellikler bizim ülkemiz insanları için yaşamsal önemde değil. Çünkü hükümetin bu konudaki tavrı ya bu yılları önemsememek, görmezden gelmek ya da kendince geçiştirmek biçiminde gelişiyor. Gençlik yılı geçiştirildi, Barış Yılı görmezlikten geliniyor. Göstermelik de olsa bir program yapma, gereği duyulmuyor/duyulmadı. Kuşkusuz "Barış Derneği Davası"nın sürdüğü, barış için çalışan insanların yargılandığı bir ülkede Barış Yılı'na ilişkin resmi bir politika beklenemez.

"Barış İçin Yazdılar, Çizdiler" bu açıdan oldukça önemli. Barış Yılı'na girdiğimiz günlerde yayınlandı, bu yıl yapılabileceklere açılımlar getiriyor. Ülkemiz için Barış Yılı'nın önemine ayrıca değinen Bilim ve Sanat önsözde bu yıl için önerilerini şöyle sıralıyor: "... öncelikle nükleer silahlardan tümüyle arınmış giderek de etkin bir silahsızlanmanın uygulandığı bir dünyaya ulaşmak için, ülkemizin de zaman yitirmeksizin üstüne düşen görevler için işe soyunması çağrımızla somutlamak istiyoruz. Buysa, hiç kuşkusuz, öncelikle bölgede ve giderek de tüm uluslararası düzeylerde etkin girişimleri, çabaları gerektirmektedir. Balkanların nükleer silahlardan tümüyle arındırılması Yıldız Savaşları" adıyla bilinen çılgınlığa katılınmaması, bölgede kullanılmak üzere yerleştirilmek istenen 'çevik kuvvetler'e ısrarla istenen kolaylıkların sağlanması, ülkemiz topraklarının bölge devletlerinin gözetleme, dinleme merkezi olmaktan çıkarılması bu çabaların ilk akla gelenleridir."

Barış Yılı'nın bitmesine 4 ay kaldı. Geçtiğimiz 8 ayda barış için yapılanlar oldukça sınırlı. Çünkü barış savaşımı önce bu amaç için örgütlenmeyi, program yapmayı ve bu programı kendi halkına benimseterek adım adım gerçekleştirmeyi gerektirir. Böyle bir çalışma "barış içinde bir dünya"yı amaçlayacağından uluslararası dayanışmayı da gündeme getirecektir. Ve tüm bunlar; "Barış Derneği Davası"nın varlığına, barış için çabaların engellenmeye çalışılmasına karşın ülkemiz için uzak ya da gerçekleştirilmesi olanaksız girişimler değildir. "Hem bireye hem de topluma yönelik kapsamlı, bütüncül bir barış arayışı Anadolu'da mevcuttur. Bu Seçki işte böyle bir anlayışın ürünüdür, "hasret" ve "davet"in sonucudur. Bu Seçki, 20. yüzyılın son çeyreğinde Türk yazar ve çizerlerinin barışçıl yaşam çağrısının belgelenmesidir."

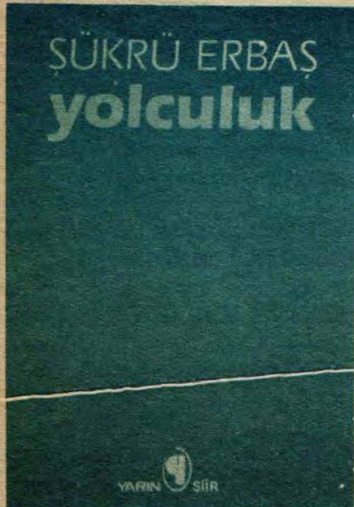
Haluk Gerger barışı "görünen, görünmeyen tüm boyutlarıyla kişisel ve yapısal şiddetin bulunmadığı, yaşamdan silindiği ortam" olarak tanımlıyor. Hasan Esat Işık için "Barış'ın temelinde adalet ve eşitlik yatar", Yalçın Küçük'e göre "Barış sömürüyü, eşitsizliğe, insanı kuş beyinli yapan araçlar sistemine karşı savaşı anlatıyor.", Aziz Nesin içinse barış "karşıt güçler arasında denge sağlanarak uyum sağlanmasıdır." Cahit Talas barışın korunmasını bir insanlık görevi olarak görüyor: "Barış, güvenlik, ekonomik ve sosyal gelişme birbiri ile yakından bağlantılıdır. Birbirinden ayrılmazlık içindedir."

Vedat Türkali "Barış için özgü yazmak, hele barışı savunma zorunda olmak gücüne gidiyor insanın. Yaşamak için beslenmenin, solunumun, devinimin gerekliliğini kanıtlamaya kalkmak gibi oluyor, bir. Daha ağırı, barışı savunmak, saldıranlara gereksiz değer vermek, suçlanmayı, sanki barış adına üstlenmek gibi geliyor." diyor ama ekliyor da "Ne var ki, suçlayıcıların yalnız suçlamakla kalmayacaklarını, alanı boş bulup punduna getirdiler mi savaşı da getirecekleri biliyoruz. "Gücümüze de gitse, zor da olsa zorunluluğu kavramış olmamış veri koşullarda en fazla katkıyı koymaya çalışmanın, dünyanın dört bir yanında uçurulan barış-güvercinlerinin bizim yüreğimizi de kıpırdattığını bilmenin kıvancı, direncimizi arttırıyor. Barış Seçki'sinde uluslararası dayanışmanın güzel örneklerini de görüyoruz. Barış için oluşturulan insan zincirinde Nazım'a rastlıyoruz "Yaşamak bir ağaç gibi tek/ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine", Ritsos'a "...Hapishaneler onarılıp kitaplıklar yapıldığı zaman/eşikten eşiğe bir türkü yükseldiği zaman geceleyin,/cumartesi akşamları mahalle berberinden çıkan yeni tıraş olmuş/bir işçi gibi/baharda ay buluttan çıktığı zamandır barış/" Castillo' ya "İnsan anca böyle insan olur/Sabah akşam insan olmanın/kavgasını vererek"...

Bugün ülkemizde barış için uğraşanlar birgün ülkenin bir ucundan diğer ucuna uzanan bir insan zincirini oluşturacak kadar çoğlacaklar. Barış seçkisi, afişleri, panelleri ile zincirin halkaları şimdiden oluşturuluyor.

BEYHAN SUNAL
SBF

"YOLCULUK"
ŞİİR/ŞÜKRÜ ERBAŞ
YARIN YAYINLARI
Temmuz 1986, 54 sf. 350 TL.

Küçük Acılar ve Aykırı Yaşamak'tan sonra Şükrü Erbaş'ın üçüncü şiir kitabı da çıktı. "YOLCULUK".

Şair bir anlamda bir önsözle başlıyor kitabına. "Bir uzun yolculuğun gelmiş gelecek tüm yolcularına" diyor. Ve yolculuğu anlatıyor. Şu sürüp giden yolculuğu: Hani bir yerlerinde bir zaman katılmışızdır, yolcusuyuzdur ve sürüyordur yine yolculuk. Tanık olduğumuz anılar, olaylar, tanık olduğumuz bir dönem, o dönemin insanları, o insanların duyguları, kaygıları, kavgaları var bu şiirde. Erbaş açıkça söylüyor söyleyeceklerini, ancak şiirsel duyarlılığını koruyarak. Şiirini, geçmişten yakaladığı, bugünden derlediği anılardan, umutlardan, sevinçlerden, düşünce ve duygulardan bilinçle örüyor. Ve şiiri için diyor ki

"Ne sözcükler goverdi elimi
değdiğim yerden
ne dilimden ezgiler döküldü
durup dururken
onları ben bir bir doğurdum
inancın ağır yükü
ve bunlu baskınıyla acıların
çırpınan yüreğimden kıvranan
beynimden..."

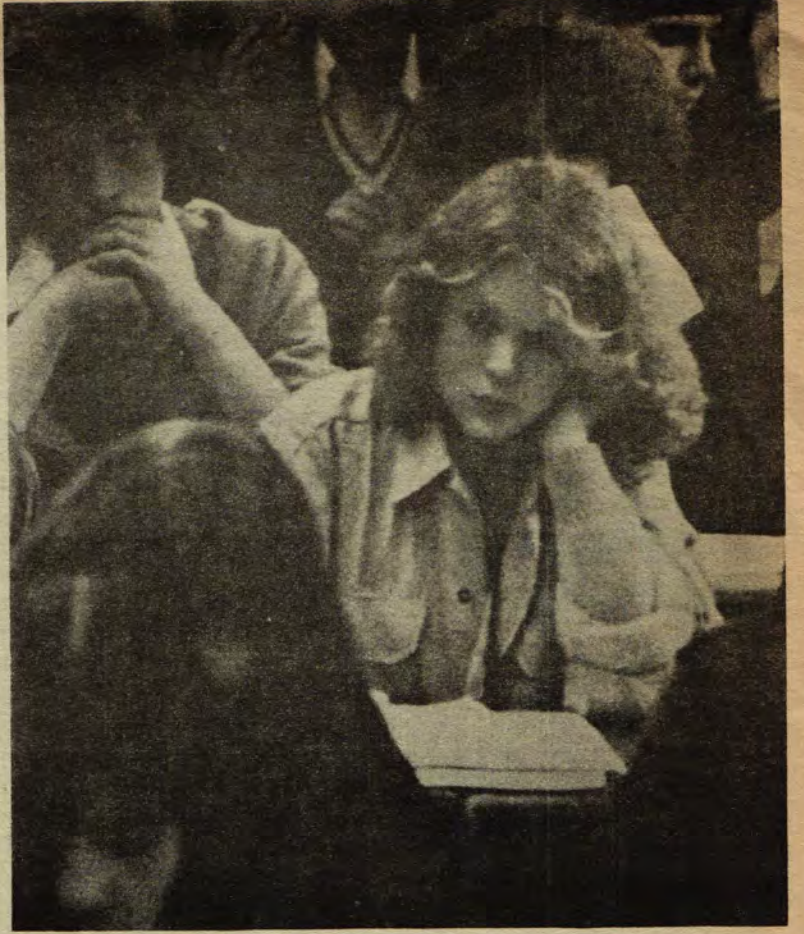
Yani şiiri rastgele, keyfi değil, fildişi kulesinde oturup esin perisini beklemiyor. Yazarken, duygularıyla yoğurup, bilinciyle şekil veriyor şiirine. Yolculuk, okunması gereken bir kitap. Şiirle uğraşan, uğraşmayan, seven-sevmeyen herkes okumalı. Çünkü Erbaş'ın şiiri bir avuç kişinin anlayacağı ağdalı bir şiir değil. Çünkü onun şiirinde herşey toplumsal bir sorumlulukla, bilinçle anlatılmış. Yaşadığımız bir dönem üzerinde böyle ince bir duyarlılıkla, böyle sorumlu, bilinçli bir çabayla az şiir yazıldı. "Yolculuk" okunmalı, tartışılmalı, değerlendirilmeli.

Son olarak kitaptan sevdiğim birkaç dizeyi aktarmak istiyorum.

O zamanlar büyük kentlerin
varoşlarında
hayatın dengesini tartan
öğrenciler vardı.
taşralı yüreklerinin tedirgin
terazileriyle
öfkeyle benzerlerdi. Biraz
aceleci sert tatlı
Sevgi kadar yumuşak,
yoksulluk kadar katı
Yürüyüşleri, önemli susuşları
anlamlı
......
......
O masal ülkesinin kapılarını
zorlarlardı
inançları kadar yalın kılıcıyla
yanıtlarının
boyları ırmak kıyılarında
serin söğüt dallarıydı.

MUSTAFA ÇETİN
ETÖD

KÜBA'DA EĞİTİM

VAHİT KANİĞ
SBF – ÖD

Günümüzde Küba'da eğitim, ekonom ik kalkınmanın koşulu ve insanı dönüştürmede etkin bir araç olup bu niteliklerinin yanısıra geleceğe dönük atılımların biçimlendirildiği ayrıcalıklı bir alandır.

Küba'daki eğitim sistemi iki bölümde ele alınabilir.

1) Bir anlamda kapitalist ülkelerdekinden farklı olmayan yaygın bir ilköğretim tabanı ve sınırlı bir tavanı olan üniversitesiyle bir piramidi andıran, okuldan kaçma, öğretimde gecikme, sınıfta kalma v.b. gibi hiç de yabancısı olmadığımız sorunları da beraberinde getiren "geleneksel okul" diye de adlandırılan eğitim sistemi;10177 tane ilkokul olmasına karşın yalnız 14 tane (her eyalette bir tane) üniversite vardır.

2) Geleneksel okulun yanısıra gelişen ileriye dönük, üretken, sosyalist, eğitimin üretimle kaynaştırıldığı, çağdaş eğitim sistemi; biçiminde iki eğitim sistemi okul türü vardır.

Başta Küba Devriminin aşması gereken bir cok sorunları olması, kapitalist düzenden , sosyalist düzene geçişte aşılması gereken geçiş dönemine benzer bir aşamayı eğitim sistemi alanında da aşması gerekliliği Küba'da sosyalist eğitim sisteminin yanısıra "Geleneksel Okul"un hala var olmasının nedenlerindendir.

Devrim sonrası okur-yazarlıktan yoksunlukla mücadele öncelikli olmak üzere tüm halkın temel eğitim görmesi Küba'daki eğitimin temel hedeflerindendi. Bu hedefe, bir yandan yetişkinler eğitimi yoğun, hızlı bir biçimde gerçekleştirip okuma yazma seferberliği ile edilinilen bilgileri pekiştirmek, öte yandan da tüm Küba'lı çocuklara okula gitme olanağı sağlamakla varılmıştır. Devrimle beraber Küba'nın her yeri okul haline getirildi. Devrimden sonra genç insanlar -çoğunlukta 7-8 sınıflardan öğrenciler- bir yıl boyunca ailelerinden ayrılarak kırsal kesimde dağlarda ve köylerde insanlara okuma yazma öğrettiler. Tüm bunlar gerçekleştirildikten sonra yeni hedef olan orta öğretimin genelleştirilmesi ve kitlelere mal edilmesi yolunda ilerlemeler kaydedilmektedir. Ortaokulların sayısı 2109'dur.Daha önce Küba'da egemen olan kafa ve kol emeği arasındaki ayrımı güçlendirici bir unsur işlevi gören geleneksel okul eğitimi yerine, sosyalist insan anlayışı yolundaki eğitim düzeni oluşturma çabaları, Fidel Castro'nun "eğitimde ve öğretimde gerçek bir d evrim yapmak zorunluluktur. Eğitimin üretimle bütünleştirilmesi azgelişmişlikten kurtuluş için ekonomik bir gereklilik olmanın yanında, sosyalist bir ülke için aynı zamanda ideolojik bir zorunluluktur" biçimindeki sözleriyle ifadesini buluyordu.

Devrim Öncesi Ekonomik ve Toplumsal Durum

Devrim öncesi Küba; 600.000 sürekli, 500.000 mevsimlik işsizi; nüfus artışının çok altında üretim artışı; yetersiz beslenen 3.5 milyon insanı; toprak mülkiyetini elinde tutan bir avuç toprak varsılları; Batı'nın, ABD'nin refah ölçüsünden farksız refah ölçülerinde yaşayan burjuvazisi; tektip tarım ürünü, salt şeker dışsatımına bağlı ekonomisi ile geri kalmışlığın tüm özelliklerini taşıyan, ABD emperyalizmi ve çokuluslu tekellerle ekonomik, siyasi, mali ve askeri bağımlılık ilişkileri içinde geri kalmış, sömürge bir ülke görünümündeydi.

Tüm bu devralınan olumsuz mirasa karşın Küba'nın köklü ve ileri ekonomik toplumsal dönüşümleri bir an önce gerçekleştirmesi gerekiyordu. Bu amaçla toprak reformları yapıldı.(30 decar'a kadar olan topraklar sahiplerine bırakıldı, daha büyükler planlı bir şekilde halka dağıtıldı.) Planlı kalkınma yoluna gidildi, sosyalist ekonomik model tercih edildi.

Devrim sonrası uygulamalar ile ekonomik ve politik çıkarları zedelendiğinden ötürü ABD'nin ekonomik, politik ve askeri, abluka ve saldırıları sonucu oluşan ekonomik bunalım ortamında bile Küba eğitime verdiği önemi ihmal etmedi, bu bilinçle öğretim süreci içinde askerlik eğitimiyle mesleki ve genel eğitim kaynaştırılarak 1961 yılı "Eğitim Yılı" ilan edildi. Küba ABD emperyalizmine karşı koyabilmek için kadın-erkek herkese bir askeri eğitim vermek zorunda kalmıştır. 40 bin kapasiteli 69 askeri okul vardır. Ayrıca burada eğitim görenler, devrimin ilk yıllarında, Küba'da eğitim seferberliğine tam katılım göstererek kırsal kesimde, dağlarda ve köylerde insanlara, özellikle yaşlı insanlara okuma yazma öğrettiler. Ekonomik, askeri, politik alanda olduğu gibi eğitim alanında da başarılar elde edildi. Okur-yazarlıktan yoksunluk, kısa sürede sosyalist yarışma, kendini aşmaya özendirme, özveriyi pekiştirme v.b ile kısa sürede büyük oranda ortadan kaldırıldı.

Teknik Meslek Öğretimi
Niceliksel Bilanço

Azgelişmiş ülkelerin en fazla bağımlı olduğu bu eğitim alanında Küba da devrim öncesi mesleki teknik eğitim; mesleki teknik eğitime talep oluşturacak ve onu destekleyecek yeterli bir sanayinin olmaması, mesleki teknik eğitime eleman yetiştirecek genel öğretimin düşüklüğü nedeniyle yetersizdi, ki 1958-1959 yılları arasında memur yetiştiren okullara devam eden 9000 öğrenciye karşılık mesleki, teknik okullara devam eden 6000 öğrenci vardı. Devrimle birlikte teknik enstitüler bir süre Devrimci Silahlı Kuvvetler (Minfar) Bakanlığınca yönetildi ancak 1970 Eylülünde diğer eğitim dalları gibi mesleki teknik eğitimde de Eğitim Bakanlığına (Mined) bağlandı.

Mesleki Eğitimin Örgütlenmesi

Teknik öğretim ülkenin ekonomik gerekleriyle bağlantılı olup, Merkezi Planlama ile Mined (Eğitim Bakanlığı) arasında bir işbirliği vardır. Mesleki teknik eğitime giren öğrencinin okula ilgisini sağlamak ve sürekli kılmak amacıyla öğrencilerin harcamalarını karşılayacak düzeyde burslar konur. Teknik okulların tüm dallarında mesleki eğitim ve genel öğretim bir arada yürütülür. Örneğin 3 yıllık mesleki eğitimin 1 yarıyılının %50'sinden fazlasını genel eğitim konuları kapsar. Bu oran 6. yarıyılda derslerin tümü mesleki eğitime ayrılacak şekilde azalır. Bunun yanısıra öğrenciler her yıl 1 ay askerlik eğitim görürler. Mesleki eğitime öğrenci kaydı, varolan ve ilerde doğacak gereksinimlere göre olduğundan, ilke olarak mesleki eğitimi bitiren öğrencilerin işbulma sorunu olmaz.

Öğretim Konuları:

Mesleki eğitimde genel eğilim, alınarak öğrencinin düzeyini yüksek tutmanın yanısıra alınacak öğrencideki bilgi ve beceri düzeyi mesleki konulara göre değişir. Üniversiteye girmenin koşulu lise son sınıfta yüksek bir başarı notu ile üniversite sınavını kazanmaktan geçmektedir.

Teknisyen eğitimi tarım hem de sanayi kesiminde 9.ncu yıldan başlayarak 4 yıl sürer. Tarım kesiminde balıkçılık, şeker kamışı, tütün, limon, domuzbakımı, sanayi kesiminde ise elektronik, mekanik, jeofizik, petrol jeolojisi, şeker makinaları eğitimi verilir.

Öte yandan bir işyeri çatısı altında toplanmamış, 16 yaşına varmamış, okulu bırakmış gençleri toplamaya çalışan bir paralel eğitim sistemi vardır.

YÜKSEK ÖĞRETİM ve BİLİMSEL ARAŞTIRMA
DEVRİM SONRASI ÜNİVERSİTEDEKİ DÖNÜŞÜMLER

Batista döneminde muhalefetin kaynağı olan üniversite,devrimin ideolojik gereklerine uygun olarak dönüşümlere uğradı. Daha önce öğrenci eylemlerini önlemek amacıyla kurulmuş olan özel üniversiteler kaldırıldı ve 1962'de üniversite reformuna gidildi. Devrim öncesinde sadece toplumda varlıklı kişilerin gittiği 2 özel üniversite (Hawana, Santiago de Cuba) varken bugün 14 üniversite, 46 yüksekokul bulunmaktadır.

Bugün Küba'da ilköğrtimde olduğu gibi yükseköğretimde de hızlı bir okullaşma oranı vardır. Ayrıca Comagüey Eyaletinde çalışanlara yönelik yoğun kurslar düzenleyen bir yüksekokul açılmıştır. Ülke çapında, çalışanlara eğitim veren gece okulu sayısı 883'tür.

Öğretmen okulu öğrencisi artışı yüksek okul öğrencisinden fazla olup, 58-59 yılında 1053 öğretmen okulu öğrencisi varken ilk 10 yılda bu rakam 4 katına 4.335'e ulaşmıştır. Devrim öncesinde 10 bin işsiz öğretmen varken bugün eğitim veren 264.600 öğretmen vardır.

Küba'da devrim sonrası öğretim üyelerinin çoğunun ülkeden ayrılması, hızlı nüfus artışı gözönüne alınırsa Küba'da öğretmenlere ve öğretim üyelerine olan gereksinmenin boyutları anlaşılır.

Küba'da diğer mesleklerde olduğu gibi öğretim üyelerine de devrim öncesi ücretleri (tarihi ücret) ödenir.

Eğitimin diğer alanlarında olduğu gibi bu alanda da burslu öğrenci sayısı yüksektir. 1962-1963 döneminde 3000 öğrenci burs alma şansına sahipken bugün öğrencilerin yarısından çoğu burs olanağına kavuşmuştur.

Devrim öncesi üniversitedeki öğrenci dağılımındaki dengesizlik devrimin ekonomik ve sosyal hedeflerine uygun olarak giderildi, ve tarım kesimi öğrencilerinin sayısında artış kaydedildi.

Devrim öncesi her türlü bilimsel pratikten, etkin teknik eleman yetiştirmekten yoksun, doğmatik ve ezbere dayanan eğitimin yerine bitirme sınavlarındaki belleğe dayalı bilgilerin sınırlı tutulması, 4 haftalık pratik tarım eğitimi zorunluluğu ve kişisel çabaların arttırılmasını teknik ile devrim öncesine oranla üretken ve bilimsel bir eğitim sistemi aldı.

ÜNİVERSİTELERİN ÖRGÜTLENMESİ VE YÖNETİMİN ÖNCÜ ÖRGÜTLERLE ÖRGÜTLENMESİ GÖREVİ

Üniversiteler, fakültelere, fakülteler de kendi aralarında bölümlere ayrılmıştır. Üniversitelerde 1 rektör, ve bilimsel araştırma ve yönetimden sorumlu 3 rektör yardımcısı bulunur. Ayrıca fakülte dekanları, Üniversite Öğrencileri Federasyonu (FFU) Başkanı, Komünist Gençlik Birliği (UJE) Temsilcilerinden oluşan ve danışmanlık yapan bir Üniversite Yönetim Kurulu vardır. Bu tür örgütlenmeler fakülte ve okullar düzeyinde de bulunur. Aynı zamanda İlkokul Öğrencileri Federasyonu (Pioneros) ve Ortaöğrenim Öğrencileri Federasyonu (FEEAA) örgütleri vardır. Bu örgütlenmelerin hepsi özerk olup her öğrenci bunların doğal üyesidir.

Üniversite öğretim görevlileri, atanmayla gelmelerine karşılık kitlelerin iradelerinden bağımsız değildirler; öğrenci genelince eleştirilip görevinden alınan öğretim görevlileri örnekleri geçmişte yaşanmıştır.

SESİMİZİ YÜKSELTMEK İÇİN...

ABONE OLALIM ABONE BULALIM

ÖĞRENCİ POSTASI

ADI :

SOYADI :

ADRES :

6 aylık ☐ ☐ başlangıç

1yıllık ☐ ☐ bitiş

dünya öğrencilerinden haberler...

IUS Öğrenci Barış - Spor Kampları

AÇIKLAMA

Biz, IUS ve ADH tarafından (Ocak 25 - Şubat 1, 1986) Hirschegg'te düzenlenen Uluslararası Öğrenci Kayak Kampı'na katılan 10 ülkenin öğrencileri,

hepimiz siyasi etkinliklerde bulunmasak da, siyasi kuruluşlarda yer almasak da; silahlanma yarışının, özellikle nükleer silahlanma yarışının yarattığı, giderek artan tehlikenin farkında olduğumuzdan,

inancımız odur ki, bugün yeryüzündeki en önemli sorun dünya barışını korumak ve silahlanma yarışını durdurmaktır.

değerlendirmemiz odur ki, somut silahsızlanma önlemlerine, en başta, nükleer silahsızlanma önlemlerine gereksinim vardır ve silahsızlanma için çeşitli öneriler dikkate alınmalıdır.

Bizler, öğrenci sporları alanında işbirliğini arttırmak için daha da fazla çaba harcayacağız ve,

sporun, özellikle spor alanında uluslararası işbirliğinin, insanlar arasında karşılıklı anlayış ve barış amacına, Avrupa ve bütün dünyadaki öğrencilerin kardeşliğine önemli katkıları olduğuna duyduğumuz inancı belirtiriz.

YUNANİSTAN ULUSAL ÖĞRENCİ BİRLİĞİ KONGRESİ YAPILDI

Yunanistan Ulusal Öğrenci Birliği (EFEE) Kongresi, 25 Nisan - 2 Mayıs 1986 tarihleri arasında yapıldı. Katılan delegelerin Yunanistan ve dış ülkelerdeki EFEE birimlerince seçildiği kongreye bir IUS delegasyonu da katıldı.

Kongre, Yunanistan'daki öğrencilerin, ülkenin içinde bulunduğu sosyo - ekonomik koşulların kötülüğünden etkilendiği bir zamanda yapıldı. EEC (AET)'nin eğitime yaklaşımı konusunda EFEE'nin tutum belirlediği kongrede, konuşulan ana konular; öğrencilerin yaşam ve ders çalışma koşulları, üniversite bütçelerinde yapılan kısıtlamalar, üniversite mezunlarının işsiz kalması, Yunanistan'daki ABD askeri üslerini de kapsayan barış sorunu ve bu konuda öğrencilerin işbirliği oldu.

IUS, öğrencileri barış mücadelelerini araştırmaya çağırıyor.

IUS'un yayın organı Dünya Öğrenci Haberlerinin düzenlediği, öğrenci gençliğin basın etkinlikleriyle ilgili bir toplantıda öğrenci basınına Barış Yılında önemli sorumluluk ve görevler yüklendiği belirtilerek, genç basının öğrenci hareketleri ve barış mücadeleleri araştırmalarının önemi vurgulandı.

Ekim ayı içerisinde Uluslararası Barış Yılı kapsamında bir Dünya Kongresi düzenlenmesinin kararlaştırıldığı toplantıda, Kongre verimli ve yaratıcı çalışmaları güdüleyici nitelikte geçmesi için yapılacak bu tür araştırmaların önemli olduğu da belirtildi.

Dünya Kongresi Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da düzenlenecek.

BOLİVYA'DA ÖĞRENCİLER AÇLIK GREVİNDE

Bolivya'nın La Paz, Cochahamba ve Oruro şehirlerinde 1000'den fazla öğrenci, üniversitelerin bütçelerinin arttırılması ve daha iyi eğitim koşulları sağlanması yolunda hükümetin adımlar atmasını sağlamak için, Mayıs ayının başında açlık grevine gittiler.

Bolivya Üniversitesi Yürütme Kurulu sekreteri, Alfonso Via Reque, hükümet görevlileri ile yapılan görüşmelerde açık kapı bıraktıklarını ve soruna bir çözüm getirilmesinin hükümetin elinde olduğunu söyledi.

Via Reque ayrıca; üniversitelere ayrılan ödeneklerin arttırılması yolundaki hükümet önerilerinin yeterli olup olmadığının, Bolivya yüksek öğretim kurumlarından öğrenci temsilcilerinin, profesörlerin ve rektörlerin oluşturacağı bir ulusal kurulda değerlendirileceğini belirtti.

"GÜNEY AFRİKA'YA VARINCAYA DEK ŞARKI SÖYLEYİP, DANSEDECEĞİZ."

86 yılının Şubat ve Mart aylarında, Afrika Ulusal Kongresi (ANC)'nin kültürel örgütü olan AMANDLA (güç), Dünya Öğrenciler Birliği ve dünya ülkelerindeki üye örgütlerin çabalarıyla Avrupa'da bir dayanışma gezisine çıktılar. G. Afrika'daki son gelişmelerin de gösterdiği gibi bu dayanışma gezileri, uluslararası öğrenci hareketi ve ANC için büyük önem taşımaktadır.

G. Afrika'daki siyahların özgürlük mücadelesi şu anda kritik bir dönemden geçmektedir. Baskı altındaki G. Afrika halkının şiddetlenen karşı koyuşu ve ülkenin uluslararası tabanda yalnız bırakılması, ırkçı yönetimi köşeye sıkıştırmış durumda. Durumunu iyileştirebilmek ve halkın öfkesini dindirebilmek için ırkçı yönetim bazı yüzeysel reformlara başvurmakta. Tam bu dönemde, dünya kamuoyuna, bu reformların sahteliğini anlatabilmek ve siyah halkın gerçek kurtuluşu ve ırkçı kurumların yok edilmesi olan asıl amacı belirginleştirebilmek için ANC ile dayanışma içinde hareket etmek oldukça önemli.

Amandla, 1978 yılında ANC'nin kurtuluş savaşımında siyah halkın kültürünü ön plana çıkarmak ve dünyanın her yanında, insanları bu savaşımdan haberdar etmek için kuruldu. O günden bu yana, Dünya Gençlik ve Öğrenci festivallerine katıldı, birçok uluslararası etkinlikte bulundu, yayın organlarında, radyo ve televizyonda birçok söyleşiye çağrıldı, son 5 yılda yoğun bir şekilde Latin Amerika, Batı Afrika, İskandinav ve Benelüks ülkelerine turlar düzenleyip; konser, tiyatro ve halk dansları sundu. Önümüzdeki aylarda, ABD, Kanada, Avustralya ve Yunanistan'a gitmeye hazırlanıyor.

Afrika'daki özgürlük savaşımının şiddetlendiği bir zamanda, en son düzenledikleri Avrupa turu, hapiste ve sürgündeki siyahların yalnız olmadıklarını kanıtladığı gibi; tur boyunca gördükleri destek, mücadelelerinin haklılığını bir kez daha gösterdi.

Amandla; tarih boyunca, halkları baskı altında tutmak için bütün ırkçı yönetimlerin yaptığı gibi, siyah halkın bir kültürü olmadığını ve bu yüzden ülkeyi onlara terkedemeyeceklerini söyleyen ırkçı G. Afrika yönetiminin yalanlarını bütün dünyaya gösteriyor. Ve kendi sloganlarında diyorlar ki: "G. Afrika'ya ulaşıncaya dek şarkı söyleyip, dansedeceğiz."

"Ben sadece yurt sorunlarıyla ilgilendim; petrollerimizi Amerika sömürmesin istedim. Madenlerimiz sömürülmesin, montaj sanayiinden kurtulalım, ülkemizde ağır sanayii kurulsun, bağımsız ve onurlu bir ulus olarak insanca yaşayalım, herşey yurdun ve halkın çıkarına göre düzenlensin istedim. O kadar...

Bundan öte ne olduysa nesnel gerçeklerden oldu. Yurt ve Dünya gerçekleri öğretti biz ne öğrendiysek. Olaylar yoğurdu, olaylar eğitti, geliştirdi bizi ve bu ara okuyarak da öğrendik dünyanın kaç bucak olduğunu. Benim gibi birçok insan da ne olduysa bu olaylar içinde oldu."

HARUN KARADENİZ

Harun Karadeniz 1942 yılında Giresun'un Alucura ilçesinin Armutlu Köyü'nde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Samsun'da yaptı. 1962 yılında İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi'ne kaydoldu.

Üniversiteye gelene kadar eğitinini sürdürebilmek için mücadele veren Harun Karadeniz; 1966 yılında FKF'nin kurulması ve örgütlenmesi ile birlikte burada yerini almıştır. Dönemin dernekleri, birlikleri öğrenci sorunları ile ilgilenirken, aynı zamanda da yurt ve dünya sorunlarıyla da çok yakından ilgilenmişlerdir.

1962'den 1969'a kadar üniversitelerde gelişen birçok eylemin içinde yer almış, önderlik etmiştir. Yer aldığı bütün eylemlerde en önemli tutumlarından biri işçi sınıfının öncü rolünü hiç unutmaması, öğrenci gençliğin siyasi mücadelenin öncüsü olabileceği yanılgısına hiç düşmeyişidir. Bu tutumundan dolayı birçok kesimin saldırısına uğramasına rağmen bu yanılgıların üzerine gitmekten geri durmamıştır. Yer aldığı eylemlerde üzerinde durduğu diğer bir nokta ise eylemlerin kitlesel olmasıdır. Çözüme yönelik ve doğru olan eylemlerin kitlesel eylemler olduğunu bireysel eylemlerin zararlı olduğunu sonuna kadar savunmuştur. Bireysel eylemlere en sert tepkiyi göstermiştir. Kitleselliğe verdiği önem ve öğrenci gençliğin mücadele içerisindeki yerini, sorumluluklarını doğru tahlil edebilmesinin sonucunda kitlesiyle bütünleşmeyi başarmıştır.

Harun Karadeniz; bütün olaylarda, eylemlerde ortak çalışmayı esas almıştır. Gelişen olaylar karşısında birlikte gerektiğine daha fazla inanmış ve uygulamıştır. FKF'nin güçlü bir örgüt olması için çaba göstermiş ve FKF ile sürekli işbirliğine girmiş-

Bu tutumu çeşitli grupların saldırılarının yoğunlaşmasını doğurmuştur. FKF'nin Dev-Genç'e dönüştüğü 1969 yılında öğrenci geçnlik içerisindeki çalışmalarını bırakmış fakat mücadelesini işçi sınıfı içerisinde yürütmüştür. Çalışma alanı değişmesine rağmen öğrenci hareketlerinden de tam anlamıyla kopmamıştır. SGÖ'nün kurulmasında ve güçlenmesinde dışardan katkıda bulunmuştur.

İşçiler arasında yaptığı örgütlenme çalışmalarının, eylemlerinin yanısıra çeşitli kitaplar da yazmıştır. Eğitim üretim içindir, Kapitalsiz kapitalistler adlı kitaplarından başka öğrencilik yıllarını anlatan olaylı yıllar ve gençlik, 12 Mart sonrası anılarını anlatan yaşamımdan acı dilimler adlı kitapları vardır. Bu kitaplar bize geçmişin deneyimlerini, acılarını, zenginliklerini vermektedir.

Mücadele dolu olan kısacak yaşamı süresince hakkında 50' yi aşkın dava açılan toplam 150 yılı aşkın hapis cezası istenen Harun Karadeniz 12 Mart döneminde de Haksız tutuklamalarla karşı karşıla kalmış ve hakkında açılan hukuk dışı davalar sonunda bozuk olan sıhhati daha da bozulmuş içerde bulunduğu dönemde hastalığı daha da ilerlemiştir. Tedavisi için yurtdışına çıkması gerektiğini belirten raporlar da dikkate alınmamış bilinçli olarak (17 Ağustos 1975'te) ölümüne sebep olunmuş, öldürülmüştür.

Harun Karadeniz'in anısı; kitapları bugün yeni yeni filizlenmeye başlayan demokratik öğrenci hareketine yol açacaktır. Bize düşen geçmişteki yanılgıları tekrarlamamaktır.

SERHAT ŞİMŞEK